ଆଶା

୨ୟ ବର୍ଷ ୮ମ ସଂଖ୍ୟା
ଅକ୍ଟୋବର '୫୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା ଦଶ ଅଣା
ବାର୍ଷିକ ୫ ଟଙ୍କା

ଏହି ଲେଖକଙ୍କର :—

—ଉପନ୍ୟାସ—

ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ (୩ୟ ମୁଦ୍ରଣ)
ଭୁଲିଲ ସତେ ସଖି (୭ମ ମୁଦ୍ରଣ)
ସବଜର [୨ୟ ମୁଦ୍ରଣ]
ବର୍ଷାର ଶେଷ [୨ୟ ମୁଦ୍ରଣ]
ଆସିବ କେବେ ପ୍ରିୟ [୩ୟ ମୁଦ୍ରଣ]
ହାରେ ଦୁର୍ଭାଗା ଦେଶ [ପ୍ରଥମ ଭାଗ] ୨ୟ ମୁଦ୍ରଣ ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ]
ହାରେ ଦୁର୍ଭାଗା ଦେଶ [୨ୟ ଭାଗ]
ନଗରଦ୍ୱାରର ଚିଠି [୨ୟ ମୁଦ୍ରଣ]
ତୁମ୍ଭେ ସେ ପ୍ରେମିକା
ସେହି ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ [୨ୟ ମୁଦ୍ରଣ ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ]
ତରୁଣ କବିର ଆଶା
ସବୁ କ'ଣ ମିଛ ?
ଅପୂର୍ବ ପ୍ରେମ
ଗୋଟିଏ ରାତିର ସାଥୀ [ଗଳ୍ପ ସଂଗ୍ରହ]

—ନାଟକ—

ଧର୍ମପତ୍ନୀ [୨ୟ ମୁଦ୍ରଣ]
କଳା ବନ୍ଧୁକ
ଜମିଦାର

—କବିତା—

ସେ [୨ୟ ମୁଦ୍ରଣ]
ବନ୍ଦିନୀ

'ଦୀପ୍ତି'ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି

ସେଇ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ
(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍)

ଯୁକାନ୍ତର ସ୍ତ୍ରୀ
(ସାମାଜିକ)

ବାସନ୍ତୀ ପାଠାଗାର
(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍)

ଦିଗ୍‌ବଳୟ
(ସାମାଜିକ)

ରକ୍ତଲୋଭୀ
(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍)

ସୁରଭି ଭୋଜନାଳୟ
(ସାମାଜିକ)

ସୁନା ପ୍ରତିମା
(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ୍)

"ଦୀପ୍ତି" ପ୍ରତିଖଣ୍ଡ ୦.୭୫ ଓ ବାର୍ଷିକ ୫ଟଙ୍କା

ଆଜି ଦୀପ୍ତିର ଗ୍ରାହକ ହୁଅନ୍ତୁ ।

ଲେଖା— ମ୍ୟାନେଜର ଦୀପ୍ତି, ପୋ:-ଜଟଣୀ, ଜି:-ପୁରୀ ।

ନିବେଦନ

ପୂଜା ଉପଲକ୍ଷ୍ୟେ ଆମର ପ୍ରିୟ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଓ ବଡ଼ ଉପନ୍ୟାସ ଦେବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରି ଗତ ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ମାସ ଆଗରୁ ବିଜ୍ଞାପିତ ହୋଇଥିବା "ତରୁଣ କବିର ଆଶା"ର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ କ୍ରମଶଃ କରି ପ୍ରକାଶ କରିବା ଉଚିତ ମନେକଲୁ ନାହିଁ । ହୁଏ ତ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପନ୍ୟାସ ଦିଆଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଗଲ୍ କେତେମାସ ଧରି 'ଦୀପ୍ତି'ରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ହସ୍ତଗତ ହୋଇଥିବା ବହି-ଗୁଡ଼ିକର ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବାକୁ ଯାଇ ଆମ୍ଭେ 'ଦୀପ୍ତି'ର ପାଠକମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଯେଉଁ ବହିର ପ୍ରକାଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବାରମ୍ବାର ଆନ୍ତରିକ ଅନୁରୋଧ ପାଇଅଛୁ ତା ଭିତରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ବାବୁଙ୍କର 'ତରୁଣ କବିର ଆଶା'ହିଁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଏଣୁ ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବହି ଦେଇ ପାଠକ ମାନଙ୍କର ଅଯଥା ବିରକ୍ତିଭାଜନ ହେବାକୁ ଉଚିତ ମନେ କଲୁ ନାହିଁ । 'ତରୁଣ କବିର ଆଶା'କୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଏଣୁ ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ଏବଂ ଅକ୍‌ଟୋବର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଏକତ୍ର ପୂଜା ସଂଖ୍ୟା ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କଲୁ । ଏତେବଡ଼ ବହିର ଦାମ ସାଧାରଣତଃ ଦେଡ଼ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ହେବା କଥା ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶାର କଥା-ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ ନୂତନ ଯୁଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବାପାଇଁ ଆମେ ପ୍ରଥମରୁ 'ଦୀପ୍ତି'ରେ ଯେଉଁ ଆଦର୍ଶକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଏଇ ମାସିକ ଉପନ୍ୟାସ ସିରିଜ୍ ଆରମ୍ଭ କରିଛୁ ତାକୁ ବଜାୟ ରଖିଲୁ । ମାତ୍ର ଦଶଣାରେ ୧୯୦ ପୃଷ୍ଠାର ବହିକୁ ସର୍ବସାଧାରଣ ପାଇପାରିବେ ।

ଆଶା ଆମର ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ପାଠକ ଏବଂ ଉତ୍ସାହୀ ଏଜେଣ୍ଟମାନେ 'ଦୀପ୍ତି'ର ବିପୁଳ ପ୍ରଚାରର ଚେଷ୍ଟା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏ ଅଭିନବ ଉଦ୍ୟମକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବାର ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ଶେଷରେ ଦଶହରାର ଆନ୍ତରିକ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଓ ପ୍ରଣତି ସହ.........

ପରିଚାଳକ—

ବନବିହାରୀ ନାୟକ

ଶେଷ ପଉଷର ନରମ ଗୋଧୂଳି ମଉଳି ଆସୁଚି ।

ମେସ ଘରର ବାତାୟନ ପାଖରେ ବସି ବିଭୂତି ଚାହିଁଛି ଆକାଶ ଆଡେ ସାମନା ଟେବୁଲ ଉପରେ ମେଲା ହୋଇ ପଡ଼ିଚି ଖଣ୍ଡେ ନେଳି ରଙ୍ଗର ଖାତା କଣ ଲେଖିବାକୁ ଯାଇ ହଠାତ୍ ଯେପରି ତା କଲମ ମୁନ ଭାବନାର ପ୍ରାଚୀର ଡେଇଁ ନପାରି ଅଟକି ଯାଇଛି ।

ଏତିକି ବେଳେ କେହି ଜଣେ ଘରକୁ ଆସିବାର ଧଅଁସ ବାଜିଲା । କିଏ ? ନିଧି ! ବିଭୂତି ନିରୁଦ୍‌ବେଗ ଗଳାରେ ପଚାରିଲା, କଣ ଦରକାର ।

ବଜାର ଯିବନି ? ନିଧି ଶଙ୍କିତ ଗଳାରେ କହିଲା, ମେସ୍ ମେନେଜର ପାଳି ଆଜି ଆପଣଙ୍କର ନା ?

କେଜାଣି ହୋଇଥିବ । ସୁହାସ ବାବୁ କୁଆଡେ ଗଲେ ?

ସେ ଯାଇଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ସୁନା ଅପା ଘରକୁ । କହି ଯାଇଛନ୍ତି, ଆଜି ରାତିରେ ଫେରିବେନି । କାଲି ରବିବାର, କଲେଜ ବନ୍ଦ । କାଲି ବି କେତେ ବେଳକୁ ଆସିବେ କେଜାଣି ?

ଆଉ ଆମ ଶିବୁ ଭାଇନା ?

ଫୁଟବଲ ମ୍ୟାଚ ଅଛି ପରା··· ନିଧି କହିଲା ।

କିନ୍ତୁ ମୋ ପାଖେ ତ କାଣି କଉଡ଼ିଟିଏ ନାହିଁ । ମନିଅର୍ଡର ଆସିବ ଆସିବ ବୋଲି ସାତଦିନ ହୋଇଗଲାଣି । କଣ ହେଲାଣି ବାପାଙ୍କର କେଜାଣି ? ଟଙ୍କା ପଠାଇବାକୁ ଅନେକ ଥରେ ଚିଠି ଦେଇଚି । ଦଶ ତାରିଖ ଭିତରେ ଟଙ୍କା

ନ ଆସିଲେ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଥର ଗଲେ ବାପାଙ୍କୁ ଆଚ୍ଛାକରି ଶୁଣାଇ ଦେବ । କଲେଜରେ ପୁଅ ପଢ଼ାଇବା ଗୋଟାଏ ଫେଲକରି ପାଇଚନ୍ତି । କହୁ, ମନକୁ ମନ କେତେକଣ ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହେଇ ନଧିକୁ ଉପର ଟିକଏ କରୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ କହିଲା ବିଭୂତି, ଆଜ ରାତିଟା ଚଳେଇ ନେ ନା କେମିତି । ଅନ୍ତୁବାଲତ ତୋର ଚଳା ।

ମାଛ ? ନଧି ଆଁଟୁଫି ଗଳାରେ ପଚାରିଲା ।

ଓ, ମାଛ ନହେଲେ ଶିବୁ ଭାଇନାଙ୍କର ଗୁଣ୍ଡା ଉଠିବନି ପରା । ମଣିଷକୁ ଆଚ୍ଛା ଅପଦସ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଦେଖୁଚୁ । ଟଙ୍କାଏ ମହାଏ ନହେଲେ କୌଣସି ମତେ ଚଳିବନି । ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖି ଦଉଚି, ତୁ ଟିକିଏ ଡେପୁଟି ବାବୁଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଆନା । କହି, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖି ବିଭୂତି ନଧି ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ।

କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ନେଇ ନଧି ଟିକିଏ ରହିରହି ହେଲା ।

ବୁଝି ପାରିଲା ବିଭୂତି । କହିଲା, ଛୁଆ ହେଲୁ କାହିଁକି ? ଯା, ଡେପୁଟି ବାବୁଙ୍କ ଘରକୁ ମାନେ, ଡେପୁଟି ବାବୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଏ ଚିଠିଟା ଦେବୁ ବୁଝିଲୁ ? ଦଶଟା ଟଙ୍କା ଧାର ପାଇଁ ଚିଠି ଲେଖିଚି । ନିଜେ ଯାଇ ମାଗିବାକୁ ମୋର ଆଉ ମୁହଁ ନାହିଁ, ଥର ଥର କରି ପଚିଶ ଟଙ୍କା ଧାର କରି ସାରିଲିଣି । ଶେଷକୁ ଏ ମେସ ଛାଡ଼ି ପଳାଇବା ଛଡ଼ା ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ନହାତ ଲାଜ କଥା ।

ଚିଠି ନେଇ ନଧି ବାହାର ବାରଣ୍ଡାକୁ ଗୋଡ଼ ବଢ଼େଇଚି ପଛରୁ ପୁଣି ଡାକିଲା ବିଭୂତି, କହିଲା ଶୁଣ୍, କଚେରୀରୁ ଫେରିବେଣି ବୋଧହୁଏ ଡେପୁଟି ବାବୁ, ତତେ ସେ ଚିହ୍ନନ୍ତି ପରା ?

ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ନଧି ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲା ।

ତତେ ଦେଖି କିଛି ପଚାରିଲେ ଏ ଚିଠି ସିଠି ଦେଖେଇବୁନି । ସିଧା ନେଇ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କି ଦେବୁ ।

ଆଉ ପ୍ରତିମା ଦେଇ ଯଦି କିଛି ପଚାରିବ ? ନିଧି ପଚାରିଲା ।

ପ୍ରତିମା ? ବିଭୂତି ଓଠରେ ଖେଳିଗଲା ସ୍ମିତ ହାସ୍ୟର ମୃଦୁ ରେଖା । ନାଁ, ନାଁ, ପ୍ରତିମା ଦେଇ କିଛି ପଚାରିବେନି । ତୁ ଯା...

ଫିକ୍ କରି ଟିକିଏ ହସି ଦେଇ ଚାଲିଗଲା ନିଧି ।

ପୁଣି ଥରେ ଲେଖାରେ ମନଦେଲା ବିଭୂତି । ଅସମାପ୍ତ କବିତାର ପଦ ପୂରଣ । "ମାଳଞ୍ଚ" ମାସିକ ପତ୍ରର ସମ୍ପାଦକ ପାଞ୍ଚଥର ଲୋକ ପଠେଇ-ଲେଣି । ଆଜି ରାତି ଆଠଟା ସୁଦ୍ଧା କବିତା ଶେଷକରି, ଦେଇ ଆସିବାକୁ ହେବ । ମନେ ମନେ ଦି ଚାରିଥର ଆବୃତ୍ତି କରି ଦେଖିଲା···ଲେଖାହୋଇଥିବା କବିତା ଧାଡ଼ି କେତୋଟି । ତାପରେ କଲମ ଧରି ଟିକିଏ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ହେଲା । ଲେଖିବା ଆଗରୁ ଟିକିଏ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେବାପାଇଁ ଆଶ୍ରୟ ନେଲା କଳ୍ପନାର ।

କିନ୍ତୁ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଗୋଧୂଳିର ଶେଷ ପାଟଳାଭ ଟିକିକ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ପରି, ତା ମନର ସମସ୍ତ କଳ୍ପନା-ବିଳାସ ହଜି ଗଲା କୁଣ୍ଠିତାର ବିମର୍ଷତା ଭିତରେ । କିପରି ଗୋଟାଏ ଅସ୍ୱସ୍ତି ବୋଧକଲା ସେ । ଉଠି ଛିଡ଼ା ହେଲା । ଘର ଭିତରେ ଅନ୍ଧାର ଘନେଇ ଆସିଛି । ଆଲୁଅ ଲଗିବା ଦରକାର । ଦିଆସିଲି ମାରି ସେ ଟେବଲ୍ ଲାମ୍ପ ଲଗେଇଲା । କିନ୍ତୁ··· ଅଧ-ମିନିଟ ଭିତରେ ଲାମ୍ପ ଲିଭିଗଲା । ତେଲ ନାହିଁ । ନିଧି କିରାସିନ କିଣି ଆଣିଛି କି ନାହିଁ । ଘର କଣରେ ଥୁଆ ହୋଇଥିବା ଶିଶିଟାକୁ ଦେଖିଲା । କିନ୍ତୁ ଶିଶିଟା ଖାଲି ।

ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି ବିଭୂତି ଆସିଲା ବାହାର ବାରଣ୍ଡାକୁ ; ସହରର ରାସ୍ତା ଉପରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ବତୀ ଜଳି ଉଠିଛି । ଦୂରରୁ ଦେଖା ଯାଉଛି ଡେପୁଟି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କର ଦୋମହଲା କୋଠା । ନିଧି ଏତେ ବେଳଯାଏଁ ଫେରିଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ?

ବାରଣ୍ଡା ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇ ବିଭୂତି ଆସିଲା ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ।

ରିକ୍ସାଟାଏ ଧଡ ଧଡ ହୋଇ ଯାଉଛି । ରାସ୍ତାର ଯେଉଁଠି ଲାଗି ଗୋଟାଏ ମାଲ ବୁହା ବଳଦ ଗାଡ଼ି । ସାଇକଲ ବି ଦୁଇଟା ଧାଇଁଛି କାଁ-ଭାଁ । ବଜାର ହାଟ କରି ଲୋକ ଫେରୁଛନ୍ତି । ଆଲମଚାନ୍ଦ ବଜାରର ଏ ପାଖଟା ସଂଜପରେ କେମିତି ନଗୁଡ଼ିଆ ଆଉ ନିଶୂନ୍‌ ।

କିଏ ସେ ? ନିଧି ନାଁ ? ହଁ, ନିଧି ତ ! ଦି ପାହୁଣ୍ଡ ଆଗେଇ ଯାଇଁ ପଚାରିଲା ବିଭୂତି କରେ କଣ ହେଲା ?

ଧଇଁ ସଇଁ ହୋଇ କହିଲା ନିଧି, ଡେରି ହୋଇଗଲା ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । କାଲେ ଆପଣ ରାଗିବେ କି କଣ ? ବତି ଲଗେଇ ଯାଇ ନଥିଲି । ତେଲ ନଥିଲା ।

ଟଙ୍କା ଆଣିଲୁ ?

ହୁଁ...

ସେଇ କଥା ଆଗେ ନକହି ଏଣୁ ତେଣୁ କଣ ସବୁ ଗପୁଛୁ । କଣ କହିଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ ।

ଆପଣଙ୍କୁ ରାତିରେ ଖାଇବାକୁ ଡାକିଛନ୍ତି । ଆପଣ ଏଇକ୍ଷଣି ଯାଆନ୍ତୁ ।

ଡେପୁଟି ବାବୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଦେଖା ହୋଇନ ତ ?

ଏଁ ଦେଖା ହୋଇନ ? ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ, କେମିତି କୁ'ବାଟେ ଲୁଚିକରି ଯାଇଥାନ୍ତି ?

କଣ ସବୁ ପଚାରିଲେ ।

କିଛି ପଚାରି ନାହାନ୍ତି... ହେଲେ କେମିତି ଟିକିଏ କଡ଼ା ଆଖିରେ ମୋ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ । ତଳକୁ ମୁହଁପୋତି ମୁଁ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲି ନଇଲେ...

କଡ଼ା ଆଖି ? ବିଭୂତି ମନେ ମନେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କର ଗମ୍ଭୀର ମୁଖାକୃତିର ଚେହେରାଟା ମନେ ପକେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ବାସ୍ତବିକ, ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କର କଡ଼ା ଆଖିର ଚାହାଣି ଆଗରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ଛିଡ଼ାହେବା ଅସମ୍ଭବ ! ଯେମିତି ହାକିମିଆ ଚେହେରା, ସେଇମିତି ମୁରବିଆନା ଗମ୍ଭୀରତା !

ଗଲା ବର୍ଷେ ଧରି ଯା-ଆସ, ମିଳା-ମିଶାର ଘନିଷ୍ଠତା ଭିତରେ ବି ଏଯାଏଁ ସେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ଆଗରେ ଭଙ୍ଗି କଥା କହି ପାରନି । ତଥାପି ସେଇ ଘରକୁ ନେଇ ତା କବି କଳ୍ପନାର ଅନ୍ତ ନାହିଁ । ଭାବନାରେ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ସେଇ ଘରର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଆସବାବ ପତ୍ର । ଜୀବନର କର୍ମ ପ୍ରବାହ ଭିତରେ ସ୍ୱପ୍ନଛବିଳ ସେଇ ପରିବାରର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମୁଖ । ବିଶେଷକରି ସ୍ୱପ୍ନପୁରୀର ରାଜନନ୍ଦିନୀ ପରି ତାର ମାନସ ସ୍ୱରଣୀ ପ୍ରତିମା । ଡେପୁଟି ବାବୁଙ୍କର ଅଲ୍‌ଅଲ କନ୍ୟା । ତା କବି ଜୀବନର କଳ୍ପନା ଉର୍ବଶୀ । ତା ତରୁଣ ଜୀବନର ରଙ୍ଗୀନ ଆଶା । ଯାହାର ଧ୍ୟାନରେ ଆଚ୍ଛନ୍ନ ତା ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ । କେତେ ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ ପାହି ଯାଇଛି ଯାହାର ସଙ୍ଗସୁଖ ଲଭିବ କଳ୍ପନା ଆବେଶରେ ।

ବାବୁ ? ନଧି ନମ୍ର ଗଳାରେ ଡାକିଲା ।

ଏଁ, ବିଭୂତି ଚମକିଲା ପରି କହିଲା, କଣ ?

ଘରକୁ ଚାଲନ୍ତୁ ।

ହଁ, ହଁ, ଚାଲ୍ ତୁ ଆଗରେ ଚାଲ୍ । କହି, ମନକୁ ମନ ହସିଲା କିଏ ବିଭୂତି, ସିଡ଼ି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ପ୍ରତିମା କଥା ଭାବି ଏପରି ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ପଡ଼ୁଚି ସେ•••

ନଧି ଦ ପାହୁଣ୍ଡ ଆଗେଇ ଯାଇ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁ ପଚାରିଲା, ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ରୋଷେଇ କରିବିନିତ ?

ନାଁ, ମୁଁ ପରା ଯିବି ? କହି, ନଧି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଚାଲ୍ ଚାଲ୍ ହୋଇ ପଚାରିଲା ବିଭୂତି, ସୁମିତ୍ରା ଦେଈ ଏଇକ୍ଷଣି ଯିବାକୁ କହିଛନ୍ତି ?

ନାଁ, ସୁମିତ୍ରା ଦେଈ ରାତିରେ ଖାଇବା କଥା କହିଲେ । ପ୍ରତିମାଦେଈ କହିଲେ ଏଇକ୍ଷଣି ଯିବାପାଇଁ ।

ଓଃ, ପ୍ରତିମା ? ନାଁ, ନାଁ, ଏଇକ୍ଷଣି କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ହେବ । ଅର୍ଦ୍ଧ ସ୍ୱଗତ ଭାବରେ କଥା କେଇପଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ମେସ୍ ଘର ଭିତରକୁ ଛୁଟି କହିଲା ବିଭୂତି. ଶିଶି ନେଇ କିରାସିନ କିଣି ଆଣ୍ ଝିଅଟି । ମତେ କବାଟ

ଲେଖାଟା ସାରି ଆଠଟା ପରରୁ "ମାଳଞ୍ଚ" ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

"ମାଳଞ୍ଚ" ?

ହିଁ, ହିଁ, "ମାଳଞ୍ଚ" ରୁ କଣ ବୁଝିବୁ ? ଯା', ତେଲ ଆଣଯା' କହି ବଲ୍ଲଭ ସେଇ ଅନ୍ଧାର ଘରେ ବସିଲା ଖୁର୍ଚି ଉପରେ । ନିଧି ବୋତଲ ନେଇ ଚାଲିଗଲା, ଆଉ ବଲ୍ଲଭ ଭାବି ଚାଲିଲା ଆକାଶ ପାତାଳ କେତେକ କଣ ! ପ୍ରତିମା ! ପ୍ରତିମା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯିବାକୁ କହୁଛି । କାହିଁକି ? କଣ ଦରକାର ତାର ? ପଢ଼ା ବୁଡ଼ିବ ? ପ୍ରାଇଭେଟରେ ମାଟ୍ରିକ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ସେ ପ୍ରାଇଭେଟରେ କାହିଁକି, ଗାର୍ଲ ସ୍କୁଲରେ ପଢୁଥିଲା ତ । ମାଟ୍ରିକଟା ପାଶ କରି ସାରି ପଢ଼ା ବନ୍ଦ କରିଥିଲେ କଣ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ? ନୂଆ ଦୁନିଆର ମଣିଷ ହୋଇବି ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ମନବୃତ୍ତିଟା କି ମାନ୍ଧାତା ଅମଳର ! କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ତ ଖୁବ ନବୀନ ଭଳି ପରି ମନେ ହୁଅନ୍ତି, ଅଥଚ ଝିଅକୁ ପାଠ ପଢ଼େଇବାରେ ଏତେ ରକ୍ଷଣଶୀଳ ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !! ଏକ ବିଚିତ୍ର ଲୋକ । ପ୍ରତିମାକୁ ନେଇ ତାଙ୍କ ପିତୃକର୍ତ୍ତବ୍ୟର କି ଆଦର୍ଶ ସେ ଦୁନିଆ ଆଗରେ ପ୍ରକଟ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ବୁଝି ହୁଏନା । ବେଳେ ବେଳେ ସେଇକଥା ଖୁବ ଭାବିବ ଲାଗେ । ପ୍ରତିମାକୁ ନେଇ ତା ତରୁଣଜୀବନର ପରିକଳ୍ପନାର ଶେଷ କେଉଁଠି ? ଭାବନା ମଝିରେ ଟିକିଏ ଚମକିଲା ପରି ହୋଇ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା ବଲ୍ଲଭ । କିନ୍ତୁ କିଛିକ୍ଷଣ । ପୁଣି ବଦଳିଗଲା ଚିନ୍ତାର ଧାରା । ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମତୀ କରୁଣାର ପ୍ରତିଛବି ଯେପରି । ସ୍ନେହର ମନ୍ଦାକିନୀ ଧାରା । ନାରୀ-ସେବାସଦନରେ କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଉପଲକ୍ଷେ ଏକ ଭେରାଇଟି ସୋ'ର ଆୟୋଜନରେ ତାର ଏକ ବନ୍ଧୁ ଜରିଆରେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କ ସହିତ ବର୍ଷକ ତଳେ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟ । 'ଭେରାଇଟି ସୋ' ରେ ଏକ ଏକାଙ୍କିକାର ଦରକାର ପଡ଼ିଲା ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କର । 'ସୋ' ର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ । ଛାତ୍ରୀ ଜୀବନରେ ଗୀତ ଓ ନୃତ୍ୟ ନେଇ ସାରା କଟକ ସହରରେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କର ଖ୍ୟାତି ଖେଳି ଯାଇଥିଲା । ସେଇ ଖ୍ୟାତି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା ତରୁଣ ଅକ୍ଷୟ

କୁମାରଙ୍କୁ । ଏମ୍, ଏ, ପାଶକଲା ପରେ ସବ୍-ଡେପୁଟି କାମ ପାଇଲା ମାତ୍ରେ କଟକର ଅନେକ ସମ୍ମାନଶାଳୀ ଅଭିଭାବକ ତାଙ୍କୁ ଜାମାତା ରୂପେ ପାଇବାପାଇଁ ଅକ୍ଲାନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତରୁଣ ଅକ୍ଷୟ କୁମାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଥିଲା କୁମାରୀ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ଉପରେ । ଜୀବନ ସଙ୍ଗିନୀ ରୂପେ ବାଛି ନେଇଥିଲେ ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କର ମତାମତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବଳିଷ୍ଠ ପ୍ରତିବାଦ କରି । ସେ ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ସେ କଥା ଏବେ ଆଉ ତାଙ୍କର ମନେ ଅଛି କି ନାହିଁ କେଜାଣି । ନିଜ ବେଳକୁ ଯେଉଁଟା ଆଦର୍ଶ, ଅନ୍ୟ ବେଳକୁ ସେଇଟା ହୁଏତ ସମାଲୋଚନାର ବସ୍ତୁ ହୋଇ ଉଠେ । ଏବେବି ସ୍ତ୍ରୀ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କର ଏଇ ନାଚ ଗୀତର ଉତ୍ସାହ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ରକମର ବାଧା ଦେବାର ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କୁ ଦେଖାଯାଇନି କିନ୍ତୁ ଝିଅକୁ ପାଠ ପଢ଼େଇବା ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚାଳନାରେ ଆୟୋଜିତ 'ଭେରାଇଟି ସୋ' ରେ ପ୍ରତିମାକୁ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କୁ ଭୀଷଣ ଭାବରେ ବାଧା ଦିଅନ୍ତି ସେ । ମଣିଷ ଚରିତ୍ରର ଏ ଗୋଟାଏ ବିଚିତ୍ର ଦିଗ । କିଛି ବୁଝି ହୁଏନା । ଗୋଟାଏ ଚରିତ୍ର ଭିତରେ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଏ କି ଦୁଇଟା ଆଭିମୁଖ୍ୟ । ଆଉ କିଛି ସୁମିତ୍ରାଦେବୀଙ୍କୁ ବିବାହ କଲାପରେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ଯାହା ଖୋଜିଥିଲେ ତା' ପାଇ ନାହାଁନ୍ତି ? ହେଲେ, ଆଦର୍ଶ ପତ୍ନୀ ଭାବରେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ ଯେ ଅନେକଙ୍କ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ, ସେ କଥା ଅକ୍ଷୟବାବୁ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜେ ସ୍ୱୀକାର କରିବା କଥା ସେ ଜାଣେ । ମା'ର ଆଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ପ୍ରତିମାକୁ ଏକ ଆଧୁନିକା ନାରୀ ହିସାବରେ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାରେ ପଦେ ପଦେ ବାଧାଦେବାର ମନୋବୃତ୍ତି କାହିଁକି ?

ସେ ଯାହାହେଉ, ବର୍ତ୍ତିକ ଡିଲେ ସେଇ 'ଭେରାଇଟି ସୋ' ପାଇଁ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କୁ ଏକାଙ୍କିକା ଲେଖି ଦେବା ମୂଳରେ ପରିଚୟର ପ୍ରଥମ ସୂତ୍ରପାତ । ଆଉ ସେଇ ଏକାଙ୍କିକାର ନାୟିକା ଭୂମିକାରେ ପ୍ରତିମାର ପ୍ରଥମ ଅଭିନୟକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ବନ୍ଧୁତାର ଘନିଷ୍ଠତା ଜମି ଉଠେ ସଭିଁଙ୍କ ଅଗୋଚରରେ ଆପଣା

ଘୁରେଁ ଘୁରେଁ । ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରତିମା ଜୀବନରେ 'ଭେରାଇଟି ସୋ'ରେ ଅଭିନୟ ସେଇ ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷ । ମା'ଙ୍କର ବିଚକ୍ଷଣ କଳା ଲାଳିତ୍ୟ ନେଇ ପ୍ରତିମା ଅଭିନୟ ନୈପୁଣ୍ୟରେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କର ଯେତିକି ଟେକ ରହିଥିଲା, ଅଣ୍ଣିଦ୍ୟବାବୁ ସେତିକି କୁତ୍ସ ସମାଲୋଚନା କରି ସ୍ତ୍ରୀ କନ୍ୟା ଉଭୟଙ୍କୁ କରିଥିଲେ ନିର୍ମମ ଆଘାତ । ତାଙ୍କର ହାକିମ ସୁନାମ ଉପରେ କେଉଁଠି ଯେପରି ଟିକିଏ ଆଞ୍ଚ ଲାଗିଚି । ସ୍ୱାମୀ ର ଏଇ ଅଭିମାନର ଅର୍ଥ ବୁଝିଲେ ସୁମିତ୍ରା । ସେଇ ଦିନୁ ଏକ ପ୍ରକାର ଗୀତ, ନୃତ୍ୟ, ଅଭିନୟ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଉତ୍ସାହ ଶେଷ ପାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଚି ଜୀବନ୍ତ କଳାକାର ପ୍ରତି ଅଦ୍ଭୁତ ଆକର୍ଷଣ । ବିଭୂତି, କବି ବିଭୂତି : ସେ ଲେଖେ, କି ସୁନ୍ଦର ଲେଖେ !

ଭାବୁ ଭାବୁ ଏକ ଉତ୍ତେଜନାର ଶିହରଣରେ ଥରି ଉଠିଲା ବିଭୂତି । ତା ଜୀବନରେ ବି ସେ ପାଇଚି ଏକ ଅମୃତଲୋକର ସନ୍ଧାନ । ଜୀବନ୍ତ-ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରସ୍ରବଣ । ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ କେତେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ତାକୁ ! କି ନିଷ୍କପଟ ଆଉ ଅନାବିଲ ତାଙ୍କ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ପ୍ରେମ ! ଗର୍ଭଧାରିଣୀ ଜନନୀ ସେ ତାର ନୁହନ୍ତି କିନ୍ତୁ ମାତୃତ୍ୱର ମନ୍ଦାକିନୀ ଧାରା ଆଉ ପ୍ରେରଣାର ଅସରନ୍ତି ଉତ୍ସ ଯେପରି ଝରିପଡେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କଥାରେ ।

ହଠାତ୍ ଘର ଆଲୋକମୟ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଆରେ, ଭାବନାରେ ଏତେ ଆତ୍ମବିସ୍ମୃତ ସେ ! ନଧି କେତେବେଳେ ତେଲ ଆଣି ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ଲାମ୍ପ ଲଗାଇଲାଣି, କିଛି ଜାଣିପାରିନି ସେ !

ଟେବୁଲ ଉପରେ ଲମ୍ପ ଥୋଇ ଦେଇ ନିଶବ୍ଦରେ ଘରଭିତରକୁ ଗୁଞ୍ଜିଗଲା ନଧି । କଲମ ଧରି ଅସମାପ୍ତ କବିତାର ଶେଷ କେତୋଟି ଧାଡ଼ି ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ବସିଲା ବିଭୂତି, କିନ୍ତୁ ଏଥର ଆଉ ତାକୁ ଭାବିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ହଠାତ୍ ଯେପରି କୁଆଡୁ ଆସିଚି ଆବେଗର ବନ୍ୟା ! ପରିପ୍ଲାବିତ କରି ଭସାଇ ନେବାକୁ ସେ ଚାହେଁ ତା କଳ୍ପନାର ଦିଗଦିଗନ୍ତ । ଖାତା ଉପରେ କଲମଟି ଛୁଆଁଇବା ମାତ୍ରେ ଖୋଲିଗଲା ତା ଆଖି ଆଗରେ

କଳ୍ପଲୋକର ସ୍ୱପ୍ନପୁରୀ । ତାପରେ ଖୁହୁଁ ଖୁହୁଁ ସାମାନ୍ୟ କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଭିତରେ ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଉଠିଲା ଏକ ଅନବଦ୍ୟ କବିତା । ରାଜହଂସର ଶୁଭ୍ର ପର ପରି, କାଶତଣ୍ଡୀ ଫୁଲର ଗୁଚ୍ଛ ପରି, ପଉଷ ନିଶୀଥର ସଫେଦ ଜ୍ୟୋଛନା ଲୋକ ପରି, ସ୍ୱଚ୍ଛ ଆଉ ନିର୍ମଳ ଏକ ଅପରୂପ କବିତା!

ବାହାରେ ମଟର ଆସି ଛିଡା ହେବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା ।

ପରିସମାପ୍ତ କବିତାଟିକୁ ଦୁଇ ତୃତୀୟଥର ଅବୃତ୍ତି କରି ଦେଖୁଥିଲା ବିଭୂତି । ମଟର ଛିଡା ହେବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ବାହାରକୁ ଛୁଟି ଆସିଲା । କିଏ ? "ମାଳଞ୍ଚ"ର ସମ୍ପାଦକ ? କିନ୍ତୁ ନାଁ ତ ! ଏ ଯେ ଗୋଟାଏ ଫିଇରିଆ ରଙ୍ଗର ନୂତନ ଗାଡ଼ି । ଆଉ କାର୍ ଭିତରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ସଜବାଜ ହେଉଥିବା ପ୍ରାଣୀ ଗୁଡ଼ିକ ଯେ ତାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ । ଭଦ୍ରତା ଖାତିରରେ ମେସ୍ ବାରଣ୍ଡାର ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି, ଏତିକି ବେଳେ ଗାଡ଼ିର ସେପଟୁ ଶୁଭିଲା ଅତି ପରିଚିତ କଣ୍ଠର କଣ୍ଠସ୍ୱର । ନାଁ, ନାଁ, ତତେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, ଆମେ ସବୁ ଯାଉଛୁ ତୋର ପାଖକୁ । ତୁ ବରଂ ଆଗରେ ଘର ଭିତରକୁ ଯାଇଁ ଏଇ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ମହିଳା ମାନଙ୍କ ବସିବାପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କର । ଆମ "ରାମାନନ୍ଦୀ ମେସ୍"ର ଆଜି ବଡ ସୌଭାଗ୍ୟ ।

ଏ ଯେ ବାହାଦୂର କଣ୍ଠସ୍ୱର ! ହେଲେ ଏ ଆଗନ୍ତୁକାର ଦଳ ସବୁ କିଏସ୍ ତା ସାଙ୍ଗରେ ? ବିଭୂତି ତରତରରେ ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ଡାକିଲା ନଧିକୁ । କହିଲା, ଟଙ୍କା ଅଛି ନାଁ ତୋ ପାଖରେ ? ଝଅଟ ଯା, ଥୋଡାଏ ଫେଣ୍ଟେ ଜଳଖିଆ ନେଇ ଚାଲିଆସିବୁ । ଆଉ ଶୁଣ, କିଛି ସାଦା ପାନ, ବରମପୁରୀ ଗୁଣ୍ଡି, ଯେତେହେଲେ ଅମ ଓଡ଼ିଆଣୀ ଜନା ! "ଜଳ ଖାବାର" ଅପେକ୍ଷା ଚୂଆ ପକା ଗୁଣ୍ଡି ପାନର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏଠି ବେଶି ।

ଲଳନା ହସ ଟିକିଏ ହସିଦେଇ ମେସ୍ ଘରର ପଛ ଦୁଆର ବାଟେ ଖସି ଚାଲିଗଲା ନଧି ।

ତାପରେ ଘର ଭିତରକୁ ଯେଉଁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତା, ନୃତ୍ୟଲାଳାୟିତା ଝଲ ଝଲ, ଛଳଛଳ ଯୌବନା ତନ୍ୱୀ ତରୁଣୀ ଦଳଙ୍କୁ ନେଇ ରାହାସ ଖୀର ବଦମରେ ପଶିଆସିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ମାରିତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଁ ଝଲସି ଉଠିଲା ବିଭୂତିର ଆଖି । କି ରୂପ ଆଉ କି ସାଜ ! କି ଶାଢ଼ୀ ଆଉ କି ଗନ୍ଧ ! କିମ୍ଭୂତଙ୍କ ପରି ଆଁ କରି ଚାହିଁ ରହିଲା ବିଭୂତି । କଅଣ କହି କିପରି ଢଙ୍ଗରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇବ, ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ ଭାଷା ।

ଇଏ କଣ ? କବି ରୁ, ଟିକିଏ ମଙ୍ଗଳାଚରଣ ପଢ଼ ! ତୋ କଲ୍ପ-ଲୋକର ଚଳନ୍ତି ଦେବୀ ସବୁ ତୋର ଏ 'ରମାନନ୍ଦୀ ମେସ୍'ରେ ଆବିର୍ଭୂତା ହୋଇ ସ୍ୱପ୍ନସାର୍ଥକ କଲେ, ଅଥଚ ତୁ ଖମ୍ବଅଳୁ ପରି ଆଗରେ ଛିଡ଼ା ହେଉଛୁ ? ଅପଦାର୍ଥଟା କରେ !

ହସି ଉଠିଲା ବିଭୂତି । ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ କରି ହସି ଉଠିଲେ ସମସ୍ତେ । ରାହାସ ରସିକତା କରି ପରସ୍ପର ସହିତ ପରିଚୟର ଭୂମିକା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲା । ଇଏ ଆମର ' ଖୁସବେଇ ଅପା' ଓରଫ୍ ଶ୍ରୀମତୀ ମାଳବିକା ପ୍ରଧାନ, ସବଡେପୁଟି ନରେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କର ସହଧର୍ମିଣୀ । ଇଏ ମୋର 'ସୁଇଟ୍ ଦିଦି', ପେଟିନ୍ ସାହିର ଧର୍ମଯାଜକ ରେଭରେଣ୍ଡ ଜନ୍ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପାଲଙ୍କ ସୁଇଟ୍‌ହାର୍ଟ । ଆମାଦେର ରବୀନ୍ଦ୍ର ସଙ୍ଗୀତେର ଇନି ହଚ୍ଛେନ୍ ଏକଜନ୍ ସୁକଣ୍ଠୀ ଗାୟିକା । ତୋ ପଛ ପଟକୁ ପୁଷ୍ପର ଶୋଭା ଦେଖାଇ ଟେବୁଲ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ତୋର ନେଳି କବିତା ଖାତାଟି ଉପରେ ଯେ ତାଙ୍କର କୁସୁମ କୋମଳ କରପଲ୍ଲବର ମଦିରମୂର୍ଚ୍ଛନା ଢାଳି ଦେଉଛନ୍ତି, ସେ ହେଉଛନ୍ତି ମିସ୍ ପଲ୍ଲବିକା ସାହୁ । ଉଦୟ ଶଙ୍କରଙ୍କର ଉଦ୍‌ଯାନ ବୋମା ହୋଇ ଜନ୍ମଠୁଁ ଆରମ୍ଭ କରି ସାଧନା ବୋସଙ୍କର ତପସ୍ୟାରତା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଅପୂର୍ବ ଅଭିନୟଶ୍ରୀର ନିପୁଣ ନୃତ୍ୟ

ଶୈଳୀକୁ ଆସ୍ୱାଦ କରି, ସାରା କଟକ ସହରରେ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି "ଗଣ୍ଡୋଳ" । ଆମେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଡାକୁ 'ଝିକିମିକି ପାତ୍ର' । ଆଉ ସର୍ବୋପରି ଯେଉଁ ପ୍ରତିଭାଶାଳିନୀ, କାବ୍ୟାନୁରାଗିଣୀ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭା ଦେବୀ ତୋ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବିର୍ଭୂତା ସେ ମୋର ସମ୍ମାନାସ୍ପଦା 'ସୁନା ଅପା' । କହି, ହୋ-ହୋ କରି ପାଗଳଙ୍କ ପରି ହସି ଉଠି ବିଭୂତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କଅଣ ସବୁ ମନ୍ତବ୍ୟ ପାଶ୍ କରିବାକୁ ଯିବା ଆଗରୁ 'ଖୁସବେଇ ଅପା' ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ କରି ହସି ଉଠି କହିଲେ, ଆଉ ଆମ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଲଜରା-ଗଜରା ଟୋକା ଦାନ୍ତ ନିକୁଟି ମାଇଚିଲୁ ପରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେଇ ହେଉଛନ୍ତି ତୁମର ଅରୁଣ ତରୁଣ କବି । ଯାହାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଆମର ଏତେ ପଥଶ୍ରମ ।

ପସନ୍ଦ ହେଲାନ ନାଁ କଣ ? ସୁହାସ ପଚାରିଲା ।

ପସନ୍ଦ ତ ନୁହେଁ, ପ୍ରେମ ଫାଶରେ ଫଶି ସାରନ୍ତେଣି ଏକାବେଳେ । କେହି ନ ଚାହାନ୍ତୁ 'ଖୁଟବେଇ ଅପା' କେମିତି ବାସନା ବାରିଲେ ଦେଖୁନୁ ? 'ସୁଇଟ୍ ଦାଦ ' କହିଲେ, ସୁନା ଅପା ଆଉକୁ ଅନେଇ ।

ଏହି ଅବସରରେ ବିଭୂତି ଥରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ନମସ୍କାର କରିନେଲା । ତା ପରେ ଭଙ୍ଗା ତକ୍ତପୋଷଟା ଉପରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବସିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ଟିକିଏ କବିତ୍ୱ କରି କହିଲା, ଆମ 'ରାମାନନ୍ଦୀ ମେସ'ର ନାମକରଣ କରିଥିଲି ମୁଁ, କିନ୍ତୁ ତାର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆଜି କଲୁ ବନ୍ଧୁ ସୁହାସ ।

ଯା ପରେ ଆମକୁ କପାଳରେ ତିଳକ ଚିତା କାଟି ମାଳା ସାଜିବାକୁ ବାକି ରହିଲା ଯାହା, 'ସୁନାଅପା' କହିଲେ । "ରାମାନନ୍ଦୀ ମେସ"ର ମହତ୍ୱ ରାତି ପାହିଲା ବେଳକୁ ସାରା କଟକ ସହରରେ ପ୍ରଚାରିତ ହେବାରେ ଆଉ ଡେରି ରହିବ ନାହିଁ ।

ପୁଣି ତାଳେ ହସ । ସୁହାସ ପକେଟରୁ ନବକୃଷ୍ଣ ମାର୍କା ବିଡ଼ି ଖଣ୍ଡେ କାଢି ଲଗାଇଲା । କହିଲା, ସୁଇଟି ଦାଦ, ଦୟାକରି ଏକଟା ବୈଦିକ୍ ଗାନ

ହୋବ୍ ନା । ନବକ୍ରୁଷ୍ଣ ବିଡ଼ିର ଗନ୍ଧ ସାଙ୍ଗକୁ ମାଲତୀ କଣ୍ଠ ସ୍ୱରଛନ୍ଦର ବେଶ୍ ଯୋଗାଯୋଗ ହେବ ।

ନାଁ, ନାଁ, 'ଗ୍ରାମାନନ୍ଦୀ ମେସ୍'ର ଏ ବୈଷ୍ଣବୀ ପରିବେଶ ଭିତରେ ବୈଦିକ୍ ଗାନ ଜମିବେ ନା, ସୁନାଅପା କହିଲେ ଚାଲ ଆମର ଘରକୁ, ସେଠି ଆଉ ସବୁବି ଚାହିଁ ବସିଥିବେ । ଖାଇବା ବେଳ ହେଇଗଲାଣି, ଏଠି ଏ ସବୁ ନବରଙ୍ଗ କରି ବସିଲେ ଡେରି ହେଇଯିବ । ତା ଛଡ଼ା ବିଭୂତିବାବୁଙ୍କୁ ଆସି ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବା କଥା ଥିଲା ଆମର । ସାହାରା ମରୁଭୂମିରେ ଏଠି କାଣ ଝଙ୍କାର କାହିଁକି ?

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ଯାଇ ପାରିବି ନାହିଁ, ବାଧା ଦେଇ କହିଲା ବିଭୂତି । ମୋର ଯେ "ମାଳଞ୍ଚ" ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ପାଖକୁ କବିତା ନେଇ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବେଶ୍ ତ । କାରରେ ତ ଯିବା ସେଇ ବାଟରେ "ମାଳଞ୍ଚ" ଅଫିସ ଦପ୍ତରରେ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ଯିବୁ ତୋ କବିତାଟିକୁ ।

ତା ଛଡ଼ା ବି ଆଉ ଟିକିଏ କାମ ଅଛି ।

ମାନେ ? ସୁହାସ ପଚାରିଲା. କଣ୍ଠରେ ତାର ଈଷତ୍ ବିରକ୍ତିର ଭାବ ।

ମାନେ, ବିଭୂତି ଟିକିଏ ରହି ରହି ହେଇ କହିଲା । ମତେ ଟିକିଏ ସୁମିତ୍ରା ଦେଈଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଓଃ ! ସୁମିତ୍ରା ଦେଈ ? ମାନେ ତୋର...... କଣ କହିବାକୁ ଯାଉ ଯାଉ ସୁହାସ ହଠାତ୍ ନିଜକୁ ସଂଯତ କରିନେଲା ।

ସୁମିତ୍ରା କିଏ ମ ? ସୁମିତ୍ରା ଅପା ତ । ଆମ ଅକ୍ଷୟ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ? ସୁନା ଅପା କହିଲେ, ତାଙ୍କଠୁ ମୁକ୍ତ କରି ନବାର ଭାର ମୋ ଉପରେ ରହିଲା । ଏଥର ଉଠ ।

ଏତିକିବେଳେ ଛଅଟା ପ୍ଲେଟରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଜଳଖିଆ ନେଇ ଘର ଭିତରକୁ ଆସିଲା ନିଧି । କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁର ସଦ୍ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଗଲାନାହିଁ କାହାର । ରସଗୋଲା, ପାନତୁଆର

ମାମୁଲି ସ୍ୱାଦ ଚଖା ପରେ ବରମସୁର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣ୍ଡି ଦିଆ ଖିଲିପାନର ଆଦର ହେଲା ବେଶି। ବିଭୂତିର ଦୂର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅପ୍ରିସିଏଟ୍ କଲା ସୁହାସ। ବାସ୍ତବିକ୍ ବିଭୂତି କବି।

ବିଭୂତି କବି, ଏକଥା ସମସ୍ତେ ଏକ କଣ୍ଠରେ ସ୍ୱୀକାର କଲେ। ସଂଯତ କଥା, ମାର୍ଜିତ ବ୍ୟବହାର। ଉପରେ ପଡ଼ି ଦେଖେଇ ହେବାର ଚଞ୍ଚଳତା ନାହିଁ। ଅଳ୍ପ କେତେ ପଦ ମୃଦୁ ସମ୍ଭାଷଣ ଭିତରେ ନିଜର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ପ୍ରକଟ କରିବାର ଅପୂର୍ବ ଭଙ୍ଗୀ, ତାହାହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କଲା। ମନେ ମନେ ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ, ଏଇ ତେବେ ଓଡ଼ିଶାର ତରୁଣ କବି ବିଭୂତି। ବାସ୍ତବିକ୍ ଖୁବ୍ ଭଲ ତ।

ସୁନା ଅପା କହିଲେ, ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି, ଚାଲ।

ବ୍ରାକେଟ ଦେହରେ ଝୁଲୁ ହେଉଥିବା ସିଲ୍‌କ ପଞ୍ଜାବୀଟା ଟାଣିଆଣି ବିଭୂତି ଆଡ଼କୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ କହିଲା ସୁହାସ, ଗଳେଇ ପକା ପଞ୍ଜାବୀଟା। ଦେରି କର। ଟଏଲେଟର ଦରକାର ନାହିଁ। "ଖୁସବୋଇ ଦିଦି"ଙ୍କ ପାଖରେ ବସିଯିବୁ. ମହ ମହ ଗନ୍ଧେଇ ଯିବ ସମସ୍ତ ଦେହ। ଆଉ କଣ? ହଁ କବିତା ଖାତାଟା ଧର, ସେଇ ସୁନେଲି ବନ୍ଧେଇ କବିତା ଖାତା। "ପ୍ରୀତି ଓ ପ୍ରତିମା"। ସେଇଟାକୁ ଆଜି ପଢ଼ି ଶୁଣେଇ ଏ ସୁରସିକା ମାନଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରି ପାରିଲେ ମୁଦ୍ରଣ ଖର୍ଚ୍ଚଟା ଆଦାୟ କରିବାର ଭାର ମୁଁ ନେବି।

ଏକ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜଣେଇଲେ ସ୍ୱୀକୃତି।

ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ସମସ୍ତେ ଆସି ବସିଲା ପରେ ଖୁସବୋଇ ଦିଦିଙ୍କ ପାଖରେ ଘସି ହୋଇ ବସିବାକୁ ବିଭୂତିର ଯେତେ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା, ତାଠୁ ବେଶୀ ଚେଷ୍ଟା ଥିଲା ସୁହାସର। ବିଭୂତି ପାଖକୁ ଦେହକୁ ଦେହ ଲଗେଇ ବସିଲା ପଲ୍ଲବିକା। ସୁନାଅପା ଷ୍ଟିଏରିଂ ପାଖରେ ବସି ଗାଡ଼ିରେ ଷ୍ଟାର୍ଟ ଦେଲେ।

ବିଭୁ ଚିଠି ଦେଇଚି ?

ହଁ ।

କଣ ଲେଖିଛି ?

କଣ ଆଉ ଲେଖିବ ? ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟଙ୍କା ପଠାଇ ପାରିନ । ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଲେଖିଛି । ଜମି ଦି ମାଣ ବିକିବା ପାଇଁ ଏତେ ଚେଷ୍ଟା କଲିଣି ଭାଗଚାଷ ଆଇନ ହୋଇ ତ ଜମି ମାଲିକଙ୍କର ଇଜତ-ମହତ ସବୁ ଗଲା । କଣ କରାଯିବ । ନାଲି କୂଳିଆ ଦୁଇ-ଫସଲ ଜମି, ତାକୁ କିଣିବାକୁ ପୁଣି ହଜାରେ ଖୋସାମତ । ନାରଣ ବାବୁ ବିମର୍ଷ ଗଳାରେ କହିଲେ, ବୁଝିଲ ବିଭୁ ବୋଉ, ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ କିଛି ନାହିଁ । ତୁମର ସେ ମଥାମଣି ଆଉ କାନର ମାଙ୍ଗଡ଼ି ହଳକ ଦିଅ । ବନ୍ଧା ରଖି କୁଆଡ଼ୁ କିଛି ଦେଖେ । ଅନ୍ତତଃ ପଚାଶଟା ଟଙ୍କା ବିଭୂତିକୁ ନପଠେଇଲେ ସେ କେମିତି କଣ କରିବ ?

ନଉନ, ମୁଁ କଣ ମନା କରୁଛି ? ନେତ୍ରମଣି ଉଦାସ ଗଳାରେ କହିଲେ, କିନ୍ତୁ କେତେ ହଇରାଣ ଆଉ ହବ ତମେ । ବାତ ଜରରେ ତ ଘରୁ ଉଠି ପାରୁନ । କୁଆଡ଼େ ଏତେ ଧାଁ-ଧପଡ଼ କରିବ ? ମୁଁ ତ କହୁଛି, ପାଠ ପଢ଼ା ଯେତକ ହେଲାଣି, ସେତକ ଥାଉ । ବିଭୁ ଚାଲି ଆସୁ । ଗାଁ ଚାହାଳିରେ ପିଲା କେତେଟାଙ୍କୁ ଅ:ବୋର ବସିଲେ କଣ ପେଟ ଅପୋଷା ରହିବ ?

ନାରଣ ବାବୁ ଟିକିଏ ହସିଲେ । କହିଲେ, ତୁମ ବିଭୁ କଣ ଗାଁ ଚାହାଳିରେ ଆସି ଅବଧାନୀ କରିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଆଉ ଅଛି । ସେ କଲେଜରେ

ବି: ଏ: ପଢୁଚଟି ? ତା ଛଡା ଜାଣ ବନ୍ଧୁର ନାଁ କୁଉଠୁ କୁଁଯାଏଁ ପଢୁଛୁ ? ସେ କେତେବଡ଼ କବି ?

କବି-ଫବି ମୁଁ କହୁ ବୁଝେନାଁ । ବାବୁ, ଜାଣିଥିବ ତୁମେ ଜାଣିଥିବ ତୁମର ପୁଅ । କେତେବଡ କବି ହେଇଚତ, କଟକ ସହରରେ ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇବାକୁ ମିଳୁନ କାହିଁକ ? କହି, ମୁହଁ ଫଣ ଫଣ କରି ଘର ଭିତରକୁ ସୁନା କଳସ ଦଖଣ୍ଡ ଆଣିବାକୁ ଚାଲିଗଲେ ନେତ୍ରମଣି ।

ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହେଇ ଭାବିଲେ ନାରଣ ବାବୁ ଆଉ କେଇଟା ମାସ । ବି.ଏ ଟା କୌଣସି ମତେ ପାଶ୍ କରିଗଲେ ଗୋଟାଏ ସବ୍ ଡେପୁଟି ଚାକିରି କେମିତ ହେଲେ ଥୁଆ । ଡେପୁଟି ଚାକିରି ନମିଳିଲେ, ଭୋଟ ଲଢେଇରେ ଠିଆ ହବ । ଗଲ ଥରକ ତାଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ହରିହର ମିଶ୍ରେ··· ହଜାର ହଜାର ଭୋଟ ମାରି ନେଇ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟଙ୍କୁ ହରେଇ ଏମ:-ଏଲ: ଏ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ପୁଅ ଠିଆ ହେଲେ··· ହରି ମିଶ୍ରେ କଣ ପାସଙ୍ଗରେ ପଡ଼ିବେ ? ଦିଭୂକୁ ଦଶଖଣ୍ଡ ମୌଜାରେ କିଏ ନଚିହ୍ନେ । ପୁଣି ଓଡ଼ିଶା ସାକରେ କବି ହିସାବରେ ତାର ଯା' ସୁନାମ !!

ନେତ୍ରମଣି ଗହଣା ଦଖଣ୍ଡ ଆଣି ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ । ନିଅ, ଏଇ ଦଖଣ୍ଡ ଥିଲ । ମଥାମଣିଟାକୁ କେତେ ସାଇତି କରି ରଖିଥିଲି ବୋହୂ ପାଇଁ । ଶାଶୁ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରୁ ମତେ ନିଜ ହାତରେ କାଢି ପିନ୍ଧେଇ ଦେଇଥିଲେ ।

ନାରଣବାବୁ ଟିକିଏ କଡ଼େଇ କରି ଚାହିଁଲେ ଅଭିମାନିନୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଡେ । ଆରେ, ତୁମର ଆଜିକାଲିକା ବୋହୂ କଣ ଏ ମଥାମଣିକୁ ପସନ୍ଦ କରିବ । ମୋ ବେଳର ଅପର୍‌ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲରେ ମାଷ୍ଟରଗିରି କରିବାର ସମୟ କଣ ଆଉ ଅଛି ? ଜାଣ, ପୁଅ ତୁମର କେତେ ବଡ଼ ବଡ ଘରର ପୁଅ-ଝିଅଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶା-ମିଶି କରୁଛି ?

ଜାଣୁଥାଅ ତମେ ! ହାକିମ ଝିଅ ଘରକୁ ଆଣିବ··· ଦହିଗଞ୍ଜ ହେଇ ମରିବି ମୁଁ ନାଁ, ତୁମର କଣ ଯିବ ? ସମସ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି ଅଭାସ୍ତ ବାବୁ କୁଆଡେ

ଘର କର୍ତ୍ତା ଲୋକ । ଘର ଉପର ମୁହାଁ । ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ ପୁଣି ଭଲପାଏ ବହୁ । ବାମନ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ହାତ ବଢେଇଲା ପରି ନଳଠା କଥା । ବାପ କଲା ନେଇ ଯଦି ଝିଅ ଆସିଥିବ··· କାନ୍ଦୁ କାନ୍ଦୁ ଦିନ ସରିବନି ।

ତୁମର ସବୁଥିରେ ଖାଲି ମନ ଭଙ୍ଗା କଥା । ବାପ ହାକିମ ହୋଇଛି ବୋଲି .. ଟିକିଏ ଅଧେ ଅହଙ୍କାର ଥିବ । ସ୍ତ୍ରୀ'ବୋଲି ଝିଅଟାର ବି ଉପୁଡାଙ୍ଗି-ଶିଆ ସ୍ୱଭାବ ହୋଇଥିବ । ଯେତେ ସବୁ ଉଦ୍‌ଭଟ କଳ୍ପନା ! ହେଃ·· କହୁ ଗହଣା ଦାଣ୍ଡ ନେଇ ବନ୍ଧା ପକେଇବାକୁ ଗୁଳିଟଲେ ନାରଣ ବାବୁ ।

ସେଇଦିନ ଡାକ ଘରକୁ ଯାଇଁ ସେ ପାଠିଏ ଟଙ୍କା ଟେଲିଗ୍ରାମ ମନିଅର୍ଡର କଲେ ବନ୍ଧୁଙ୍କି ପାଖକୁ ।

ହେଇଟା କି ବହି ?

ଚମକି ଉଠିଲା ପ୍ରତିମା, ପଛରେ କେତେବେଳେ ଆସି ବାପା ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, କିଛି ଜାଣି ପାରିନି । ପଢ଼ାରେ ଏତେ ତନ୍ମୟ ଯେ, ଭୁଲି ଯାଇଛି ତା ଚାରିପାଖ ଦୁନିଆର କଥା । ଲଜ୍ଜା ଆଉ ଅନୁଶୋଚନାରେ ତା ମୁହଁ ରକ୍ତାଭ ହୋଇ ଉଠିଲା । କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ହଠାତ୍ କିଛି ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ ।

କି ବହି ଦେଖେ ? ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ଟାଣିନେଲେ ପ୍ରତିମା ହାତରୁ ବହିଟା ।

ନାଁ, ନାଁ । କ୍ଷୀଣ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରତିବାଦ ଜଣାଇବାକୁ ଯାଇ ପ୍ରତିମା ସଙ୍କୋଚରେ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତିଲା । ତା ଓଠ ଥର ଉଠିଲା ।

ଏତିକିବେଳେ ଘର ଭିତରକୁ କଣ ଗୋଟାଏ କାମର ବାହାନା କରି ପଶି ଆସିଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ । କଣ ପଚାରୁଛ କି ପ୍ରେମାକୁ ? ଅର୍ଦ୍ଧ ସ୍ୱଗତ ଭାବରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ପ୍ରତିମା ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସିଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ । ଉଆଁସ ଅନ୍ଧାରରେ ହଠାତ୍ ଯେପରି ଗୋଟିଏ ଉଜ୍ଜଳ ତାରାର ଆଲୁଅ ଦେଖିଲା ପ୍ରତିମା ।

ହୁଁ, ମୁଁ ଜାଣେ, ସେପରି ଗୋଟାଏ କିଛି ନାଁ ପକା କବିକଳାପ ପଛରେ ମା-ଝିଅ ଦିହେଁ ତୁମେ ଲିପ୍ତ ରହୁଛ, ବହି ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖି ଦୁଇଟାକୁ ବିସ୍ଫାରିତ କରି ସୁମିତ୍ରାଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ । ଦେଖିବ ଏ ବହିଟା ?

ନାଁ, ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଥର, ଥର ।

ନା ? ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ଶାନ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ତାହାଲେ ତୁମ ଅଗୋଚରରେ ବି ଅନେକ କିଛି ହେବା ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି ?

କଣ ମ ମୋ ଅଗୋଚରରେ ? ସୁମିତ୍ରା ଟିକଏ ଝାଣ ଗଳାରେ କହିଲେ ।

କଣ ଦେଖ । ତୁମର ତେର ବର୍ଷର ଝିଅ କି ବହି ନେଇ ଲୁଚି ଲୁଚି ପଢୁଛନ୍ତି ଦେଖ ? ମୁଁ ବାରମ୍ବାର କହୁଛି ବିଭୂତିକି ଏ ଘରକୁ ଏପରି ଭାବରେ ଯା-ଆସ କରିବାକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦିଅ ନାହିଁ । ତେବେ ବି··

କଣ ହେଲା ବିଭୂତି ଆସିଲାରୁ ।

ଏ ସବୁ କି ବହି ?

ଦେଖୁନ ତ ଗୋଟାଏ କବିତା ବହି, ଆଉ କଣ ?

କି କବିତା ଏ ?

ସାହିତ୍ୟରେ ଅନର୍ସ ପାଇଛି କହୁନ କି କବିତା ?

ତାତି ଉଠିଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ । ଅନର୍ସ ପାଇଛି କଣ ଏଇପରି ନନ୍-ସେନ୍ସ କବିତା ବହିର ଭାବାର୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ? ବହିଟାକୁ ହାତରେ ଦଳି-ମକଚି ପ୍ରତିମା ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଦମ ଦମ ହୋଇ ଘର ଭିତରୁ ବାହାରି ଗଲେ । ସୁମିତ୍ରା ଦମିଗଲେ । ଏ କଣ ? ସ୍ୱାମୀ ତାଙ୍କର କ୍ଷଣକୋପି । ହେଲେ ଏପରି ରାଗିତ ତାଙ୍କର କେବେ ସେ ଦେଖି ନଥିଲେ ଏଯାଏଁ । ପ୍ରତିମାକୁ ଆକଟି କରି କଣ କହିବାକୁ ବାହାରିଲେ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିମା ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ହୋଇ ଲୁହ ବୋହି ଯାଉଥିବା ଦେଖି, ତାଙ୍କ ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲିଲା ନାହିଁ । କଣ କରିବେ ସେ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଏଣେ ଅବୁଝାମଣା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ରାଗକୁ ସେଣେ ଅଳିଅଳି କନ୍ୟାର ଅସରନ୍ତି କାନ୍ଦାକଟା···

କାନ୍ଦୁଚି ପ୍ରେମା, କାନ୍ଦୁ । ବାସ୍ତବିକ୍ ବଡ ମୁହାଁ ହୋଇ ଗଲାଣି ତାର । ସେଇମିତି କିଛି ଖରାପ କଥା ନହୋଇଥିଲେ କଣ ସ୍ୱାମୀ ରାଗିଥାନ୍ତେ ?

ପ୍ରତିମାକୁ କଣେଇ କରି ଟିକିଏ ଚାହିଁ ସୁମିତ୍ରା ଦୌଡ଼ିଲେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଖକୁ ।

ବୈଠକ ଘର ଭିତରେ ଏକ ନିଶ୍ଚଳ ମୂର୍ତ୍ତି ପରି ବସିଛନ୍ତି ଅକ୍ଷୟବାବୁ । ତାଙ୍କ ଉପରେ ବଡ ୱାଲ୍ ଘଡ଼ିଟା ଟିକ୍ ଟିକ୍ ହୋଇ ଚାଲିଛି, ଆଉ ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଭାବି ଚାଲିଛନ୍ତି ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ! କବିତା ? ମୋ ଝିଅକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ପୁଣି କବିତା ! ଅର୍ବାଚୀନ ଟୋକା ଗୋଟାଏ । ପଲ୍ଲୀଗାଁର ନିର୍ଦ୍ଧନ କଙ୍ଗାଳ, ତାର ପୁଣି ଏତେ ବଡ଼ ସ୍ପର୍ଦ୍ଧା ! ପ୍ରତିମାକୁ ନାୟିକା କରି କବିତା ଲେଖିବାକୁ ! ପ୍ରତିମାକୁ ଭଲ ପାଇଛି ସେ ! ହୁଁ, କେତେବଡ଼ ଦୁଃସାହସ । ଆଚ୍ଛା ! ମୁଁ ଦେଖିନେବି । ତାର ସମସ୍ତ ଜୀବନଟାକୁ ଯଦି ନଷ୍ଟ ନକରି ଦେଇଛି ତ ... ! ଟେବଲ ଉପରେ ହାତ ପିଟି ଉଠି ଛିଡ଼ା ହେଲେ ଉନ୍ମାଦ ପରି । କଣ ଭାବି ଘର ବାହାରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଦୁଆର ପାଖକୁ ଆସିଲେ, ଆସି ଠିଆ ହେଲେ ତାପରେ ପୁଣି ଭାବି ଚାଲିଲେ ଆକାଶ-ପାତାଳ କେତେ କଣ । ଶିରସ୍ନାୟୁ ଧକ୍ ଧକ୍ ହୋଇ ନାଚି ଉଠିଲା । ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତା ... ମନ ଭିତରେ କ୍ରୋଧ ଆଉ ପ୍ରତିହିଂସାର ନିଆଁ ! ତାଙ୍କର ପୌରୁଷ ଆଜି ଲୁଣ୍ଠିତ ! ଝିଅର ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତା ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀର ଦାୟିତ୍ୱହୀନତା ଯୋଗୁଁ, ତାଙ୍କର ସୁନାମରେ ଆଞ୍ଚ ଲାଗିଛି । ଭଲ ପାଇବା ? ଭଲ ତ ସେ ବି ପାଇଥିଲେ ତାଙ୍କର ତରୁଣ ବୟସରେ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କୁ । କିନ୍ତୁ ତା ଭିତରେ କଣ ଏ ନିର୍ଲଜତା ଥିଲା ?

ଏମିତି କାହିଁକି ହଉଛ ? ସୁମିତ୍ରା ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଉତ୍‌କ୍ଷିପ୍ତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କିଛିକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, ପାନ ନିଅ

ଦୁର୍ବଳ ବାଣୁଆକୁ ଯେପରି ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରୁ ବେପରୁଆ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମହାବଳ ବାଘ ମୁହଁ ଖୋଲି ନିଶ ଫୁଲାଏ, ଅକ୍ଷୟବାବୁ ସେଇମିତି ଗୋଟାଏ ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ ଭଙ୍ଗୀରେ ଚାହିଁଲେ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କୁ ।

ପାନ ନିଅ, ସୁମିତ୍ରା ବଢେଇ ଦେଲେ ପାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ହାତକୁ ।

ନାଁ, ଦରକାର ନାହିଁ ମୋର ପାନ-ଫାନ କିଛି । ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ବଜ୍ରସ୍ୱରେ ଫେଁକାରି ଉଠିଲେ । ଛି, ଛି, ମୋ ନାକ-କାନ ତଳେ ପକାଇଲ

ତମେ । ଜାଣିଛ ଆଜି ଏ ବହିଟା ନେଇ କି ହୁଲସ୍ଥୁଲ୍ ପଡ଼ି ଯାଇଛି ଓଡ଼ିଶାର ପାଠକଙ୍କ ଭିତରେ ?

ଏମିତି ରାଗୁଛ କାହିଁକି ? ନରମ ଗଳାରେ କହିଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ। କଣ ଅଛି ସେଥିରେ-ମତେ କହନ୍ତୁ ?

ମୁଁ କଣ କହିବି ? ତୁମେ କିଛି ମୂର୍ଖ ନୁହଁ । ପଢ଼ି ଦେଖନ୍ତୁ । ଅର୍ବାଚୀନ ଟୋକା ଗୁଖଣ୍ଡେ, ସେ ପୁଣି ମୋ ଝିଅକୁ ନାୟିକା କରି ପ୍ରେମ କାବ୍ୟ ଲେଖି ଛାପିବ ?

କଣ ସବୁ ଖରାପ-ଲେଖା ହୋଇଛି ?

ଖରାପ ନୁହେଁ ଆଉ କଣ ଭଲ ? ମୋ ଝିଅର ରୂପ ଗୁଣର ବର୍ଣ୍ଣନା ବିଭୂତି କଲମ ମୁନରେ ? ବାମନ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ହାତରେ ପାଇଛି ବୋଲି ଚାରିଆଡେ କହି ବୁଲିବ ! ଏ କେବଳ ତୁମର ଆଶ୍ୱାସନା ଯୋଗୁଁ, ନଇଲେ ବିଭୂତି କେତେ କଥାରେ ଗୋଟାଏ ପିଲା··· ସେ ପୁଣି···

ଭୟ ଆଉ ଆତଙ୍କରେ ଛେପ ଢୋକିଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ । ଅଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗ-ହୋଇ କହିଲେ, ଏ ବହିଟାକୁ କୁଆଡେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭା ଟଙ୍କା ଦେଇଛି ଛାପି ବାକୁ, ରାହାସ କହୁଥିଲା ।

ଥାଉ ଥାଉ କୁହନା ମତେ ସେ ସବୁ । ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ବିରକ୍ତିରେ ଗର୍ଜି ଉଠିଲେ, ଯେମିତି ତୁମର ବଙ୍କାର ରାହାସ, ସେମିତି ତାର କାବ୍ୟାନୁରାଗିଣୀ ସୁନା ଅପା ! ଜାଣ, ମୋର ତ ମନେହୁଏ ଏ କବିତା ବହିଟା ବିଭୂତିର ଛପାଇବା ମୂଳରେ ତୁମ କେତେଜଣଙ୍କର ଗୋଟାଏ ମତଲବ ଅଛି ?

ମୋର ମତଲବ ? ରାଗି ଉଠିଲେ ସୁମିତ୍ରା ।

ହଁ, ହଁ, ତୁମର ବି । କିନ୍ତୁ ଜାଣି ରଖ, ସେ ମୁଁ କଦାପି ହେବାକୁ ଦେବି ନାହିଁ । ପ୍ରତିମାକୁ ବିଭୂତି ସହିତ ବିବାହ···

ଦୂରରୁ ପୁଲିସ ବୁଟ୍ ଯୋତାର ମଚ ମଚ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ ଯେମିତି ଭୟରେ ଥର ଉଠେ ଗ୍ରେଭ କେସ୍ ର ଆସାମି, ସେଇମିତି ଚହଙ୍କି ଉଠିଲେ

ସୁମିତ୍ରା ! ମତେ କାହିଁକି ଏ ସବୁ ଉତ୍ତରକୁ ଟାଣୁଛ ? ବିଭୂତ ପିଲାଟିକୁ ମୁଁ ଭଲପାଏ ବୋଲି···

ସେଇ ଭଲ ପାଇବା ମୂଳରେ ତ ତାର ଏ ସ୍ପର୍ଦ୍ଧା ଆଉ ସାହାସ ।

କବି ହୃଦୟ, କଣ ପଦପଦ ପ୍ରତିମାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଲେଖି ଦେଇଛି, ··· ତା ବୋଲି...

ତା ବୋଲି କଣ ସେ ଆଜି ମୋ ସୁନାମ ଉପରେ ଆଞ୍ଚ ଆଣିବା କଥା ଭାବିଛି ? ଏଇଆ ତ ? ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ କହିଲେ, ତୁମେ ତାହେଲେ ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ବିଭୂତିର ଏ ଦୁଃସାହସଟାକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କର ।

କଣ ସବୁ କହୁଛ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି ! ଏତେ ଦାନ୍ତ ରଗଡ଼ା ମୋ ଉପରେ କାହିଁକି, ପ୍ରତିମାକୁ ଡାକି ପଚାରୁନ ...

କଣ ପଚାରିବି ପ୍ରତିମାକୁ । ତୁମଠୁ ମୁହଁ ପାଇ ତ ତାର ଏ ସବୁ ନକରାଙ୍ଗ । ମୁଁ ପଚାରେ, ବିଭୂତି ଏ ଘରକୁ ରୋଜ୍ ଆସେ କାହିଁକି ?

ସେ କଣ ଆଜି ଆସୁଛି ? ଆଉ ଯଦି ଆସିବାଟା ତାର ତୁମ ମନକୁ ଯାଏ ନାହିଁ, ମନା କରି ଦେଇନ ଡାକି କରି

ମୁଁ କେମିତି ମନା କରି ଦେବି ? ଘରର ସାଆନ୍ତାଣୀ ତୁମେ, ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ତାକୁ ଡକେଇ ସୁଆଗ କରୁଛ .. ମୁଁ କାହିଁକି କଣ କହିବି ।

କହିବନିତ... ନେଡ଼ି ଗୁଡ଼ି କହୁଣିକି ବହିଯିବା ପରେ ମୋ ଉପରେ ରାଗ ଝାଡ଼ୁଛ କାହିଁକି ?

ଆଚ୍ଛା, ମୋର ସେଇଟା ଭୁଲ । କିନ୍ତୁ ଜାଣିରଖ ଆଜିଠୁ ପ୍ରତିମା ନେଇ କୌଣସି କଥା ତୁମେ ମତେ କହିବନି । ତୁମେ ବଢ଼େଇଛ, ତୁମେ ମୁହଁ ଦେଇଛ, ତୁମେ ଜାଣ ତାର ଭବିଷ୍ୟତ୍ ।

ମୁଁ କଣ ଜାଣେ ? ଦରକାର ହେଲେ, କୁଢ଼ଟିନି ଜାହା ଘରକୁ ଦବ । ମୁଁ ମାଇପି ଲୋକ ଯେତେହେଲେ ଚୁଲି ମୁଣ୍ଡକୁ···

ଚୁଲି ମୁଣ୍ଡ ସ୍ମୃତିଟା ଏଇକ୍ଷଣି କାହିଁକି ମନେ ପଡ଼ୁଛି ? ଭେଜାଇଟି

ସୋ'ରେ ମା-ଝିଅ ଦୁହେଁ ଯେତେବେଳେ, ବିଭୂତି ଲେଖା ନେଇ ଡ଼ିଆ-ଡ଼େଇଁ କରୁଥିଲ ?

ସେଇକଥାଟାକୁ କେତେଥର ଉଲ୍‌ଗୁଣା ଦେବ ? ମା-ଝିଅଙ୍କ ଡ଼ିଆଁ ଡ଼େଇଁଟା ଆଖିରେ ପଡ଼ିଗଲା ଆଜି । ଡ଼ିଆଁ ଡେଇଁ କରୁଥିବା ଝିଅଟାର ହାତ ଧରି ବାହା ହବା ପାଇଁ ପାଗଳ ହେଇ ଯାଇଥିଲ ଯେତେବେଳେ ? କହୁ ରାଗରେ ମୁହଁ ଫଣ ଫଣ କରି ଘର ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲେ ସୁମିତ୍ରା ।

କାନ ମୁଣ୍ଡରେ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ବୁଲେଟର ଆଘାତ ପାଇ ମହାବଳ ବାଘ ଚମକି ଉଠିଲା ପରି ଥକ୍କା ହେଇ ଛିଡ଼ା ହେଇଗଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ । ଛିଡ଼ା ହେଇ ସେ କିଛିକ୍ଷଣ ପ୍ରସ୍ଥାନମୟୀ ପତ୍ନୀର ପଦକ୍ଷେପ ଆଡ଼େ ନିର୍ନିମେଷ ନୟନରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ । ହଁ, ଏବେ ବି ଅଭିମାନିନୀ ସୁମିତ୍ରାର ଗତି ଛନ୍ଦରେ ନୃତ୍ୟ-ଲାସ୍ୟର କମନୀୟ ଭଙ୍ଗୀ ବିଳାସ ଭରି ରହିଛି । ତିନୋଟି ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ହେଇ ବି, ସୁମିତ୍ରା ଆଜି ମଧ୍ୟ ହାସ୍ୟ-ମଧୁରା, ଲାସ୍ୟ-ଚଟୁଳା ସ୍ନେହମୟୀ ଗୃହିଣୀ ।

ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ତାଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଖେଳିଗଲା ଅମ୍ଳ ପରିତୃପ୍ତିର ଗୋଟିଏ ପୁଲକିତ ସ୍ପନ୍ଦନ ।

ରାମାନନ୍ଦୀ ମେସ୍‌ ଘରେ ବିଭୂତିର ନୂତନ ପ୍ରକାଶିତ କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ 'ପ୍ରୀତି ଓ ପ୍ରତିମା'କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ବସିଛି ଏକ ସାନ୍ଧ୍ୟ ବୈଠକ । ଏ ବୈଠକର ଆୟୋଜକ ମୂଳରେ ସୁରସିକ ରାହାସ ଆଉ କଟକର କେତେଜଣ ଉଦୀୟମାନ ସବୁଜ କବିର ଦଳ । ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ବିଶିଷ୍ଟ ଅତିଥିମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ କେତେ ଆସି ହୋ-ହା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ସ୍ୱୟଂ କବି, ବା ରାହାସ କାହାର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖା ନାହିଁ । ମଟର ନେଇ କଟକର ଗଳି କନ୍ଦିରୁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଗୋଟେଇ-ଗାଟେଇ ଆଣିବାରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତ ! ବିଭୂତି ବି ଯାଇଛି କାହାକୁ ଡାକି ଆଣିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ! ସେମାନଙ୍କ ଆସିବା ଅପେକ୍ଷାରେ ବସି କେହି ତାଆସ ପିଟା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛି, କେହି ବା ମେଲି ଦେଇଛି ଶସ୍ତା ବମ୍ବେ ଫିଲ୍‌ମର "ଲଟରେ ଲପା" ଗୀତର ଝଙ୍କାର । ଆଉ ସେଇ ଗୀତ ସାଙ୍ଗକୁ ତାଳ ଦେଇ ତକ୍ତପୋଷ ଉପରେ କେହି ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛି ତବଲାର ଠୁମୁକି ଟିପା । ଘରର ଗୋଟାଏ କଣକୁ ଅଧା-ଅଧା କବି ଖବର ଜଣେ ତରୁଣ ଯୁବକକୁ ଘେରି ଦଳେ ବ୍ୟସ୍ତ ବିଭୂତିର ସଦ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥର ଆଲୋଚନା ନେଇ ! ଚାଲିଛି ଟିକା-ଟିପ୍ପଣୀ ! ଅସଲ କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥର ଖବ-ଖାଧା ଛନ୍ଦକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି, କଥା ବସ୍ତୁ ଭିତରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରି ରହିଥିବା ନାୟିକାଟିର ରୂପ-ଗୁଣ ଆଉ ରୋମାଣ୍ଟିକ ମିଳନ-ବିରହର ଦୃଶ୍ୟକୁ ଏକ କାଳ୍ପନିକ ରୂପରେଖ ଦେଇ ଚାଲିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକ୍ଷେପ ଆଉ ଉପଦକ୍ଷ ଆଲୋଚନା ! ଯୁକ୍ତି-ତର୍କ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତେ ଏକମତ ହେ

ବିଭୂତିର ଏହି ନୂତନ କାବ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିର ଅସାମାନ୍ୟ ସାଫଲ୍ୟ ମୂଳରେ ଏକମାତ୍ର କାରଣ ରୂପସୀ ପ୍ରତିମା ।

ପ୍ରତିମା ରୂପର ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଇଥିଲା ବିଭୂତି । ତରୁଣ-ମନର ସମସ୍ତ ଇଚ୍ଛା, ସମସ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ, ସମସ୍ତ କାମନା ଦେଇ ଯେପରି ଗଢା ହୋଇଥିଲା ପ୍ରତିମା ! ରୂପ ବସ୍ତୁ ସବୁ ସମୟରେ ଦେହର ସୀମା ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ! ସୁଠାମ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ, ପଦ୍ମ ପଲାଶନିନ୍ଦ ଦୀର୍ଘ ନୀଳ ଆଖି, ଅଗ୍ନିଶିଖା ପରି ଦୀପ୍ତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେହଶ୍ରୀ ରକ୍ତ ଗୋଲାପ ପରି ସଦ୍ୟ ଉନ୍ମୁଖ ଯୌବନ, ଦେହକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ନାରୀ ରୂପର ଏଇ ଯେଉଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସଚରାଚର ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରେ, ପ୍ରତିମାର ରୂପ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟରେ ବିଭୂତି ଦେଖିଥିଲା ତାଠାରୁ ଅଧିକ, ନୂତନ କିଛି । ଦେହ ସୀମା ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ, ସୁଠାମ ମୁଖ, ଚକିତ ଆଖି, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେହ କାନ୍ତିର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବାହାରେ ଯେଉଁ ବସ୍ତୁଟି ଦେହାତୀତ, ଗୁଚ୍ଛାପିତ ପୁଷ୍ପ-ସ୍ତବକ ପରି ଯେଉଁ ପ୍ରସ୍ଫୁଟିତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଐଶ୍ୱରୀକ ମହିମାରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଉ ପ୍ରଶାନ୍ତ, ବିଭୂତିର କବିତ୍ୱ ସେଇଠି ଭୋଗ ଆଉ ଉପଭୋଗର ଆନନ୍ଦ ସମାରୋହ ଭିତରେ ହେଇଯାଇଥିଲା ନିଃଶେଷ ।

ପ୍ରତିମାକୁ ଦେଖିଲା ପରେ ବିଭୂତିର ମନେ ହେଉଥିଲା, ସୃଷ୍ଟିଆଡର ଅବାଧ ଶୂନ୍ୟତାକୁ ଆଲୁଆଳ କରି ଏଇ ଅପରୂପ ପରୀମୂର୍ତ୍ତି ତରୁଣୀଟି ଯେପରି ସ୍ୱପ୍ନ ରାଜ୍ୟର ଦ୍ୱାରକୁ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସାରିତ କରି ଚାହିଁ ରହିଛି, ଆଉ ନିଜକୁ ବିସ୍ତାରିତ କରି ଦେଇଛି ସବୁ ଆଡ଼େ । ବନ ଶ୍ରୀ ପରି ରସାଣିତ ଦେହ, ଆକାଶ ପରି ଦୃଷ୍ଟି, ଫୁଲର ସୁଗନ୍ଧ ପରି ନିଶ୍ୱାସ, ସମୁଦ୍ରର ତରଙ୍ଗ ପରି ହିଲ୍ଲୋଳିତ ଯୌବନ··· ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକ ପରି କଥାର ସୁଷମା, ସବୁ ଯେପରି ଅପୂର୍ବ ଆଉ ଅନୁପମ !!

କାମନା କଳ୍ପଲୋକର ଏ କୌଣସି ଉର୍ବଶୀ ନୁହେଁ, ଅବାସ୍ତବ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ କୌଣସି ଦେବୀ ବା ମାୟାବିନୀ ନୁହେଁ, ଏ ରକ୍ତ ମାଂସର ସହଜ ସରଳ ବାସ୍ତବ ନାରୀ—ଯେ ତରୁଣକୁ ଦିଏ କବିତ୍ୱର ପ୍ରେରଣା, ଆଉ କବିକୁ ଦିଏ ମହିମାନ୍ୱିତ

ହେବାର ଅହଙ୍କାର ।

ବାହାରେ ମଟର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ଆଉ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଘର ଭିତରକୁ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନେଇ ପଶି ଆସିଲେ ସୁହାସ ଆଉ ବିଭୂତି ।

ଏଥର କାବ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚାର ବୈଠକ ବସିଲା ।

ଗରମା ଗରମ ସେଓ, ପକୋଡ଼ି ଆଉ ସୁଣାଚୁର ଭଜାର ଚର୍ବଣ ପରେ, ପାଉଡର ମିଲ୍କ ତିଆରି ଗ୍ଳ କପ୍ ସାଙ୍ଗରେ ଦାମୀ ଗୋଲ୍ଡ ଫ୍ଲେକ ସିଗାରେଟ୍‌କୁ ଓଠେ ଓଠେ ଧରି ସମସ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ହୋଇ କାବ୍ୟରୂପସୀଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲେ । ତାପରେ ସୁହାସର ଆହ୍ୱାନରେ ଜଣେ ଛିଡ଼ାହୋଇ "ପ୍ରୀତି ଓ ପ୍ରତିମା" କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଉପରେ ଲେଖି ଆଣିଥିବା ସମାଲୋଚନାଟିକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ଜଣକ ପରେ ଜଣେ, ସମାନ୍ତସ୍ୱରେ ପାଞ୍ଚ ଛ' ଜଣଙ୍କ ଓଜସ୍ୱିନୀ ଭାଷଣ ଆଉ ପ୍ରଶଂସା ମୁଖର ସମାଲୋଚନାରେ ମେସ୍ ଘର ଯେତେବେଳେ ସରଗରମ, ହଠାତ୍ ଏକ ଉଲ୍‌କାପାତ୍ ପରି ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଦେଖାଦେଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ, ହାତରେ ତାଙ୍କର ଓଠେ ବଙ୍କା ବେତ ବାଡ଼ି, କାନ୍ଧରେ ବରହମପୁରୀ ଦୋପଟା, ଧୋବ ଫରଫର ଲୁଗା, ପଞ୍ଜାବି ସାଙ୍ଗକୁ ଗୋରା ତକ ତକ ମୁହଁରେ ଫଣ ଫଣ ସୁହାଣୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆତଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି କରି ଦେଲାକ ।

ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେହି ଉଠି ଠିଆହେଲା, କେହି ଆଗେଇ ଯାଇଁ ନମସ୍କାର କଲା, କିଏ ସଭା ମଣ୍ଡପକୁ ପୃଷ୍ଠଭଙ୍ଗ ଦେଇ ଗଲା ବାହାରକୁ, କିନ୍ତୁ ସଦର୍ପ ଅହଙ୍କାରରେ ଆଗେଇଗଲା ସୁହାସ । କହିଲା ଆସନ୍ତୁ ସାର୍...

ସେ ସସମ୍ମାନିତ ଆହ୍ୱାନ ପ୍ରତି କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ନ ଦେଖାଇ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ସେଇ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇ ଡାକିଲେ, ବିଭୂତି '

ଗୋଟିପଣେ ଥରିଉଠିଲା ବିଭୂତି ! ଏଇ ଡାକ ଭିତରେ ସ୍ନେହ କି ଶାସନ, ଆଦର କି ଘୃଣା କଣ ଯେ ରହିଛି କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ସେ

ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତବତ ସେ ଦୁଆର ମୁହଁକୁ ଆଗେଇଯାଇଁ ନମସ୍କାର କଲା ।

ଆସ ତ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ, କହି ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ବାହାରକୁ ଚାଲିଲେ ।

ପଛପଟକୁ ଫେରିଚାହିଁ, ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ କଣ ଗୋଟାଏ ଅବୁଝା ସଙ୍କେତ ଦେଇ, ବିହାସ କାନ ପାଖରେ ଫୁସ୍ ଫୁସ୍ କରି ପଦେ ଦିପଦ କଣ କହି, ବିଭୂତି ଅନୁଗତ ଶିଶୁଟି ପରି ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଲା ।

ମେସ୍ ଘର ପାଖରୁ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ କୋଠା ଚାରି ପାଞ୍ଚ ମିନିଟର ରାସ୍ତା । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଚାରି-ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ ଯେପରି ବିଭୂତି ପକ୍ଷରେ ଦୁର୍ବିସହ ହୋଇ ଉଠିଲା ! ସନ୍ଦେହ ଆଉ ଆଶଙ୍କାର ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତାରେ ତା ଛାତି ପିଞ୍ଜରା ଦୁଲୁକି ଉଠିଲା । କୋଠା ଫାଟକ ଖୋଲି ଭିତରକୁ ଯାଇଁ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ କିଛିକ୍ଷଣ ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ ପଦଚାରଣ କଲେ । ଫାଟକ ବନ୍ଦ କରି ବିଭୂତି ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଉଠିଲା ବାରଣ୍ଡା ଉପରକୁ । ମୂଷଳ ଧାରାରେ ବର୍ଷା ଅଜାଡ଼ିବା ଆଗରୁ ଆକାଶ ଯେପରି କଳା ମେଘରେ ଗୁରୁ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠେ, ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ମୁହଁର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ କେତେଟା ସେଇ ଧରଣର ! ବିଭୂତି ଜାଣିଲା, ତାକୁ ଆଜି ଏକ ଅଶୋଭନୀୟ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଘର ଭିତରକୁ ନଡାକି ସେଇ ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ ଠିଆ କରାଇ ବିଭୂତିକୁ ଅତି ଇତର ଲୋକ ପରି ପ୍ରଶ୍ନକଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ,— ଶୁଣିଲି ତୁମେ କବିତା ଲେଖ ।

ନାଁ, ସାର୍, ମାନେ, ହଁ... ବିଭୂତିର ଗଳା ଥରି ଉଠିଲା ।

ନାଁ, ହଁ, ଦୁଇଟା ଭିତରୁ କେଉଁଟା ?

ସାର୍ ...

ଏତେ ଗୁଡାଏ ସମ୍ମାନ ନ ଦେଖେଇଲେ ଚଳିବ । ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ସହଜ ସରଳ ଉତ୍ତର ମୁଁ ଚାହେଁ । କବିତା ତୁମେ ଲେଖ, ଏ କଥା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀଠୁ ମୁଁ ଶୁଣିଛି । ଆଉ ତୁମେ ଜୁଆଡେ ଏବେ ଏକ ଉଦୀୟମାନ କବି ହୋଇଛ, ତାର ନମୁନା ସ୍ୱରୂପ ତୁମର ଏକ ନୂତନ ପ୍ରକାଶିତ କାବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥ

ଉପହାର ଦେଇଚ ପ୍ରତିମାକୁ । କିନ୍ତୁ ତୁମର ଏ କଳ୍ପ ରସିକତାର ଅନ୍ୟ ଦିଗଟା କଥା ମୁଁ ପଚାରି ବୁଝିବାକୁ ଚାହେଁ । ମେସ୍‌ ଖର୍ଚ୍ଚ ନଦେଇ ପାରି ମୋ ଝିଅ ଅର୍ଥାତ୍‌ ତୁମର ପୂଜନୀୟା ସୁମିତା ଦେବୀଙ୍କ ଠାରୁ ତୁମେ କେତେ ଟଙ୍କା ଧାର ନେଲଣି ?

ସାର୍‌...

ସାର୍‌ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଉତ୍ତର ଅଛି ତୁମ ପାଖରେ ? ଅଥଚ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଏଇ ହୀନତ୍ୱ ନେଇ ତୁମେ ମୋ ଝିଅକୁ ତୁମ କାବ୍ୟର ନାୟିକା କରି ଦୁନିଆରୁ ବାହାବା ନବାକୁ ଲଜ୍ଜାବୋଧ କରୁନ ? ଓଡ଼ିଶା ଗୋଟାଏ ଦେଶ ସେ ଦେଶରେ ତୁମପରି ଗୋଟାଏ ଅର୍ବାଚୀନ ଟୋକାର କବି ହବାର ସ୍ୱପ୍ନ । ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ଦୟାହୁଏ ବିଭୂତି । ଏପରି ଅପରିଣାମ ଦର୍ଶୀ ତୁମେମାନେ, ଜାଣନା, କାଳପାତ୍ର ଅନୁସୃତ ନିଜର ଅବସ୍ଥାକୁ ଖାପ୍‌ ଖୁଆଇ କିପରି ମନୁଷ୍ୟ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିବ ।

ବିଭୂତିର ମୁହଁ ଲଜ୍ଜାରେ ପୋଡ଼ା ଅଙ୍ଗାର ପରି କଳା ପଡ଼ିଗଲା । ଏ ଅପମାନ ସେ କୁଆଡ଼େ ଲୁଚାଇ ରଖିବ ? ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ହୀନତମ ଲଜ୍ଜା ଆଜି ତାକୁ ସମାଜରେ ମଣିଷ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିବା ପକ୍ଷରେ ଯେ କେତେ ଦୂର ଅନ୍ତରାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି, ସେଇ କଥା ଭାବି ତାକୁ ଚାରିଆଡ଼େ ଅନ୍ଧାର ଦେଖାଗଲା । ପ୍ରବଳ ଉତ୍ତେଜନାରେ ସେ ଗୋଟାଏ କଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅଜୟ ବାବୁଙ୍କର ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହେଇଗଲା ବକ୍ତୃତାର ସ୍ରୋତ । କବି ହେଇ ତୁମର ଆତ୍ମସମ୍ମାନ ବୋଧ ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ, ଏହାହିଁ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା । କଳ୍ପନାରେ ଯେଉଁ ରୂପସୀଟିକୁ ନେଇ ତୁମେ ଅନବଦ୍ୟ କାବ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଚ, ବାସ୍ତବରେ ତୁମ ପ୍ରତି ସେଇ ରୂପସୀଟିର ମନର କଥା କଣ କେବେ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଚ ?

ଜାଣିବା ଦରକାର ହେଇନ ସାର୍‌ । ମୋ ମନ ଭିତରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ସତ୍ୟକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିଛି, ପାଇଚ ଯେଉଁ ଅମୃତ ଲୋକର ସନ୍ଧାନ...

ତୁମେ ତା'ହେଲେ ଆଉ ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକରେ ନାହିଁ । କବି ହେଲେ ଯେ ମୁଣ୍ଡଟା ଏପରି ଭାବରେ ବିଗିଡ଼ି ଯାଏ, ଏ ମୋର ଧାରଣା ନଥିଲା । ତୁମକୁ ରାଞ୍ଚି ପଠାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେବ ଦେଖୁଛି । କହୁ ରାଗରେ ତମ ତମ ହୋଇ ବାରଣ୍ଡା ପାଖ ବୈଠକ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ... ହାତରେ ଗୋଟାଏ ବହି ନେଇ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ଆସି କହିଲେ... ଏଇ ତୁମର ନୂତନ ପ୍ରକାଶିତ କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ନାଁ ?

ବିଭୂତ ନୀରବରେ କେବଳ ଶୂନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲା ।

ତୁମ ତରୁଣ କବିତ୍ୱର ବିରାଟ ସାର୍ଥକତାର ପ୍ରତୀକ ସ୍ୱରୂପ ଏଇ କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥଟାକୁ ମୁଁ କିପରି ଭାବରେ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହେଁ ଜାଣ ? କହୁ ପ୍ରବଳ ଉତ୍ତେଜନାରେ ଥରି ଥରି... ଦୁ ହାତରେ ବହିଟାକୁ ଚିରି ଚିରି କରି ଫାଡ଼ି ଟେବଲ ଉପରେ ରଖି, ଏତେବଡ଼ ପାଟିକରି ଡାକିଲେ... ପ୍ରତିମା... ପ୍ରତିମା...

ଦୁଆର ମୁହଁରେ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ଭୟରେ ଥରି ଥରି ଆସି ଠିଆ ହେଲା ପ୍ରତିମା, ଆଉ ପ୍ରତିମାକୁ ଅନ୍ତୁଆଳ କରି ଠିଆହେଲେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ । ଚିର ତେଜସ୍ୱିନୀ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କ ମୁହଁରେ ବି ପଦୁଏ ହେଲେ କଥା ନାହିଁ ।

ପ୍ରତିମା ? କ୍ରୋଧଦୃପ୍ତ କଣ୍ଠରେ ଡାକିଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ।

ଭୟ କମ୍ପିତ ପଦରେ ଆଗେଇଲା ପ୍ରତିମା, ମୁହଁ ତା'ର ତଳକୁ । ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଯେପରି କୋଠାର ଛାତ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ୁଛି ।

ପକେଟରୁ ଗୋଟାଏ ଦିଆସିଲି କାଢ଼ି....ପ୍ରତିମା ହାତକୁ ବଢ଼େଇ ଦେଇ, କହିଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ... ଏଇଟା ବହିଟାକୁ ଚିନ୍ ଚିନ୍ କରି ଫାଡ଼ି ଗଦେଇଛି ମୁଁ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ, ନିଆଁ ଲଗେଇ ପୋଡ଼ି ଜାଳି ପାଉଁଶ କରିଦେ ମୋର ସାମନାରେ ।

କାହିଁକି ? ସୁମିତ୍ରା ବଜ୍ରଦର୍ପରେ ଆଗେଇ ଆସି ପ୍ରତିମାକୁ ଟାଣି ଧରିଲେ... ତା ଆଗରୁ ମୋ ଦେହରେ ନିଆଁ ଲଗେଇ ପୋଡ଼ି ଜାଳି ପାଉଁଶ

କଣ୍ଢେଇ ମତେ । କହୁ କହୁ ସୁମିତ୍ରା ଝର ଝର କରି କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ ।

ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ଆଖିରେ ପ୍ରେମ ଓ ମମତାର ସ୍ନିଗ୍ଧ ଲହରୀ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖି ଆସିଥିଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ, କିନ୍ତୁ ଲୁହର ଅସରନ୍ତି ଧାରା ଶ୍ରାବଣ ଭିତରେ ଚକିତ ବିଦ୍ୟୁତର ଝଲସିତ ଦୀପ୍ତ ତେଜ ଯେ ଏତେ ଦୁର୍ବାର ଆଉ ପ୍ରଖର, ତା ଏଇ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲେ ସେ । ସେ ତେଜର ପ୍ରକୋପ ଇଚ୍ଛା କଲେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ହାକିମିଆ ଅହଙ୍କାର ସ୍ପର୍ଦ୍ଧିତ ବଡ଼ଲୋକି ସଂସାରକୁ ନିମିଷକେ ଭିତରେ ପୋଡ଼ି ଜାଳି ଭସ୍ମ କରି ଦେବାକୁ ପଛେଇବ ନାହିଁ ।

ସେ ଦମିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ନିଆଁ ର ଦେଉଁ ଦୀପ୍ତ ଶିଖା ବାହାରେ ଜଳି ଉଠି ପ୍ରଣୟ କାବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥର ଛିନ୍ନ ପୃଷ୍ଠା ଗୁଡ଼ିକୁ ଦଗ୍ଧ କରିପାରିଲା ନାହିଁ, ତାର ଦହନ ଜ୍ୱାଳା ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ହୃଦୟ ଭିତରେ କୁହୁଳି କୁହୁଳି ବିଭୂତିର ସଂସାରକୁ ଜାଳି ପୋଡ଼ି ଧ୍ୱଂସ କରି ଦେବା ପାଇଁ ରହିଗଲା ଅନାଗତ ଭବିଷ୍ୟତର ଅପେକ୍ଷାରେ ।

ଏ ଭୟାବହ ଘଟଣା ପରର କାହାଣୀ ଖୁବ୍ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ । ପ୍ରତିମାକୁ ନେଇ ବିଭୂତି ଜୀବନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ କାବ୍ୟର ହେଲା ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପରିଣତି ।

ତରୁଣ ଯୁବକ ବିଭୂତି ! ପ୍ରତିମାକୁ ଭଲ ପାଇ ହୋଇଥିଲା କବି ! ଆଉ କବି ହିସାବରେ ଆଶା କରିଥିଲା କରିବାକୁ ଅନେକ କଳ୍ପନା ସ୍ୱପ୍ନର ରାଜନନ୍ଦିନୀ ପ୍ରତିମାକୁ ସେ ପାଇବ ତା କବିତ୍ୱର ସାର୍ଥକତା ଭିତର ଦେଇ ! କବି ଜୀବନର କଳ୍ପନା ରୂପସୀ ହେବ ତାର ବାସ୍ତବ ସଂସାରର ଗୃହିଣୀ । କବି-ପତ୍ନୀ ହେବ ପ୍ରତିମା, ଆଉ ତାକୁ ନେଇ ସେ ଗଢିବ ପ୍ରେମର ତାଜମହଲ, ତୋଳିବ ସୁଖର କୋଣାର୍କ । କିନ୍ତୁ ହେଲା କଣ••

ପ୍ରତିମାକୁ ସେ ପାଇଲା । ହେଲେ ଏକ ସଂଘର୍ଷ ଆଉ ବିପ୍ଳବ ଭିତର ଦେଇ । ଗୋଟାଏ ଆଡେ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କ ଜିଦ୍ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଆଡେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କର ବିରୋଧ ଆଉ ଅସହଯୋଗ ।

ବିବାହ ଉତ୍ସବ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲା, ଅତି ସାଧାରଣ ନିରାଡମ୍ବରତା ଭିତର ଦେଇ !! ବିଭୂତିର କେତେଜଣ ବନ୍ଧୁ ଆଉ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀଙ୍କର କେତେଜଣ ଆତ୍ମୀୟ ପରିଜନ !! ଜାକ୍ ଜମକ୍ ନାହିଁ । ଜୌଲୁସର ଘନଘଟା ନାହିଁ ! ଆନ୍ତରିକତାହୀନ, ପିତୃ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଗୋଟାଏ ଗତାନୁଗତିକ ପ୍ରଥା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଯେତିକିଟା ଲୋକ ଦେଖାଣିଆ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବା କଥା; ସେତିକି•• ତା ଛଡା ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କୁ ପଦେହେଲେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାର

କେହି ଦେଖି ନାହିଁ , ଏପରିକି, ଶେଷ ବିଦାୟ ହେଉଥିବା ବେଳେ ପ୍ରତିମା ଯେତେବେଳେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡିଆଁ ମାରିଲା ହାତରେ ବଜାର କାଚରୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନପଟ ଦେଖି ବି .. ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କର ନିର୍ମମ ପିତୃ ହୃଦୟରେ ଏତେ ଟିକିଏ କରୁଣାର ଉଦ୍ରେକ ହେଲା ନାହିଁ । ଅଯୁଅଲଙ୍କାର ହୀନା ପ୍ରତିମା, ଚିତ୍ତ ଅସନ୍ତୋଷର ଦୁରନ୍ତ ଅଭିଶାପ ନେଇ ବିଭୂତିର ହାତ ଧରି ଆସିଲା କବି ବଧୂ ହୋଇ ଦରିଦ୍ର ନାରଣ ବାବୁଙ୍କର ପଲ୍ଲୀ ସଂସାରକୁ, ଆଉ ନାରଣ ବାବୁ ଯଦିଓ ତାଙ୍କର ମାନବୀୟ ବୁଦ୍ଧି ବିବେଚନା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୁତ୍ରର ଏ ବିବାହଟାକୁ ସହଜ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଥିଲେ, ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବଡଲୋକ ପିତାର ଅଭିଶାପ ନେଇ··· ତାଙ୍କ ଘରକୁ ବୋହୂ ହୋଇ ଆସିଥିବା ଅଯୁ ଅଲଙ୍କାର ହୀନା ପ୍ରତିମାକୁ କିନ୍ତୁ ଭଲ ମନରେ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ନୟନମଣି ।

ଦୁଇ ଗୁଣ୍ଡିଲ ପକେଇ ପୁଅ ବୋହୂକୁ ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରୁ ଘର ଭିତରକୁ ପାଛୋଟି ନେଲାବେଳେ, ତାଙ୍କ ମାତୃ ହୃଦୟ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସିଲା ଏକ ଅକରୁଣ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ !!

ବିଭୂତି ସେ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସର ଆଭାସ ପାଇଲା । ହୁଏତ କ୍ଷଣିକ ପାଇଁ ତା ମନ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । କିନ୍ତୁ ଚଉଠି ରାତିର ନିଭୃତ ଶଯ୍ୟାରେ ତା କବି ଜୀବନର ସ୍ୱପ୍ନମୟୀ ସୁନ୍ଦରୀ ପ୍ରତିମା ତା ସ୍ୱାମୀ ପାଖରେ ତାର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଣୟ ନିବେଦନ ଜଣାଇବାକୁ ଯାଇ ଯେତେବେଳେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ହାତର ସେଇ ଛିନ୍ନ କାବ୍ୟର ସ୍ତୂପକୁ, ଗୋଟିଏ ପୁଷ୍ପବିତାନ ଦେହରେ ଫୁଲ ଚନ୍ଦନ ଦେଇ ସଜ୍ଜିତ କରି ଦୀପ ଜାଳି ବନ୍ଦ ପନା କରି ପ୍ରଥମ ବିନମ୍ର ପ୍ରଣତି ବାଟି-ବାର ଲକ୍ଷ୍ୟକଲା ବିଭୂତି, ତାର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ ଆଉ ଅନୁଶୋଚନା ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ଭିତରେ କୁଆଡେ ଉଭେଇ ଗଲା । ତା ବଦଳି, ହୃଦୟରେ ତାର ଆସିଲା ଗୋଟାଏ ଉତ୍ତେଜନା ଆଉ ନିଜକୁ ମଣିଷ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ନିର୍ମମ ସଂକଳ୍ପ ! ପ୍ରତିମାକୁ ଛାତି ଉପରେ ଟାଣି ନେଇ ସେ କହିଲା ମୋ କବି

ସ୍ୱପ୍ନ ସାର୍ଥକ ହେଇଛି... ମୁଁ ତୁମକୁ ପାଇଛି...। ଏଥର ମୋ କବିତ୍ୱର ସଫଳତା ମୁଁ ଆଣିବି ତୁମ ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ସଂସାର ଗଢ଼ି, ତୁମକୁ ସୁଖି କରି।

ବିବାହର ଷୋଳଟି ଦିନ କଟିଗଲା ବିଭୂତିର କଳ୍ପନା ଆଉ ଆଲୋଚନାର ଉଷ୍ମ ଅନୁଭୂତି ଭିତର ଦେଇ।

ତାପରେ ସେ ଆସିଲା କଟକ।

ପଲ୍ଲି ଗାଁର ତେଲ ଲୁଣର ସଂସାର ଭିତରେ ରହିଲା... କବିର କାବ୍ୟ ନାୟିକା ପ୍ରତିମା !

(ସ.ମ)

ଢନ ଗଡ଼ି ଗ୍ଲଲା••

ବିବାହ ପରେ ଘରୁ ଟଙ୍କା ଆଣି କଲେଜରେ ପଢ଼ିବା ଆଉ ସୁନ୍ଦର ଦିଶିଲା ନାହିଁ ବିଭୂତିକୁ ! ସେ ହେଲା ସୁହାସର ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀ । ବଡ଼ ଲୋକର ପୁଅ ସୁହାସ ! ନିଜେ କବି ନହେଲେବି ପ୍ରତିଭାବାନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରତି ତାର ଗୋଟାଏ ଅହେତୁକ ଶ୍ରଦ୍ଧା । ବିଭୂତିକୁ ସେ ବି. ଏ. ଟା ପାଶ କଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ସମସ୍ତ କିଛି । ତା ବାହାରେ ବୁଝିଦେଲା ଦୁଇଟା ଟିଉସନ । ଟିଉସନ ଟଙ୍କା ଉଣେଶଟା ସେ ପଠାଏ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଘର ଖର୍ଚ୍ଚ ଲାଗି ।

ବିବାହ ପରର ଆଠଟା ମାସ ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ କଟିଗଲା । ପରୀକ୍ଷା ଆସିଲା । କେତେଟା ମାସପରେ ଫଳ ବାହାରିଲା ବିଭୂତି ପାଶ୍ କଲା ବି. ଏ. । ତାପରେ ପଢ଼ାରେ ତାର ସେଇଠି ହେଲା ଶେଷ୍ । ଖୋଜିଲା ସେ ଚାକିରି ।

ଏଥିରେ ବି ସାହାଯ୍ୟ କଲା ସୁହାସ ।

ସେକ୍ରେଟେରିଏଟ୍‌ରେ ବିଭୂତି ପାଇଲା ଗୋଟାଏ କିରାଣୀ କାମ । ସବୁ ସବୁ ମିଶେଇ ମାସକୁ ଅଶି ଟଙ୍କା ! ଏଥର ସେ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ପ୍ରତିମାକୁ ନେଇ ଆଣିପାରିବ କଟକ ! ମନେ ମନେ ଗୋଟାଏ ଫ୍ଲାଟ କିମ୍ବା ବସାର କଳ୍ପନା କରି ନାଚି ଉଠିଲା ବିଭୂତି ॥

ରମାନନ୍ଦୀ ମେଠ୍ ଛାଡ଼ି ବିଭୂତି ଆସିଲା ବକ୍‌ସି ବଜାରର ଗୋଟାଏ ଦି-ବଖରିଆ ଭଡ଼ା ଘରକୁ ! ନୂଆଁଣିଆ ସୁନ୍ଦର ! ଏତକ ଟିକିଏ ଅଗଣା । ଅଗଣାର କୋଣିଏ କଣକୁ କଳ ପାଇଖାନା ବକେଟ । ଭିତରପଟ ବାରଣ୍ଡା

ଉପରେ ଖପର ଢେଉ ଦେଉଆ ଟିକିଏ ଲେଟେଇ ଘର! ମନ୍ଦ ହେବନି !
ଚଳିଯିବ ବେଶ୍! ପ୍ରତିମା ଆଉ ସେ। ଦୁଇଜଣ ତ, ଆଉ କିଏ? ଗୋଟିଏ
ହବ ଶୋଇଲା ଘର, ଆରପଟ ଘର ହେବ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବଙ୍କ ପାଇଁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା
ଶାଳା! ଗୋଟାଏ ଷ୍ଟିଲ ବହିର ଆଲମିରା ସେ ଘରେ ରହି ପାରିବ। ଷ୍ଟିଲ
ଟେବଲ ଖଣ୍ଡେ କାନ୍ଥ ପାଖକୁ, ଆଉ ଦୁଇଟା ଚେୟାର, ବେଶ୍ ପଡ଼ିଯିବ ତା
ଭିତରେ। ଗାଁରୁ ବାପା ବୋଉ କେବେ ଆସିଲେ ସେଇ ଘରେ ରାତିରେ ଶୁଆ
ବସା କାମ ବି ଚାଲିବ। ପ୍ରତିମା ବେଶ୍ ସୁବିଧା କରିନେବ ଏ ଭିତରେ।
ଏ ଟିକିକ ଘର ଭିତରେ ବି ସେ ଫୁଟେଇ ତୋଳିବ ସୁଖ ନୀଡ଼ର ସ୍ୱପ୍ନ!!
ପ୍ରତିମାର କରସ୍ପର୍ଶରେ ଏଇ ରୁକ୍ଷ ମାଟିଘର ବି ହେଇ ଉଠିବ ନରମ ଫୁଲ ପରି
କୋମଳ ଆଉ ମଧୁମୟ।

ହେଲେ ଭଡ଼ାଟା ଟିକିଏ ଅତିରିକ୍ତ। ପଚିଶ ଟଙ୍କା 'ମାସିକ' ଦରମାର
ତିନିଭାଗରୁ ଭାଗେ ପ୍ରାୟ ଚାଲିଯିବ ଘର ଭଡ଼ାରେ। ପାଣିର ସୁବିଧା ନାହିଁ।
ଗୋଟାଏ ଡ୍ରମ କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ। କିଛି ବାଲଟି ଆଉ ଘର କରଣା ସରଞ୍ଜାମ;
ଗୋଟାଏ ଚାକର ଟୋକା ବି ଦରକାର! ପ୍ରତିମା ଏକା ରହିବ କେମିତି
ଘରେ? ରନ୍ଧା ବଢ଼ା କାମକୁ ଏକା ସେ ପାରିବ କେମିତି। ସେ ଯେ ଅଦୌ
ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନୁହେଁ। ପିଲାଟାଏ ଖାଇ ପିଇ କେତେ ଆଉ ନବ? ଖୁବ୍ ଜୋର
ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କା, ତା ନଉ! ପିଲାଟାଏ କିନ୍ତୁ ଦରକାର! ସେଇ ନେଇ
ଆଣିବ ପାଣି ବାହାର କଳରୁ। ସବୁ ହୋଇଯିବ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ। ଖାଲି
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ ବତି ଟା! ତାର ଲେଖା-ଲେଖି ପଢ଼ା ପଢ଼ି କାମରେ ଭୀଷଣ
ଅସୁବିଧା ହେବ। ପୁଣି ଖରାଦିନରେ ଏ ଘରେ ଚଳି ହବ କେମିତି? ପଙ୍ଖା
ନହେଲେ ପ୍ରତିମା ରହିବ କେମିତି? ଚାକିରି ଠାରୁ ଯଦି ଟିକିଏ ବେଶୀ
ଦରମା ମିଳୁଥାନ୍ତା…

ବିଭୂତି ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲା।

ବାହାରେ ସୁହାସର ପାଟି ଶୁଭିଲା। ବିଭୂତିର ନୂଆ ଘର ଦେଖିବାକୁ

ଆସିଛୁ ରାହାସ । ସେଇ ରାମାନନ୍ଦ ମେସ୍‌ରେ ଏବେ ବି ଅଛୁ ରାହାସ । ଏମ୍.ଏ ପଢ଼ୁଛୁ ସେ । ବଡ଼ଲୋକର ପିଲା । ଏମ୍. ଏ . ପଢ଼ିସାରି ବିଲାତ ଯିବ । ବିଲାତ ଯାଇଁ ହାକିମ ହେବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଫେରି ଆସିବାପରେ ସେ ବିବାହ କରିବ ମିସ୍ ପଲ୍ଲବିକା ପାତ୍ରକୁ । ପଲ୍ଲବିକା, ନୃତ୍ୟଶୀଳା ପଲ୍ଲବିକା ଚମତ୍କାର ।

ଆ, ରାହାସ ଭିତରକୁ ଆ । ବିଭୂତ ଯାଇଁ ପାଟ୍ରେଛି ଆଣିଲା ।

ଏଇ ଘର ! ଧୂତ୍ ! ପିଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଉଠିଲା ବେଳକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଯେ ଚାଳ ବାଜୁଛୁ ! ୟୁ ଚଏସ୍ ତୋର ! ପ୍ରଭମା ରହିବ ଏଇ ଘରେ ?

ଏଇ ଘରର ଭଡ଼ା କେତେ ଜାଣୁ ?

କେତେ ?

ପଚିଶ ଟଙ୍କା !

ପଚିଶ ଟଙ୍କା ହେଇଗଲା ବୋଲି, ଘରର ଇଜ୍ଜତ ବଢ଼ିଗଲା ନାଁ କଣ ? ରାହାସ କହିଲା, ୟୁ ବୁଦ୍ଧି ତୋର ! ଅଙ୍କଯୁ ବାବୁଙ୍କୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହସିବାର ସୁଯୋଗ ଦେବା ଛଡ଼ା ତୁ ଆଉ ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ କିଛୁ କରୁନୁ ।

କଣ କରିବ କହ ? ବିଭୂତ କହିଲା, ଦରମା କେତେ ପାଉଚ ଜାଣୁ ତ ?

ଜାଣେ, ମାଳଞ୍ଚ ସମ୍ପାଦକ ଦଉନାହାନ୍ତି କିଛୁ ?

ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ପାଦକ ଲେଖକଙ୍କୁ ପଇସା ଦଅନ୍ତି ? ହସେଇଲୁ ତୁ ମତେ ରାହାସ ! ତୁ ବିଲାତ ଯିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଚୁ କନାଁ...

ରାହାସ ଟିକିଏ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲା । କହିଲା, ଅଚ୍ଛା ମୁଁ ଗୋଟାଏ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଦେଉଛୁ । ପଲ୍ଲବିକାକୁ ମୁଁ ବିଭା ହେଉଛୁ ତୁ ବୋଧହୁଏ ଜାଣୁ ।

ତୋ ମୁହଁରୁ ଏଥରକୁ ନେଇ ହଜାର ଏକ ଥର ଶୁଣିଲିଣି ।

ଆଉରି ଦଶହଜାର ଥର ଶୁଣିବୁ ! କିନ୍ତୁ ଶୁଣି ଶୁଣି କେବଳ ତୋର

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶେଷକଲେ ହବନାହିଁ । କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କର ! ପଲ୍ଲବିକା ପ୍ରାଇଭେଟ୍‌ରେ ଆଇ. ଏ. ଟା ଦେବ, ପଢ଼େଇ ପାରିବୁ ତାକୁ ? ଚାରିଶହ ଟଙ୍କା ମୁଁ ଦେବି ।

ଯଥେଷ୍ଟ ତୁ ମୋ ପାଇଁ କରୁଚୁ ଭାଇ ! ପଲ୍ଲବିକାକୁ ପଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ତୋଠୁ ଚାରିଶହ କରି ଟଙ୍କା ନବାର ହୀନତମ ଲଜ୍ଜାକୁ ମୁଁ କୁଉଠି ଲୁଚାଇ ରଖିବି ? ବରଂ ଗୋଟାଏ କଥା କର । ସବ୍‌ଡେପୁଟି ପାଇଁ ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଚି, ତୁ ଭିତରେ ଭିତରେ ଟିକିଏ ଚେଷ୍ଟା କର !

ସବ୍‌ଡେପୁଟି କାମ ତୋର ହବ ନାହିଁ । ସେ ତୁ ନକହିବା ଆଗରୁ ମୁଁ ଖୋଜ ଖବର ନେଇ ବୁଝି ସାରିଚି । ତା ମୂଳରେ ଅନ୍ତରାୟ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ । ଏଇ ସେକ୍ରେଟେରିଏଟରେ ଯେ ଖଣ୍ଡେ କିରାଣୀ କାମ ପାଇଗଲୁ ଏଇ ତୋର ବଡ଼ ସୌଭାଗ୍ୟ ! ମାନେ, ଏତେ ତଳକୁ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିନି ବୋଲି । ନଇଲେ ସେତକ ବି ପାଇବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ।

ତାହେଲେ··· ବିଭୂତି ହତୋତ୍ସାହ ଗଳାରେ କହିଲା ।

ତାହେଲେ ଆଉ କଣ ? ତୁ କିଛିଦିନ ଅପେକ୍ଷା କର ! ମୁଁ ବିଲାତରୁ ଫେରିଆସେ । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଲ୍ଲବିକାକୁ ପଢ଼େଇବା ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇ କିଛି ରୋଜଗାର କର । ଆଉ କିରାଣୀ ଗିରିର ଅଶିଟା ଟଙ୍କା ତ ଅଛି ।

ବିଭୂତି ନୀରବ ରହିଲା ।

ଡାକବାଲା ଆସି ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଦେଇଗଲା ।

ଘରୁ ଚିଠି ଆସିଛି ? ରହମାନ ପଚାରିଲା ।

ହଁ, ବାପା ଚିଠି ଦେଇଛନ୍ତି । ଖାମ୍ ଫାଡ଼ି ବିଭୂତି ପଢ଼ିଲା ଚିଠିଟା । ପଢ଼ୁ ପଢ଼ୁ ତା ମୁହଁ ରକ୍ତାଭ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

କଣ ଲେଖା ହୋଇଛି ଚିଠିଟାରେ ।

କଣ ଆଉ ଲେଖା ହେବ ? ବିଭୂତି ମନକୁ ମନ ଗୁଣ୍ ଗୁଣ୍ ହୋଇ କହିଲା·· ସେଇ ଅଭାବ ଆଉ ଦୈନ୍ୟର ଇତିହାସ । କେବଳ ଟଙ୍କା ଆଉ ଟଙ୍କା । ଫସଲ ନାହିଁ । ସୁଦଲ କଣ ହେବ । ପାଠ ପଢ଼େଇଛନ୍ତି କରଜ କରି

ସେ ଟଙ୍କା ଶୁଝା ହବ । ବୋଉର ଗହଣା ବନ୍ଧା ପଡ଼ିଛି, ସେ ମୁକୁଳା ହେବ । ହଳିଆ ମାନେ ଦରମା ନେଇ ନାହାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ହେବ । ଦଗୁଣ୍ଠ ଜମିକୁ ନେଇ ଗାଁ ମାମଲତକାର ହରି ମର୍ଦ୍ଦରାଜଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଲାଗିଛି ମକଦ୍ଦମା । ପୂଜାରେ ଛ'ଦିନ ପରେ ତାରିଖ । ପଚିଶ ଷାଠିଏ ଟଙ୍କା ଦରକାର । ଅଥଚ ତିନି ଦିନ ତଳେ ଯୁ' ଦରମା ପାଇଥିଲି, ତା ଯାକୁ-ତାକୁ ଦବାରେ ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ପକେଟରେ ବୋଧହୁଏ ପନ୍ଦରଟି ମୁଦ୍ରା ବଳିଛନ୍ତି ।

ଏଇତ ସଂସାର । ରାହାସ କହିଲା । ଅଭାବ ଅନାଟନ ଆଉ ଅସୁବିଧାର ଜଞ୍ଜାଳ ଭିତରେ ବଞ୍ଚିରହିବା ପାଇଁ ସଂଘର୍ଷ । ମଣିଷ ଯେଉଁଠି ସଂଗ୍ରାମଶୀଳ ସେଇଠି ତ ସେ ସଫଳ ! ଆଉ ଯେଉଁଠି ସେ ବିଫଳ ହେଇଠି ତ ତାର କବିତ୍ୱର ଭାବୋଚ୍ଛ୍ୱାସ ।

ବିଭୂତି ରାହାସ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲା । ରାହାସ କବି ନୁହେଁ··· କିନ୍ତୁ କବିତ୍ୱକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରେ ସେ । ତା କଥା ଗୁଡାକ ଭିତରେ ପ୍ରେରଣାର ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ ଅଛି ।

କିଛି ଟଙ୍କା ଧାର-ଉଧାର କରି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ବିଭୂତି ବାହାରିଲା ନିରୁଦ୍ଦେଶ ପଥରେ ।

ସମୁଦ୍ରଅଣି ଛଡି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ମାଳିକ ପତ୍ରିକାର ଗୋଟାଏ କବିତା ଉପରେ ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟି
ରଖି ବସିଥିଲେ । ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ କଥାକୁ ଶୁଣି ନଶୁଣିଲା ପରି ଅବଜ୍ଞା କରି ପୃଷ୍ଠା
ଲେଉଟାଇବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ନଅ ପଢିବ । ସୁମିତ୍ରା, ଆଉ ପାହୁଣ୍ଡେ ଆଗେଇ ଯାଇଁ ଚେୟାର
ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲେ ।

ପଢ଼ ତୁମେ । ମୋର ସେ ସବୁ ଦେଖି ଲାଭନାହିଁ ।

ଏମିତ କଣ ଦୋଷ କରି ପକେଇଚ ମୁଁ କହିଲ ? ସେଇ ବାହାଘର
ଦିନଠୁ ତୁମେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ କଥା ଭାଷା କରୁନ । ଝିଅଟା ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲ ,
ଆଉ କଣ ତଣ୍ଟିଚିପି ମାରି ଦେଇଥାଆନ୍ତି ?

ମାରି ଦେଇନ ଆଉ କଣ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିଛ ତାକୁ ? ଜାଣ, ଅଲଅଲି
ଝିଅ ତୁମର ଶାଶୁଘରେ କଣ କରୁଛନ୍ତି ? ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ଆଖିମୁରାଟ ଦେଖାଇ
କହିଲେ, ଧାନ କୁଟି କୁଟି ପାଦରେ ବଣ୍ଡି ହେଇଗଲାଣି ସେ କଥା ଖବର
ରଖିଛ ?

ଖବର ରଖି କଣ କରିବି । ଯାହା ତା ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲା । ବିଭୂତି ତ
କିଛି ମୂର୍ଖ··· ଅନୁପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ବି. ଏ. ତ ପାଶ୍ କରିଛି ।

ଆଜି ବି. ଏ ପାଶ୍ କରି ଟୋକା ଓଡ଼ିଶାରେ ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ନଖାଇ
ନପିଇ ବୁଲୁଛନ୍ତି ଜାଣ ?

ବିଭୂତିଙ୍କୁ ନେଇ ନାହାନ୍ତି । କେନ ହବନାହିଁ ? ସୁମିତ୍ରା ନମ୍ର ଗଳାରେ କହିଲେ ।

ବେଶ୍ ହେଉ । ମୋ ପାଖରେ ତୁମ ଝିଅ କଥା କିଛି କହିବନାହିଁ । ମୁଁ ଶପଥ କରୁଛି··· ଏ ଜୀବନରେ ପ୍ରତିମା ମୁହଁ ଚାହିଁବିନି ।

ତାର କଣ ଦୋଷ ?

ଦୋଷ ତୁମର ହେଉକି ତାର ହେଉ ମୁଁ ଯାହା ଠିକ୍ କରିଛି···ତାକୁ କେହି ବଦଳେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ତୁମ ମତ ପଛେ ନବଦଳାଅ । ବାପ ହିସାବରେ ଟିକିଏ ସହାନୁଭୂତି···

ନାଁ ତା ବି ନୁହେଁ । ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ କର୍କଶ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, ମତେ ସେ ସବୁ କହିବା କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ କିଛି କରିପାରିବି ନାହିଁ ।

କିଛି ନକର । ମତେ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅ । ସମୁଦିଆଣି ଲେଖି-ଛନ୍ତି ପ୍ରେମାର ପୁଅ କି ଝିଅ କଣ ହେବ । ଗାଁ ଗଣ୍ଡା କଥା । ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି ପ୍ରତିମାକୁ ଏଇଠିକି ଆଣିବାପାଇଁ ।

ଚୁପ୍ କର । ତାତି ଉଠିଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ । ସମୁଦିଆଣିଙ୍କ ପାଖକୁ ତୁମେ ଚାଲିଯାଇ ପାର । କିନ୍ତୁ ଏଠିକି ଯଦି ପ୍ରତିମା ଆସେ···ସତ କହୁଛି··· ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବାହାରି ଯିବି ।

ବାପ ନାଁ ଶତ୍ରୁ ତୁମେ, ଟିକିଏ ହେଲେ ଦୟା-ମାୟା ନାହିଁ ତମଠି ।

ନାଁ ନାହିଁ । ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ । କହିଲେ ଇଚ୍ଛା ହଉଛି ତ ପଠେଇଦିଅ ପଚିଶଟା ଟଙ୍କା ବିଭୂତି ପାଖକୁ । ଟଙ୍କା ଧାର ପାଇଁ ୟା ଦ୍ୱାର ତା ଦ୍ୱାର ଧାଇଁ ବୁଲୁଛି, କିନ୍ତୁ ଖବରଦାର ଏ ଦୁଆର ମୁଁ ମାଡ଼ି-ବାକୁ ଦେବିନାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ । ମୋ ସୁନାମର କଳଙ୍କ ସେ ଦୁହେଁ । କହି ତମ ତମ ହୋଇ ଘର ଭିତରୁ ଚାଲିଗଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ।

ସୁମିତ୍ରା ଅନ୍‌କା ହୋଇ ଛିଡ଼ାହେଲେ କିଛିକ୍ଷଣ । ଆଖିରୁ ତାଙ୍କର ଧାର ଧାର ହୋଇ ଲୁହ ବହିଗଲା : ପ୍ରତିମା ! କି ଦିନମାନ କପାଳ ନେଇ ଝି

ଜନ୍ମ ପାଇଥିଲା... ତା ଭାଗ୍ୟରେ ପୁଣି ଏତେ କଷ୍ଟ...

ଚିଠି ଲେଖି ଚାକର ହାତରେ ଦେଢ଼ଶ ଟଙ୍କା ଦେଇ ସେ ପଠାଇଲେ ବିଭୂତି ପାଖକୁ ।

ବିଭୂତି ବସି ଗୋଟାଏ ଅସମାପ୍ତ ଉପନ୍ୟାସର ଶେଷ ପରିଚ୍ଛେଦ ତର ତରରେ ଲେଖି ଚାଲିଥିଲା । ନୂଆ ହୋଇ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି "ମାଳଞ୍ଚ" ଉପନ୍ୟାସ ସିରିଜ୍ । କିଛି ପାରିଶ୍ରମିକ ଦେବାର ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇଛନ୍ତି ସମ୍ପାଦକ, ଲେଖାଟା କିନ୍ତୁ ଭଲ ହେଲେ ··

ଭଲ ନିଶ୍ଚୟ ହେବ ! ବିଭୂତିର ସେ ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟ ଅଛି ! ତା କଲମ ମୁନରୁ ଯାହା ବାହାରିବ ତା କଦାପି ହେୟ, ତୁଚ୍ଛ ସୃଷ୍ଟି ନକରି ଯିବ ନାହିଁ ! ତାର ପ୍ରତିଭା ଅଛି, ଆଉ ଲେଖିବାର ନିପୁଣ ଶୈଳୀ ତାର ଜଣାଅଛି ପୂରାପୂରି । ଯାହା ଲେଖୁଛି ଆଉ ଲେଖିବ, ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ହେବ ଏକ ଅନବଦ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ।

ବାହାରେ ଗୋଟାଏ କି ଖସ୍ ଖସ୍ ଶବ୍ଦ ।

ବିଭୂତିର ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ଲେଖା ପ୍ରବାହରେ ପଡ଼ିଲା ବାଧା । କିଏ ? ପ୍ରଶ୍ନକରି ସେ ଉଠିଗଲା ବାହାରକୁ ।

ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ।

ତୁ ? ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରଶ୍ନକଲା ବିଭୂତି । ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼େ ?

ମା ପଠେଇଛନ୍ତି । କହି ଚାକର ଟୋକା ବଢ଼େଇ ଦେଲା ଖଣ୍ଡିଏ ମୁଡ଼ା ଖାମ ।

ଖାମ୍ଟିକୁ ଫାଡ଼ି, ବିଭୂତି ତା ଭିତରୁ କାଢ଼ିଲା ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି, ଆଉ ଦେଢ଼ଶ ଟଙ୍କାର ନୋଟ୍ ।

ସୁମିତା ଦେଈ ଲେଖିଛନ୍ତି, ଗାଁରୁ ଚିଠି ପାଇଛୁ । ପ୍ରେମାର ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ ! ନର୍ସ କି ଡାକ୍ତରଆଣି ଯାହା ହେଲେ ନେଇ ଶୀଘ୍ର ଗାଁକୁ ଯିବ । ଟଙ୍କା ଦେଢ଼ଶ ପଠାଇଲି ଆଉ ଦରକାର ହେଲେ ଲେଖିବ ।

ଥରେ ନୁହେଁ, ଦଶ ପନ୍ଦର ଥର ପଢ଼ିଲା ବିଭୂତି । ତା ପରେ ହେଲ

ଚିଠି ପଛପଟେ, ଲେଖି ଦେଲା, ଆପଣଙ୍କ ଦୟାର ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିଲି ନାହିଁ ! ଦରିଦ୍ର ହେଲେ ବି ମୋର ମଣିଷ ପଣିଆ ମୁଁ ହରେଇ ନାହିଁ । ମୋ ଘରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଁ କରିବି । ଟଙ୍କା ଫେରାଇ ଦେଲି ।

ସେଇ ଚାକର ଟୋକା ହାତରେ, ସେଇ ଖାମ ଭିତରେ ଟଙ୍କା ଆଉ ଚିଠିଟିକୁ ପୂରେଇ ଓ୍ୱାପସ କରିଦେଲା ବଳଭଦ୍ର । କରି ସାରି ଗୋଟାଏ ତୃପ୍ତିର ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପୌରୁଷର ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା ତା ବାହାର ଭିତର ଚାରିଆଡେ । ତାପରେ ପୁଣି ସ୍ଥିର ହୋଇ ବସି ସେ ଲେଖାରେ ବୁଡ଼ିଗଲା ।

ଖାମଟାକୁ ଓ୍ୱାପସ ନେଇ ଚାକରଟା ଫେରିବା ପାଇଁ ହାବୁଡେ ପଡ଼ିଗଲା ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କର । କଣ ସେଇଟା ତୋ ହାତରେ ? ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ପଚାରିଲେ ।

ଭୟରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ଚାକର ଠିଆ ହେଲା ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ ସାମନାରେ । ତା ହାତରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା ଖାମଟା । ଗୋଟେଇ ନେଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ସେଇଟା । ଖୋଲି ଦେଖିଲେ ଚିଠିଟା ।

ପଢ଼ୁ ପଢ଼ୁ ତାଙ୍କ କାନ ମୁଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଗରେ ଲାଲ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସୁଯୋଗ ପାଇ ସୁମିତା ଧାଇଁ ଆସିଲେ ଚିଠିଟାକୁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ କବଳରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ବହୁତ ଡେରି ହୋଇଗଲା । ଦେଢଶ ଟଙ୍କା ସମେତ, ବଳଭଦ୍ରର ଦର୍ପଭରା ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକର ଭାଗ୍ୟ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁଙ୍କ ବଜ୍ରମୁଷ୍ଟିର ନିର୍ମମ ପୀଡ଼ନ ଭିତରେ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା…

ଏଇ କେତେଟା ମାସ ଭିତରେ ପ୍ରତିମା ରୂପର ଯେ ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ଯାଇଥିବ, ଏକଥା ବିଭୂତି ଆଖିରେ ଦେଖି ବି ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ନବଜାତ ଶିଶୁ କନ୍ୟାଟିକୁ ପାଖରେ ନେଇ ଶୋଇଥିଲା ପ୍ରତିମା ।

ଶେଷ ପୌଷର ଦୁରନ୍ତ ଶୀତ, ପଲ୍ଲି ଗାଁର ଅସ୍ଥିମଜ୍ଜାକୁ ଶୁଖେଇ କଳା-କାଠ କରି ଦେଇଛି । ଅପରିସର ଅଟୁ ଘରର ମାଟି ଚଟାଣ ଉପରେ, ଝିଣ୍ଡ୍ରେ ହେଂସରେ ଛିଣ୍ଡା କନାର ଗୁଦୁଡ଼ି ପକେଇ ଏକ କଡ଼କା ହୋଇ ଶୋଇଥିଲା ପ୍ରତିମା ଛୁଇ ନେଉଟା ବେଳ । ଘର ଭିତରେ ବହଳ ଅନ୍ଧକାର । ଗୋଟାଏ କଣକୁ ଢକ୍ ଢକ୍ ହୋଇ ଜଳୁଛି ଏଣ୍ଡୁଡ଼ି । ଘରଟା ଯାକ ଧୂଆଁରେ ଭରି ଯାଇଛି । ଝିଅଟା ରହି ରହି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଛି । ପ୍ରତିମା ଯେମିତି ଗୋଟାଏ କି ଅସହ୍ୟ ବେଦନାକୁ ଚାପିରଖି ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ଶିଳାଖଣ୍ଡ ପରି ପଡ଼ି ରହିଛି । କାତର, ଉଦ୍ବେଳ, ଅଧୁଆ ଗୋଡରେ ଧୂଳି ଧୂସର ହୋଇ ଘର ଭିତରକୁ ଧାଇଁ ଗଲା ବିଭୂତି । ପ୍ରତିମାକୁ ନଦେଖିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତର ସହିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ନାଇଁ ଯାହା ଦେଖିଲା ...ସେଥିରେ ନିଜକୁ ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଏତେ ଦିନକେ ମନେ ପଡ଼ିଲା ? ପ୍ରତିମା ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଣ୍ଠରେ କଥା କେତେପଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଉଠିବସି ତଳେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ନମସ୍କାର କଲା ପରି ଦେଖିଲା ବିଭୂତି । ତାପରେ ପୁଣି ସେ ହେଁସ ଉପରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଝିଅ ରହାଧରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ଶୁଣିଲି, ବହୁତ କଷ୍ଟ ତୁମେ ପାଉଛ ପ୍ରୀତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆସି ପାରିଲି ନାହିଁ କୌଣସି ମତେ । ଟଙ୍କା ଯୋଗାଡ଼ କରିବାରେ ଡେରି ହୋଇଗଲା । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତା ବି ହୋଇ ଉଠିଲା ନାହିଁ । ମାଳଞ୍ଚର ସମ୍ପାଦକ ମତେ ଠକିଲେ । ଆଜି ଦେବି, କାଲି ଦେବି କରି, ପନ୍ଦର ଦିନ ଗଡ଼େଇ ଦେଲେ ତେବେ ବି କେଇଟା ଟଙ୍କା ମିଳିଲା ନାହିଁ । କାଲି ବାପାଙ୍କଠୁ ତାର ପାଇ ଖାଲି ହାତରେ ଧାଇଁ ଆସିଲି ତୁମକୁ ଦେଖିବାକୁ ।

ମୋର ଟଙ୍କା କଣ ହବ ? ପ୍ରତିମା କହିଲା । ସେଇ ଖାଲି ହାତରେ ଆସିଲ, ଆଉ ଦିନ ଆଠଟା ଆଗରୁ ଆସି ପାରିଲ ନାହିଁ । ଉଃ, ସୁ' କଷ୍ଟ ! ନୂଆ ଜନ୍ମ ପାଇଛୁ, କିନ୍ତୁ କଷ୍ଟ ପ୍ରତିମାର ଗଳା ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଆସିଲା ।

ନର୍ସ ଆସିଲା ନାହିଁ ? ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

ଆସି ନଥାନ୍ତା କାହିଁକି ? ପଚିଶ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ ସିନା...

ହୁଁ, ବିଭୂତି ଟିକିଏ ରହିଯାଇଁ କହିଲା ଶହେ ଟଙ୍କା ପଠାଇଥିଲି ପରା ।

ଶହେ ଟଙ୍କା ପଠେଇଥିଲ, କିଏ କଣ ଖାଇଗଲା । ଅଗଣା ପଟରୁ ନେହମଣିଙ୍କର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣାଗଲା, ମାଲି ମକଦ୍ଦମା, ହାଉ ଉଧାର, ଗାଳି-ବେଇଜତି । ବାପଟା ଚନ୍ତାରେ ଶୁଖି କଳା କାଠ ପଡ଼ିଲାଣି, ସେକଥା ପୁଅଙ୍କ ଆଖିକୁ ଦିଶୁ ନାହିଁ । ଶହେଟା ଟଙ୍କା ପଠାଇଥିଲେ ଯେ, ତାର ହିସାବ ମାଇପ ଆଗରେ ବଖାଣା ହଉଛି । ଛି ଛି...କି ହାକିମ ମେଜେଷ୍ଟର ଘରର ଡ଼ମ ଲୋ !! ଆମେ ଆଉ ବାପା-ମାଙ୍କର ଟଗଲ ବସର ଝିଅ ହୋଇ ନଥିଲୁ ପରା...

ବୋଉ ? ଘର ଭିତରୁ ପାଟିକରି ଉଠିଲା ବିଭୂତି । କଣସବୁ ବକ୍-ବକ୍ ହଉଛୁ ।

ହଁ, ମୋ ପାଟଟାକୁ ତୁ ଜବତ୍ କରନ୍ତୁ ଆଉ କଣ ? ଯେ କହିବା କଥା ସେ ତ ଦିନେ କହିବ... ଆଉ ତୁ । ମୋର ପେଟରୁ କାଲି ଜନ୍ମ କରିଚ ତଟେ, ଆଜି ମତେ ସେଣେ ଅକଟିବାକୁ ମଣିଷ ହେଇଗଲୁ ।

ବୋଉ ? ବିଭୂତ ପୁଣିଥରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ।

ବୋଉଙ୍କ କଥାକୁ କଣ ଧରୁଚ ତୁମେ ? କ୍ଷୀଣ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଲା ପ୍ରତିମା । ଅସ୍ଥିର ସଂସାର । ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ବି ଖରାପ ହୋଇ ଗଲାଣି । ବାପାଙ୍କୁ ବାତ ରୋଗ । ଚାଲି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ସେ । ବୋଉଙ୍କର ପେଟମରା ବାଇଯୋଡା ରୋଜ ଗୁରି ପଇସାର ନହେଲେ ନଚଳେ । ସେଥିରେ ପୁଣି ମୋ ଜଞ୍ଜାଳ ।

ପ୍ରତି ମାସରେ ପଠଉଚତ ଟଙ୍କା ।

କଣ ଟଙ୍କା ତିରିଶ-ଚାଳିଶଟା ପଠଉଚ କି ନାହିଁ··· ସେତିକରେ କଣ ଘର ଚଲି ଯାଉଚି । ଘରେ ଲୋକ ସିନା ବେଶୀ ନାହାନ୍ତି··· ଅଭାବ ତ କମ୍ ନୁହେଁ । ପୁଣିରେ ମକଦ୍ଦମା ତ ତୁମ ଘରର ଅଣ୍ଟା ଭାଙ୍ଗିଦେଲା···

ଆଚ୍ଛା··· ହଉ । ଭାଙ୍ଗୁ, ସବୁ ପୁଣି ଗଢି ହୋଇଯିବ । ସବୁ ମୁଁ ଗଢି ଦେବି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ । ମତେ ଟିକିଏ ସମୟ ଦିଅ । କହ, ଟିକିଏ ରହିଯାଇ, ମୁଗ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରତିମା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହି କହିଲା ବିଭୂତ, ଏମିତ ଶୁଖି ଯାଇଚ ତୁମେ କାହିଁକି ?

ଶୁଖିଯିବି କାହିଁକି ? ପ୍ରତିମା କହିଲା, ଏତେ ଦିନ ପରେ ଦେଖୁଚ କିନା, ସେମିତି ମନେ ହେଉଚି ।

ଆଚ୍ଛା ମୋ ଚିଠି ପାଇ ଉତ୍ତର କାହିଁକି ଦିଅନି କହିଲ ? ବିଭୂତ ଅଭିମାନ ଭରା ଗଳାରେ ପଚାରିଲା ।

ଚିଠି ? ପ୍ରତିମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ କହିଲା । ସେଇ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ତ ଦେଇ ଥିଲ ଆଠ-ନ ମାସ ତଳେ ଏଇଠୁ ଯାଇ । ତା ଉତ୍ତର ତ ମୁଁ ଦେଇଥିଲି । କାହିଁ ତା ପରଠୁ ଆଉ ଚିଠି ? ସ୍ବା ଭିତରେ ଗୁରି ପାଞ୍ଚ ଖଣ୍ଡ ଚିଠି ମୁଁ ଦେଇ ସାରିଲଣି··· ତାର ବି ଉତ୍ତର ନାହିଁ ।

ଗୁରି ପାଞ୍ଚ ଖଣ୍ଡ ଚିଠି ? ବିଭୂତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପଚାରିଲା । କି ଅଦ୍ଭୁତ ! ଅଥଚ ଖଣ୍ଡେ ବି ଚିଠି ମୁଁ ପାଇନି ତୁମର । ମୁଁ ଭାବିଲି··· ତୁମେ ପଲିଗାଁର

ବୋହୁ ହୋଇ ଏକାବେଳେ ମରହଟ୍ଟି ଅଣି ପାଲଟିଗଲ କି କଣ ? ଶାଶୁ ଶଶୁରଙ୍କୁ ମାନ୍ୟ କର ··

ହୁଁ··· ପ୍ରତିମା ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତିଲା । ତୁମକୁ ମୁଁ ଭଲ ପାଉଥିଲି କେମିତି ଜାଣ ? ତୁମ ଚିଠି ପଢ଼ି ।

ସେଇଥାଉ ମୁଁ ବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ । ବଙ୍କିମ କହିଲା, ଯୁଁ ଚିଠି ପାଇଁ ପ୍ରତିମା ଦିନେ ପାଗଳ ହେଉଥିଲା, ସେଇ ଚିଠିକ ମୋର ଅବଜ୍ଞା କରି ସେ ନୀରବ ରହିଲା କେମିତି ?

ଚିଠି ମୁଁ ପାଉଥିଲେ ସିନା ? ପ୍ରତିମା କହିଲା ।

ତାହାଲେ ଚିଠି ଗୁଡ଼ାକ ଡ଼ାକଘରୁ ବେମାଲୁମ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ ଯାଏ କଣ କୁଆଡେ ?

କେଜାଣି ହଉଥିବ । ପ୍ରତିମା ନିର୍ଲିପ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ।

ମୁଁ ଭାବୁଛି ବୋଉ ବୋଧହୁଏ ସେ ସବୁ ଗାପ କରୁଛି ।

କିଛି କହନା ତୁମେ, ମୋ ରାଣ । ଯାଉ, ଯାହା ହବାର ତ ହେଲାଣି । ଏବେ ଦିନେ ଘରକୁ ଆସିଚ, ରଗାଅନା ତାଙ୍କୁ । ତୁମେ ଗଲାପରେ ମୋ ଉପରେ ସବୁ ରାଗ ଝାଡ଼ିବେ ।

ଏଥର କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ଯାଉନି ମୁଁ । ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବ ।

କୁଉଠିକି ? ପ୍ରତିମା ପ୍ରବଳ ଉତ୍ତେଜନାରେ ଶୀତେଇ ଉଠି ପଚାରିଲା, ସାଙ୍ଗରେ କୁଆଡେ ନେଇଯିବ ? କଟକ ?

ହଁ, କଟକ । ଘର ଠିକ୍ କରି ଆସିଛି ।

ତାହାଲେ ଆଉ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ରହିବ ?

ମୁଣ୍ଡଟା କଣ ଆଉ ତୁମର ଅଛି ? ବଙ୍କିମ କ୍ଷୁବ୍ଧ ନିଶ୍ୱାସ ନିକ୍ଷେପ କରି କହିଲା, ତୁମେ କଣ ଆଉ ସେ ପ୍ରତିମା ଅଛ । ଯୁଁ ପ୍ରତିମାର ରୂପ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ଦିନେ ମୋ ଭିତରେ କବିତ୍ୱର ସଞ୍ଚାର ହୋଇଥିଲା !! କି ରୁକ୍ଷ, କଦାକାର ବେହେଉ ହୋଇଛି ତୁମର ପ୍ରତିମା ! କି ଅମାନୁଷିକ ଅତ୍ୟାଚାର

ହେଉଛି ତୁମ ରୂପ ଉପରେ !! ବିଭୂତିର ହୃଦୟଟି ବିଦ୍ରୋହୀ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ମୋ ରାଣ କହୁଛି କୁହନ । ଯାଅ, କଣ ଅଛି ଘରେ ଖୋଜି ଖାଜି ଖାଅ । ମୁଁ ତ ଉଠିବିନି ଏଠୁ । କହୁ କହୁ ଅକାରଣରେ ପ୍ରତିମାର ଦୁଇଟି ଆଖି ଲୁହରେ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା ।

ଗୋଟାଏ ନିରୁଦ୍ଧ ଆବେଗକୁ ଚପିରଖି ଘର ଭିତରୁ ଉଠି ପଳେଇ ଆସିଲା ବିଭୂତି ।

ପଚିଶ ଦିନର ଶିଶୁ କନ୍ୟାଟିକୁ ନେଇ ଗେଲ କରୁଥିଲା ବିଭୂତି । ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖୁଥିଲା ତା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମୁହଁଟିର ସୁଠାମ ଗଠନ । କାହାପରି ହୋଇଛି ? ମା' ପରି ନା ଆଉ ପରି ? କେଜେର ମୁଖାକୃତି ନା ଅଜାର ଦର୍ପିତ ଭଙ୍ଗୀର ରୂପ ଅଛି 'ଛନ୍ଦା' ମୁହଁରେ ? 'ଛନ୍ଦା' ଶିଶୁ କନ୍ୟାଟିର ଅପୂର୍ବ ନାମକରଣ କରିଛି ବିଭୂତି । ତା କବି ଜୀବନର ସାର୍ଥକ କବିତ୍ୱର ଅନବଦ୍ୟ ଛନ୍ଦର ଅସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତୀକ "ଛନ୍ଦା" ।

ହସି ଶିଖିନି କି କଥା କହି ଜାଣିନି । ମାତ୍ର କେଇଟି ଦିନର ଅବୋଧ ଶିଶୁ । କେବଳ ନିରର୍ଥକ ଭାବରେ ଚାହିଁବା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଜାଣିନି । ବିଭୂତି କି ସେ ଚାହିଁଚି ଆଉ ଦେଖୁଚି । ଦେଖୁଚି ଆଉ ଚିହ୍ନିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଚି ..

ଆଉ ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନି ହେବାର ପ୍ରଥମ ଦାବୀ କବି ବିଭୂତି ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି ଶିଶୁକନ୍ୟାଟିର ସମ୍ମୁଖରେ ।

ଦାବୀର ସେ ରୂପରେଖ ଯେତିକି ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ ସେତିକି ଚମତ୍କାର ।

ଝରକ୍ରେ ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇ ଘରର ଗୋଟାଏ କି କାମ କରୁ କରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲା ପ୍ରତିମା ।

ଏକୋଇଶିଆ ପରେ ପ୍ରତିମା ଉଠି ଚଲ ବୁଲ କରୁଛି । କାଲିଠୁ ଘରର କାମ ଦାମ ବି କଲଣି ।

କଣ ଗୋଟାଏ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଯିବାରୁ ପ୍ରତିମା ତରବରରେ କାମ

ଶେଷକଥ ଆସିଲା ଶୋଇବାଘରକୁ । କହିଲା ତୁମି ଆଉ କେତେଦିନ ?

ଆଉ କାହିଁ ? କାଲି ଯିବାକୁ ହେବ । ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଇଚତ ?

ମୁଁ କଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବି ମ ? ତୁମେ ବାପା ବୋଉଙ୍କୁ କହିଲଣି ?

କହିବି ଗୋଟାଏ କଣ ? ତୁମକୁ ଯିବାକୁ ହବ । ତୁମେ ଯିବ ।

ତା ମାନେ, ମୋର ଆଉ ଏଠିକି ଫେରିବାର ବାଟ ଖୋଲାରଖି ଯିବନି ତୁମେ ?

ମାନେ ? ବଭୂତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପଚାରିଲା ।

ମାନେ ଆଉ କଣ ? ଟଙ୍କା ତୁମେ ଫେରାଇ ଦେଲ, ଦୋଷ ହେଲା ମୋର ।

କି ଟଙ୍କା ?

ହଜାର ଏକୋଇଶିଆଣି ବୋଉ ଯୁଁ ଭଉଣୀ ଟଙ୍କା ପଠେଇଥିଲା । ଯାଇ ପଡ଼ିଶା ସଭିଙ୍କ ଆଗରେ ବୋଉ କହି ବୁଲୁଛନ୍ତି । କାଲେ ନାହିଁ ଦନେ ନାହିଁ, ଶାଶୁ ଶଶୁର ଘରୁ ଉଖୁଡ଼ା ହାଣ୍ଡିଏ ବି ଦେଖା ନଥିଲା । ଏତେଦିନକେ ଭଉଣୀ ଟଙ୍କା ପଠେଇଥିଲେ ଯେ, ବୋହୂ କଣ ପୂସି ଦେଲା, ବଭୂତ ଫେରାଇ ଦେଲା ମନିଅର୍ଡରରେ !

ବୋହୂ ପୂସି ଦବା ମାନେ ? ବଭୂତ ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

ମାନେ, ମୁଁ ଯେ ଟଙ୍କା ଜମାରଖିଛି ବୋଉ ପାଖରେ । କଟକ ଗଲେ ତାଠୁ ନେଇ ଗହଣା ଗଢ଼େଇବ ।

ଓଃ... ବଭୂତ କହିଲା, କାହାଠୁ ଶୁଣିଲ ?

ଆଉ ଯାଇର ଶଭୁର ଅପାଙ୍କ ଠାରୁ ।

ସେ କାହିଁକି ତୁମକୁ କହିଲେ...

ତାଙ୍କ କହିବାଟାକୁ କଣ ମୁଁ ବନ୍ଦ କରିଦେବି ? ପ୍ରତିମାର ଗଳାରେ କୁହୁଡ଼ି ଯେପରି ଟିକିଏ ବଜ୍ରର ଝଙ୍କାର !

ଅଚ୍ଛା, ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ କଥା ଶୁଣିଛି । ତୁମ ବୋଉ କୁଆଡ଼େ

ଚିଠି ଭିତରେ ତୁମ ପାଖକୁ ଟଙ୍କା ପଠାନ୍ତି

ହଁ ପଠେଇଥିଲି । ପ୍ରତିମା ସହଜ ଗଳାରେ କହିଲି ।

କେତେଟଙ୍କା ?

ଦି' ତିନିଥରରେ ଅଶି-ନବେ ଟଙ୍କା ଯାଏଁ ହେବ ।

କଣ ହେଲା ସେ ଟଙ୍କା ?

ଯେ କହୁଛ ତୁମକୁ ଟଙ୍କା ପଠାଇବା କଥା, ତାକୁଇ ପଚାରିଲିନି, ସେ ଟଙ୍କା କଣ ହେଲା ।

ସେ ଟଙ୍କାକୁ ତୁମେ ଗ୍ରହଣ କଲ କାହିଁକି ?

ମୁଁ କରିନି । ମୁଁ ବୋଉ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ବି ଦେଇନି ।

ଉତ୍ତର ଦେଇନ ?

ନାଁ...

ଟଙ୍କା ଫେରେଇ ଦେଲନି...

ଫେରେଇ ଦେଉନି ଏବେ । ତୁମର ବୋଉ ତ ନେଇଛନ୍ତି ସବୁ ।

ବୋଉ ନେଇଛି ? କାହିଁ ସେକଥାତ ମତେ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ ।

ନକହିଲେନ୍ତି ମୁଁ କଣ କରିବି ?

ବଳୁଡ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ, ଡାକିଲା ବୋଉ...

କ'ଣ ? ନେତ୍ରମଣି ଗାଇ ଗୁହାଳଘରୁ ମନକୁ ମନ କଣ ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହେଇ ପଶି ଆସିଲେ ।

ଚିଠି ଭିତରେ ଯୁ' ଟଙ୍କା ଆସିଥିଲା, ତାକୁ ତୁ ରଖିଚୁ ।

କାହିଁ ବା କି ଟଙ୍କା ! ଦଶ ପନ୍ଦରଟା ହବ କି ନାହିଁ । ଘର ଗୁଡ଼ାଏ ତ ସମ୍ପତ୍ତି । ସେ କଥା ନେଇ କାନରେ ଫୋଡ଼ି ଦେବାକୁ ତର ସହିଲା ନାହିଁ । ଗଲୁ, ଗଲୁ, ତୁ ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କଟକ ଗଲୁ । ଏ ଗରିବ ଘରେ ଏ ମେଜେଷ୍ଟର ଘର ଝିଅ ଚଳି ପାରିବନି ଲେ ମା... କେତେଟା ମାସ ଭିତରେ ତ ଏତେ କଥା... ଆଉ ଯଦି କାଲି-କାଲିକୁ ଘର ସଫାଇ କରିବାକୁ

ହୁବ ଏଇ ଗାଁ-ଟଣ୍ଡାରେ କେମିତ କଣ କରିବେ କେଜାଣି ! ଗୋଟାଏ--ଗୋଟାଏ ଏମିତ ଲଙ୍ଗୁଳ କଲ କାଟେଣ୍ଡାଇ ଥାଆନ୍ତି... କନ୍ଧ ମୁହଁ ଫଣ ଫଣ କରି ଚାଲିଗଲେ ସେଠୁ ନେତ୍ରମଣି ।

ମଣ୍ଡିଘରର ପଥର ଖଣ୍ଡକୁ ଆଉଜି ଝର ଝର କରି କାନ୍ଦି ପକାଇଲା ପ୍ରତିମା...

ତା ମନ ଭିତରେ ମନ୍ଥି-ଚକଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ କଥା । କବି-ପତ୍ନୀ ଜୀବନର ଏଇ ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଇଁ ସେ କଣ ବଭୂତ କି ଭଲ ପାଇଥିଲା ?

ରୂପର ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଯେତେ ନଥିଲା, ତାଠାରୁ ବେଶୀ-ଥିଲା ରୂପର ଫର୍ଚ୍ଚ-ପାର୍ଟୀ। ତରୁଣୀ ପଲ୍ଲବିକା ଗଠଣରେ ସୁନ୍ଦରୀ ନହେଲେ ବି ନିଜକୁ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସଜେଇବାରେ ଥିଲା ସୁନିପୁଣା ! କିଛି ନୃତ୍ୟ, ଆଉ କିଛି ନୂତନତ୍ୱ ଏଇ ଉଭୟର ଫାନ୍ଦ ଭିତରେ ·· ସେ ଫସେଇ ରଖିଥିଲା ସୁହାସକୁ, ସୁହାସ, ତାମ୍ କେଆର ବେପରୁଆ ସ୍ପିରିଟର ପ୍ରଗଲ୍‌ଭ ଯୁବକ ସୁହାସ !

କୌଣସି ଗୋଟାଏ ବିଷୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିବା ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତିଗତ ନୁହେଁ ; ନିରପେକ୍ଷ କରି, କିଛି ଗୋଟାଏ ଘଟଣା ଭିତରକୁ ଯାଇଁ ଭଲ-ମନ୍ଦ ବାଛି ବିଚାର କରିବା, ତାଙ୍କର ସ୍ୱଭାବର ବାହାରେ ! ସେମାନେ ବେପରୁଆ, ସେମାନେ ଉଦ୍ଦାମ ! ସେମାନେ ସ୍ପୋର୍ଟସମ୍ୟାନ, ସେମାନେ ଉଦାର !! ସେମାନଙ୍କର ଦରକାର ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ଗୋଛାଏ ଟଙ୍କା, ଆଉ ଫୁର୍ତ୍ତି କରିବାକୁ କେତେ କେତେ ସଞ୍ଚାରିଣୀ ପଲ୍ଲବିନୀର ଦଳ ! ବାସ୍, ସେଇହେଲେ ତାଙ୍କର ହେଲା, ସିଗାରେଟ ଧୂଆଁ ପରି .. ସେମାନେ ଜୀବନଟାକୁ ଫୁଙ୍କି ଉଡେଇ ଦବାରେ ପାଗଳ !

ଏଇପରି ଯୁବକ ଦଳଙ୍କୁ ଠକିବାକୁ ବେଶ୍ ସୁବିଧା ପାଆନ୍ତି ଆଜି-କାଲିକା ଆଧୁନିକା ଧରଣର ପ୍ରଗତିଶୀଳା ଯୁବତୀ !! ଗୋଟାଏ ଅବଲମ୍ବନ ରୂପେ ବାଛିରଖି ସେମାନେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିଣୀ ହେଇ ବୁଲି ବୁଲିବାରେ ପାଆନ୍ତି ଅବାଧ ସୁଯୋଗ !!

ସେଦିନ ସୁନା ଅପାଙ୍କ ଘରେ ବସିଥିଲା ଗୋଟାଏ ନୂତନ ଅଭିନୟ

ଆୟୋଜନ ନେଇ ସାନ୍ଧ୍ୟ ବୈଠକ । ଖୁସବେଇ ଅପା, ସୁଇଟ୍ ଦଦ, ଟି ବାଦ ପଡ଼ିନଥିଲେ । ପଲ୍ଲବିକା ଓରେଫ୍ ଚିକ୍ ମିକ୍ ପାତ୍ରଙ୍କ ଭିତରେ ରାହାସର ଆନ୍ତରିକତା ଏ ଭିତରେ ଘନୀଭୂତ ହୋଇ ଉଠିଛି ଏଇ ମନ୍ତବ୍ୟଟାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭା ଯେତେବେଳେ ଖୁବ୍ ପ୍ରଶଂସା ମୁଖର .. ସୁଇଟ୍ ଦଦ କେମିତି ଟିକିଏ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକ୍ରୋଶ କରି ସମାଲୋଚନା କଲେ, ରାହାସ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠକି ଯିବ, ପଲ୍ଲବିକା ଅତି ସାଂଘାତିକ ଝିଅ ।

ସୁନା ଅପା ପ୍ରତିବାଦ କଲେ । କହିଲେ ରାହାସକୁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପେ ପାଇବା ଯେ କୌଣସି ଝିଅ ପକ୍ଷେ ସୌଭାଗ୍ୟର କଥା । ପଲ୍ଲବିକା ଯଦି ରାହାସକୁ ଠକିବା ମତଲବରେ ଥାଏ, ତାହେଲେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଇହିଁ ନିଜେ ଠକିବ ବେଶୀ ।

କଥାଟା ଆଗେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ପଲ୍ଲବିକାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସି ପ୍ରଶଣରେ ପହଞ୍ଚିଲା ରାହାସ, ଆଉ ପହଞ୍ଚି ସୁସମ୍ବାଦ ଦେଲା, ଅଭିନୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଆଜି ସସ୍ତ୍ରୀକ ତାଙ୍କର ପଲ୍ଲି ବାସଭବନରୁ କଟକ ସିଟିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି .. ଏବଂ କିଛୁକ୍ଷଣ ପରେ ସେ ଆସି ତାଙ୍କର ତରଫ୍ ପେଶ୍ କରିବେ ।

କିଏ ? କବି କିଭୂତି ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି ? କିନ୍ତୁ ଆସିଲେ ବି ତାଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟ କାହିଁ ? ସବୁବେଳେ ସେ ପଲ୍ଲବିକାଙ୍କୁ ପଢ଼େଇବାରେ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଖୁସବେଇ ଅପା କହିଲେ ।

ଅଭିନୟ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟିଉସନଟା ହୁଏତ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ । ରାହାସ କହିଲା ।

ନାଁ ନାଁ, ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିବାଦ ଜଣାଇଲା ପଲ୍ଲବିକା । ମୋର ପଢ଼ା ଦରକାର. ମୋ ପରୀକ୍ଷା ପାଖେଇ ଆସିଲାଣି ।

ଉଦଗ୍ର ନୃତ୍ୟ ଆଉ ମଜଲିସ୍ ନେଇ ପାଗଳାମି ହୋଇ ଘୂରି ବୁଲୁଥିବା ପଲ୍ଲବିକା, ହଠାତ୍ ଯେ କିପରି ଏତେବଡ଼ ବିଦ୍ୟାପର ଛାତ୍ରୀ ହୋଇ

ଉଠିଲା ସେଇକଥା ଭାବି ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଇ ଉଠିଲେ । ସୁହାସ କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ବହୁତ ଆତ୍ମ-ପ୍ରସାଦ ଅନୁଭବ କଲା । ପଲ୍ଲବିକା ନିଜକୁ ତାର ଭବିଷ୍ୟତ ସ୍ୱାମୀର ଯଥାର୍ଥ ଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାକୁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟାକରୁଛି, ଏଇ ଆନନ୍ଦରେ । ତାର ତରୁଣ ଚିତ୍ତ ସ୍ଫୀତ ହେଇ ଉଠିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପଲ୍ଲବିକା, ସୁହାସର ତା ପ୍ରତି ସରଳ ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସର ପ୍ରତିଦାନ ପଛରେ କି ନିଗୂଢ଼ ଦୁରଭିସନ୍ଧିକୁ ଗୋପନ କରି ରଖିଥିଲା କିଏ ଜାଣେ ।

ତୁମ ଦେଇ ବଜାର ହେବନି ।

କିଏ କହିଲା ?

ମୁଁ କହୁଛି ।

ତାହେଲେ ତୁମେ ଯାଇଁ କର ।

ହଁ, ସେଇଆ ହେବ, ଆଜି ସଞ୍ଜବେଳେ ଅଫିସରୁ ଫେରିଲେ ଯାଇ ହେଇଯିବା ବଜାରକୁ । ପ୍ରତିମା ଗ'ଳେ ଦି' ଚାମଚ ଚିନି ପକେଇ କହିଲା, ଆଉ ଚିନି ଦେବି ?

ନାଁ, ନାଁ, ଖୁବ୍ ହେଇଛି, ଚିନି ବି ଆଉ ନଥିବ । ଅଳ୍ପ ଟିକିଏ ଥିଲା, ତୁମେ ଖାଇବ ତ ? ପ୍ରତିମା ହାତରୁ ଚା' ପିଆଲାଟା ନେଇ କହିଲା ବିଭୂତି, କିନ୍ତୁ ସଂଧ୍ୟା ପରେ ମୁଁ ଅଫିସରୁ ଫେରିବି କେତେବେଳକୁ ଜାଣିଛ ?

କେତେବେଳକୁ ? ପ୍ରତିମା ଅବାକ୍ ହୋଇ ଚାହିଁଲା ବିଭୂତି ମୁହଁକୁ ।

ଅଫିସରୁ ଅବଶ୍ୟ ଛୁଟିହେବ ପାଞ୍ଚଟାରେ, କିନ୍ତୁ ମୋର ଯେ ଦୁଇଟା ଦାୟିତ୍ୱ । ଗୋଟାଏ ଟିଉସନ, ଆଉ ଗୋଟାଏ ଅଭିନୟ ଡିରେକ୍‌ସନ । ଫେରୁଁ ଫେରୁଁ ସେଇ ରାତି ଦଶଟା ।

ନାଁ, ନାଁ ସେ କାଲି ହେବ । ଦିନଟା ନଗଲେ କଣ ହେଇଯିବ । ଘରର ସୁବିଧା ଅସୁବିଧା ତ ଅଛି । ଛ ଦିନ ହେଲା ଆସିଲଣି, ଘରର ଲୁହଠ କିଛି ଠିକ୍ ନାହିଁ । ତେଲ ଥିଲେ ଲୁଣ ନାହିଁ ! ଚାଉଳ ଥିଲେ ପରିବା

ନାହିଁ । ଢାଲ ଥିଲେ କରଚୁଲ ନାହିଁ । ଏ ସବୁ ଜଣା ଜଣି କର ନଆଣିଲେ ମୁଁ ଚଳନ୍ତି କେମିତି ।

ତା ଅବଶ୍ୟ ଚଳିବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ କିଣିବାକୁ ଟଙ୍କାର ଯୋଗାଡ଼ କଲେ ସିନା ! ସେଇ ଯେ ଉପନ୍ୟାସଟା ଲେଖି ଦେଇଥିଲି ମାଳଞ୍ଚର ସମ୍ପାଦକଙ୍କୁ, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବି ଟଙ୍କା ଦବାର ନାଁ । ନାହିଁ । ଆଜି ବରଂ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତାଙ୍କ ଅଫିସରେ ଥରେ ମୁହଁ ମାରି ଆସିବ ।

କିନ୍ତୁ, ତୁମ ପାଖରେ କଣ କିଛି ନାହିଁ ?

କୁଆଡୁ ଅଛି ଆସିବ ? ଘରେ ବାପାଙ୍କୁ ଦେଇ ଆସିଲି କିଛି । ତାପରେ ଆମର ଗାଡ଼ି ଭଡ଼ା, ରିକ୍ସା ଭଡା ଗଲା, ଛ ଦିନ ଚଳିଲିଣି । ନାହିଁକି, କଣ ଆଉ ଦରକାର କି ?

ଆରେ, ଝିଅର ହରଲିକ୍ସ ବୋତଲ ସରିଗଲାଣି ପରା ।

ଆରେ ବାବା । ସେ ଇନାଁ ପାଞ୍ଚ-ଛ, ଟଙ୍କାର ଚୋଟ । ତାଠୁ ବରଂ ଶଟିଫୁଡ୍ ଖୁଆଅ ।

କଣ ହେଲା ?

ଶଟିଫୁଡ୍…

ଅଉ କଣ ? ଏଇ ଟିକି ପିଲାକୁ ଶଟିଫୁଡ୍ ? ନାଁ, ନାଁ, ତୁମେ କାଲି ବାସି ତୁଜଠୁ ଗୋଟାଏ ଆଣ ନାଁ… ପରେ ଦେଇଦବ ।

ଆଚ୍ଛା-ଆଚ୍ଛା ମୁଁ ଯାଇ ଦେଖେଁ ।

ବିଭୂତ କମିଜ ଝଣ୍ଟେ ଗଳେଇ ଘରୁ ବାହାରି ଗଲା ।

ମାଳଞ୍ଚର ସମ୍ପାଦକ ଖୁବ୍ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ।

ବିଭୂତ ନମସ୍କାର କଲା ।

ଆରେ ବିଭୂତି ବାବୁ ଯେ ? କେବେ ଆସିଲେ ।

ପାଞ୍ଚ-ଛଦିନ ହେଲା ।

ଶୁଣି ଖୁସି ହେବେ, ସମ୍ପାଦକ କହିଲେ, ଆପଙ୍କ କବିତା ବହୁତ

ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣ ଶେଷ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ ଛପା ଚାଲିଛି । କବି ସମ୍ପାଦକଙ୍କୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ଫରମାସି ଦେଲେ ଅଫିସ ବଏକୁ ।

ଚା' ମୁଁ ଏଇକ୍ଷଣି ଖାଇ ଆସିଛି । ବିଭୂତି କବି ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ବସି କହିଲେ·· କବିତା ବହିର ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ କଲେ । କିନ୍ତୁ ମୋର ଅନୁମତି ନେଇ ନାହାନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ଦେଶର କବିଙ୍କ ଠାରୁ ବହି ମୁଦ୍ରଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପୁଣି କଣ ଦରକାର ? ପ୍ରକାଶକ ଯେ ତାଙ୍କର ବହି ଛାପୁଛନ୍ତି ଏଇଟା ତାଙ୍କର ଭାଗ୍ୟର କଥା ! କହି ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ହେଲେ ବନେଇଗଲେ ।

ହାତରେ ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ରୁଫ୍ କାଗଜ ନେଇ ଜଣେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ।

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟରେ ଡିଜାଇନ୍‌ଟା ଦେଖିବେ ? ସମ୍ପାଦକ ପଚାରିଲେ ।

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟରେ ପୁଣି କି ଡିଜାଇନ୍ ? ବିଭୂତି କହିଲା । କବିତା ବହି ଭିତରେ ରଙ୍ଗ ଢଙ୍ଗ ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ ।

ତା ନହେଲେ ବହି ବିକ୍ରୀ ହେବ ? ଗୋଟାଏ ବାଇ-କଲର ଛବି ତିଆରି ହୋଇଛି । ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ କହି, ଆଗେଇ ଦେଲେ ଡିଜାଇନ୍‌ଟା ।

ବାଳ ମୁକୁଳା, ଗୁଡ଼ିଏ ଲମ୍ବଳା, ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଲଗ୍ନା ତରୁଣୀ, ଓଠରେ କିଛି ହସ, ଆଉ ଆଖିରେ କିଛି ମାଦକ ନେଇ, ନିର୍ନିମେଷ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଛି । ସେକ୍ସ ଅପିଲର ବିଭତ୍ସତା ଭିତରେ ସମସ୍ତ ଛବିଟା ଯେମିତି କୁତ୍ସିତ ସେଇମିତି ହାସ୍ୟାକର । ବିଭୂତି କହିଲା, ଏଥିରୁ ଗୋଟାଏ ନହେଲେ କଣ ବହି ବିକ୍ରୀ ହେବନି ?

ହେବନି କାହିଁକି ? କିନ୍ତୁ କମରସିଆଲ ସକ୍‌ସେସ୍ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏ ଛବିଟା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର ।

ମାଫ୍ କରିବେ । ଏ ଛବି ଦେଇ ମୋ ବହିର ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ ପାଇଁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।

ଟିକିଏ ହସିଗଲେ ସମ୍ପାଦକ । ଏଇତ ଆମ ଦେଶର ଲେଖକଙ୍କର

ବିଚାର; ବୁଦ୍ଧି !! ଉଚ୍ଚକ ସାହିତ୍ୟ ନେଇ ବଜାରରେ ବସେଇବାର ବେଳ ଆଉ ନାହିଁ । ସାହିତ୍ୟ ଠୁ ଆଜି କାଲି ବଡ ହେଉଛି ସୁନ୍ଦରୀ ସିନେମା ନର୍ତ୍ତକୀଙ୍କର ଛବି, ଏକଥା ସେମାନେ ବୁଝିବା ଉଚିତ ।

ମନେ ମନେ ହସିଲି ବିଭୂତି । କହିଲି, ଆପଣ ବାସ୍ତବିକ ଚତୁର ସମ୍ପାଦକ । ଆମ ଦେଶର ଦରିଦ୍ର ପାଠକ ସାହିତ୍ୟ ବଜାରର ଶସ୍ତା ସଉଦା ନେଇ କୌଣସି ମତେ କାମ ଚଳେଇ ନେବା କଥା ବିଚାର କଲାବେଳେ ଆପଣମାନେ ସସ୍ତା-ପଚା କାଗଜ ଉପରେ ଟିକିଏ ରଙ୍ଗର ପୁଟଦେଇ, ଏକ ଦୁଇ, ତିନି କରି କଲମ ଉଡାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅଛନ୍ତି । ଚମତ୍କାର !! ବେଶ୍ ବ୍ୟବସାୟୀ ବୁଦ୍ଧି ଆପଣଙ୍କର ।

ଦେଶର ପାଠକଙ୍କର ରୁଚି ମାର୍ଜିତ ନହେଲେ ଆମେ କଣ କରିବୁ ? ସମ୍ପାଦକ କହିଲେ ।

କରିବାର ଅନେକ କିଛି ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଆପଣମାନେ କରିବେନି । ବିଭୂତି କହିଲା, ହଉ ମୋ କଥା ଟିକିଏ ବିଚାର କରନ୍ତୁ ।

କଣ ଆପଣଙ୍କ କଥା ?

ମୋର ସେ ଉପନ୍ୟାସ ବାବଦକୁ ପାରିଶ୍ରମିକର ଟଙ୍କା ଆଉ କବିତା ବହିର ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ ପାଇଁ କିଛି ଅଗ୍ରୀମ ।

ହୋ, ହୋ କରି ହସି ଉଠିଲେ ସମ୍ପାଦକେ । ଆପଣ କବି କିନା କଳ୍ପନାରେ ଗାଣିତିକ ଅଙ୍କର ହରଣ ଗୁଣନ ଫେଡଣ ଟାକୁ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ କରି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଜାଣନ୍ତି ? ମାଲଞ୍ଚ ଉପନ୍ୟାସ ସିରିଜଟାକୁ ପ୍ରକାଶକରି ମୋର କେମିତି ଦେଉଳିଆ ଅବସ୍ଥା ହେଲାଣି । ହକର ଆଉ ଏଜେଣ୍ଟମାନେ ଟାର କଳେଇ ଦେଲେଣି···ତେବେ ଅଛିଛନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ନେଇଯାନ୍ତୁ ଦଶଟା ଟଙ୍କା ।

ଦଶଟା ଟଙ୍କା ? ବିଭୂତି ବିରକ୍ତରେ କହିଲା । ମୋର ପ୍ରାପ୍ୟ ସବୁ କେତେ ହେଉଛି ?

ପ୍ରାପ୍ୟ ଗୋଟାଏ କଣ ?

ଆଉ କଣ ଦସ୍ୟୁର ଦାନ ?

ରଘୁଚନ୍ଦ୍ର କାହିଁକି ଆପଣଙ୍କ ମନ ବୋଧହୁଏ ଭଲ ନାହିଁ ସମ୍ପାଦକ ନିର୍ଲିପ୍ତ ଗଳାରେ କହିଲେ ।

ଦଶଟା ଟଙ୍କାକୁ ଫିଙ୍ଗି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଉଠି ଆସିବାକୁ ଭାବୁଥିଲା ବିଭୂତି । କିନ୍ତୁ ତାର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ପ୍ରତିମାର କରୁଣ ଅନୁରୋଧ କଥା । ଚନ୍ଦାର ହରଲିକ୍ସ ନାହିଁ । ଘରକରଣା ଜିନିଷ କିଛି କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ! ଗୋଟାଏ ରୁକ୍ଷ ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତେଜନାକୁ ଚାପିରଖି କହିଲା ବିଭୂତି, ଆଚ୍ଛା, ଆଉ ଦଶଟା ଟଙ୍କା ଦେଇଥାଆନ୍ତୁ ।

ଆଉ ଦଶଟା ହବନି ବୋଧହୁଏ । ତେବେ, ପାଞ୍ଚଟା ଟଙ୍କା ବେଶୀ ଦେଇପାରେ, କହି ଟେବୁଲ ଡ୍ର ଭିତରୁ ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ ଖଣ୍ଡେ କାଢ଼ି ଦେଇ, କହିଲେ ସମ୍ପାଦକ, ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖନ୍ତୁ । ମାଳଞ୍ଚର ତୃତୀୟ ସଂଖ୍ୟାରେ ଦବା ।

ହୁଁ, ଟଙ୍କା ପନ୍ଦରଟା ଧରି ବିଭୂତି ଉଠି ଠିଆ ହେଲା । ତାପରେ ସାଧାରଣ ନମସ୍କାରର ଲୌକିକ ଭଦ୍ରତା କଥା ବି ଭୁଲିଯାଇ ସେ ଆସିଲା ବାହାରକୁ ।

କଟକର ରାସ୍ତା ଉପରେ କର୍ମମୁଖର ଜନର କୋଳାହଳ ଚଳି ଉଠିଛି । କେତେଟା ବାଜିଛି କେଜାଣି ? ହଠାତ୍ ବିଭୂତିର ଘଣ୍ଟା ଦେଖିବା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ଏ କଣ ? ଦଶଟା କୋଡ଼ିଏ ? ଅଫିସକୁ ସେ ଯିବ କେତେବେଳେ ? ଦିନଟା କମେଇ କଲେ ପୁଣି ତିନିଟା ଟଙ୍କା କଟିଯିବ । ତିନିଟା ଟଙ୍କା !! ତା ଦରିଦ୍ର ସଂସାର ପକ୍ଷରେ ତ କମ୍ ନୁହେଁ ।

ବସାକୁ ଫେରି ଟଙ୍କା ପନ୍ଦରଟା ପ୍ରତିମା ହାତରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଇ, ସେଇ ଅଖିଆ-ଅପିଆ ସେ ବାହାରିଲା ଅଫିସକୁ ।

ଏ କଣ, ଖାଇକି ଯେ··· ପ୍ରତିମା ଆକଟ କରି କହିଲା

ଖାଇବାକୁ ବେଳ-ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡରେ ପାଣିମାର ଚାଉଁରି କୁଣ୍ଡେଇ ନେଇ ଟିକିଏ ଭଦ୍ର ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି, ଦରହଣ୍ଟା ପାଣିରୁ ଗୋଟାକ ମାତ୍ର ବିଭୂତ ଧାଇଁଲା ଅଫିସ ମୁହାଁ ।

ଅଧଘଣ୍ଟା ଡେରି ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ଅଫିସ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି…

ଗୋଡ ଟିପି ଟିପି ଖୁବ୍ ଲୁଚିଆଉରେ, ହେଡ କିରାଣୀ ସଦାନନ୍ଦବାବୁଙ୍କ ନଜରରେ ନପଡ଼ିଲା ପରି ଛପି ଛପି ନିଜ ଟେବଲ୍ ପାଖକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରି ବିଭୂତ ସାଂଘାତିକ ଭାବରେ ଧରା ପଡ଼ିଗଲା ।

ଏ କଣ ? ବିଭୂତ ବାବୁ, ବୃଦ୍ଧ ସଦାନନ୍ଦ ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ଡାକିଲେ, ଛୁଟିରୁ ଫେରିଲା ପରଠୁ ତୁମେ ବରାବର ଏଇଆ ଅଧଘଣ୍ଟା ଡେରି କରି ଆସୁଛ ଯେ…

ଘରେ ଟିକିଏ କାମ ଥିଲା… ବିଭୂତ ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ କହିଲା ।

କାମ କାହାର ନଥାଏ ଘରେ ? ଶୁଣିଲି ପିଲ-ପିଲ ନେଇ ଆସିଛ…

ଆଜ୍ଞା ।

ସେଇଥିପାଇଁ ଡେରି ବୋଧହୁଏ ।

ନାଁ ସେଥିପାଇଁ ନୁହେଁ । ଏକାଟିଆ ଲୋକ…

ଏକାଟିଆ ବୋଲି ସକାଳୁ ଉଠି କବିତା କରୁ କରୁ ବୋଧହୁଏ ସମୟଜ୍ଞାନ ରହୁନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ଦେଇ ଏ ଅଫିସ କାମ ହେବ ନାହିଁ । କବିତା ଲେଖନ୍ତୁ ଆପଣ କବିତା ।

କବି ଗୁଡ଼ାକ ଯେମିତି ଅପଦାର୍ଥ, ଦୁନିଆରେ କୌଣସି କାମପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି । କବିତା ଲେଖିବା ଛଡ଼ା ତାଙ୍କର ଆଉ କୌଣସି କାମ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ । ବିଭୂତ ଖାଇଲା, ଉଠିଯାଇ ସଦାନନ୍ଦ ବାବୁଙ୍କ କାନ ଧରି ଦି' ଚଟକଣା ଦେଇ କହିବ, ବଡ ସାହେବଙ୍କୁ ଖୋସାମତ କରି ଜାଣିଲେ… ସେ ତ ତାଙ୍କରି ଚୌକିରେ ବସି ଦିନ ଦଶଟା ଠାରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା

ଗୃହସ୍ଥ ଯାଏଁ ଦୂରେଇ ଦୂରେଇ ବେଶ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତାର ପରିଚୟ ଦେଇ ପାରିବ ।

ବିଭୂତି ବାବୁ ?

ବିଭୂତି ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲା । ତାଙ୍କର ଅଫିସର ହେଡ଼ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ବିପ୍ରଚରଣ । ହାତଠାରି ଡାକୁଛନ୍ତି କଣ ଗୋଟାଏ ଗୁପ୍ତ କଥା କହିବାକୁ । ଠାରଠା ସଦାନନ୍ଦ ବାବୁଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆଢୁଆଳରେ, ବିଭୂତି ଗୋଟାଏ ଉତ୍ତେଜନାରେ ଉଠିଗଲା ।

ନମସ୍ତୁ, ଝୁରୁଚ ଖଣ୍ଡେ ଆଗେଇ ଦେଇ କହିଲେ ବିପ୍ରବାବୁ ଶୁଣିଲେ ତ ହେଡ କରାଣୀ ମହାଶୟଙ୍କ କଥା । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସବୁ ଯାଇଥିଲା, ଆପଣ ବାକି ରହି ଯାଇଥିଲେ । ଏଥର ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା, କହି ପକେଟରୁ ବିଡ଼ି ଗୋଟାଏ କାଢ଼ି ବଢ଼େଇ ଦେଲେ ବିପ୍ରଚରଣ ।

ବିଡ଼ି ମୁଁ ଖାଏ ନାହିଁ, ବିଭୂତି କହିଲା ।

ହଁ, ନବ ଲୋକ, ଦାମୀ ସିଗାରେଟ ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ମୋକ କରୁଥିବେ । କିନ୍ତୁ ଆମକୁ ଏତିକି ବି ଧାର୍ଯ୍ୟବାହକ ହୁଏନି, ସାତଟା ଛୁଆ । ସ୍ତ୍ରୀ ମୋର ବହୁପ୍ରସବିନୀ...' କହି କପର ଗୋଟାଏ ବିକୃତ ମୁଖଭଙ୍ଗୀ କରି କହିଲେ ବିପ୍ରଚରଣ, ପରିବାର ନେଇ ଆସିଲେଣି... ମୁଁ କେତେବେଥରେ ପିଲୁଙ୍କୁ ଆଣି ନେଇ ଯିବ ।

ଆଜି ଆସନ୍ତୁ ନାଁ ?

ଏଁ, ଆଜି, ତା, ଗଲେ ହୁଏ । ଆଜି ରାତି ପାଇଁ ଘରେ ରୋଷେଇ ନଥିଲା । ଭଦ୍ରତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଜଳଖିଆ ତ ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ ଦେବେ, ସେତିକିରେ ରାତିଟା ଚଳିଯିବ, କହି ବିପ୍ରଚରଣ ଖଣ୍ଡେ ବିଡ଼ି ଧରେଇଲେ ।

ବିଭୂତି ବାବୁ ! ସଦାନନ୍ଦ ବାବୁ ବଜ୍ରଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ଡାକିଲେ, କାମ ଦାମ କିଛି ନକରି ସେଠି ଯାଇ କଣ ଗପୁଛନ୍ତି ।

ହଁ, ହଁ ଯାଉଛନ୍ତି କହି ବିଭୂତି ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ଲୋକଟା କି ହିଂସୁକ ।

ବିପ୍ରବାବୁ ? ସଦାନନ୍ଦ ଡାକିଲେ, କାଲିର ସେ ବିଲ୍ ଫାଇଲଟା ନେଇ ଆସନ୍ତୁ ତ । ଫାଇଲର କାମ ସରି ଯାଇଛି ?

ନାଁ । ..

ନାଁ ...ଆଁ ! କଣ କରୁଛନ୍ତି ଆପଣ ବସି ବସି ବିଡ଼ି ଧୂଆଁରେ ଯେ ଅଫିସ୍‌ଟାକୁ ସତ୍ୟାନାଶ କରିଦେଲେ ।

ଆପଣଙ୍କର ନାଲି ପାନ ଛେପ ଅପେକ୍ଷା ବିଡ଼ି ଧୂଆଁଟା ଯଥେଷ୍ଟ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ...

ଚୁପ୍ କରନ୍ତୁ । ସଦାନନ୍ଦ ବାବୁ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ । କାମ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ଆପଣ ରିଜାଇନ୍ ଦିଅନ୍ତୁ । ମାଛୁଆଳ ପଟିରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦଲାଲ୍ କାମ ଖୁବ୍ ପୋଷେଇବ ।

ମାଛୁଆଳ ପଟିରେ ଦଲାଲ୍ ! କିଛି ଅଧିକା ରୋଜଗାର ପାଇଁ ବିପ୍ରବାବୁ ଏବେ ଏଇଆ କରନ୍ତୁ ? ତା ଛଡ଼ା ଆଉ ଉପାୟ କଣ ? ବିଭୂତି ମନେ ମନେ ଭାବିଲା । ସାତଟା ଅଣ୍ଡା ବଚ୍ଚାର ପରିବାରକୁ ପୋଷିବାକୁ ତ ହେବ ଆହା ବିଚରା ବିପ୍ରଚରଣ !! ନିଜ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବିଭୂତିର ଛାତି ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସିଲା ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ।

ସାମ୍‌ନାରେ ମେଲହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଇଂରେଜୀ କବିତା ବହି ।

ପଲ୍ଲବିକା ରିଡ଼ିଂ ଦଉଥିଲା । ସ୍ୱଚ୍ଛ ସାବଲୀଳ ଆବୃତ୍ତି ! ବୀଣା ବିନିନ୍ଦିତ କଣ୍ଠରେ କୀଟ୍‌ସ୍‌ଙ୍କର ଅନବଦ୍ୟ କବିତାର ଧ୍ୱନି ।

ଆବୃତ୍ତି କରିସାରି, ବହି ଉପରୁ ମୁହଁ ଉଠେଇ ଚାହିଁଲା ପଲ୍ଲବିକା ! ସମ୍ମୁଖରେ ଭାବ ବିହ୍ୱଳ ବିଭୂତି ॥

କବି ?

ଅସ୍ୱସ୍ତି ହେଲା ବିଭୂତି । କହିଲା, କେତେଥର ତୁମକୁ ମନା କରିଛି ପଲ୍ଲବିକା, ମତେ କବି ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିବ ନାହିଁ । ସ୍ୟାର ବୋଲି ନଡାକିବ ତ ନାହିଁ··· ମୋ ନାଁ ଧରି, ଏଇ ସାଧାରଣ ବିଭୂତି ବାବୁ ··

କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ "ବିଭୂତି ବାବୁ" ଠାରୁ ଆପଣ ଯେ ଅନେକ ବଡ଼, ଆପଣଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ଅଧିକ ନଜର କରିବା କଥା ଭାବିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଆପଣଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ସମ୍ବୋଧନ କରିବାଟା କଣ ମୋ ପକ୍ଷରେ ଉଚିତ ହେବ ।

ଉଚିତ୍ ଅନୁଚିତ୍‌ର ସୂକ୍ଷ୍ମ-ବିଚାର ଏଠି ଉଠିବ ନାହିଁ ମିସ୍ ପାତ୍ର ! ମୁଁ ହୁଏତ ବାହାରର ବନ୍ଧୁ, ଯେବେ ହୁଏତ ବାହାରର କବି ବନ୍ଧୁ ହିସାବରେ ମୋର ତୁମ ପାଖରେ ପରିଚୟ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୁଁ ତୁମର ଶିକ୍ଷକ, ଆଉ ତୁମେ ମୋର ଛାତ୍ରୀ ! ଏ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ସମ୍ପର୍କବୋଧ ଭିତରେ ଅସମ୍ମାନର ତ କିଛି କାରଣ ନାହିଁ ପଲ୍ଲବିକା । ମତେ ତୁମେ ବିଭୂତି ବାବୁ ବୋଲି ଡାକିବ ।

ମୋ ଜ୍ଞାନ ଉପରେ ଅଯଥା ଏତେଟା ଗୁରୁତ୍ୱ ଆପଣ ତ କେବେ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ। ଗାଁରୁ ଫେରି ଆସିଲା ପରଠୁ, ହଠାତ୍ ଆପଣଙ୍କୁ ଯେପରି ଟିକିଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାରେ ସିରିଅସ୍ ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି...

ସିରିଅସ୍ ! ଅକ୍ଷର ଗୁଡିକ ବିଭୂତି ଉଚ୍ଚାରଣ କଲା ।

ଖାଲି ସିରିଅସ୍ ନୁହେଁ, କିପରି ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଆଉ ଟିକିଏ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ।

ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ? ବିଭୂତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

ହଁ, ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ! ପଲ୍ଲବିକା ସ୍ନିଗ୍ଧ କଣ୍ଠରେ କହିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଏଇ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ମନର ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବଟା ତେବେହେଲେ ବି ଆପଣଙ୍କର ଦେଖିବାକୁ ଲାଗେ ବେଶ୍ ।

ବିଭୂତି ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ଚାହିଁଲା ପଲ୍ଲବିକାକୁ ! ଏତେବେଳଯାଏଁ ଭଲକରି ସେପରି ଚାହିଁ ଦେଖି ନଥିଲା ବିଭୂତି । ପଲ୍ଲବିକା ଆଜି ସାଜିଛି ଚମତ୍କାର ! ବେଣୀରୁ ଝରୁଛି ଦାମୀ ଏଭେନସ୍‌ର ଭୁରୁ ଭୁରୁ ଗନ୍ଧ ! ଟଏଲେଟରେ ଖୁସ୍ ହୋଇ ଆଉ ଲିପଷ୍ଟିକର ଲାଲିମା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଲୁଗ୍ର ହେଉଥିବା ନାରୀ ଶାଣିତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ !! ପଲ୍ଲବିକା କ ଅନନ୍ୟମାନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ ! ବିଭୂତି ଭାବିଲା, ଏତେ ରୂପ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲା କେଉଁଠି ପଲ୍ଲବିକା ? ସେ ଦୃଷ୍ଟି ବିସ୍ଫାରିତ କରି ଆଉରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଚାହିଁଲା ।

ମୋ ମୁହଁକୁ ଏମିତି କଣ ଚାହିଁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ?

ଏଁ, ନାଁ, ନାଁ, ବିଭୂତି ଟିକିଏ ଚମକିଲା ପରି ହୋଇ କହିଲା, ତୁମ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ଦେଖୁନି ମୁଁ ତୁମ କଥାକୁ ଭାବି ଦେଖୁଛି । ମୋ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଚେହେରାଟା ଦେଖିବାକୁ ବେଶ୍ ଲାଗେ ।

ହଁ, ମତେ ଅନ୍ୟଭଳି ଲାଗେ ? ପଲ୍ଲବିକା କହିଲା, ଲାଜ ସ୍ନିଗ୍ଧ କଣ୍ଠରେ, ଆପଣଙ୍କ ଏଇ ଶ୍ୟାମଳ ମୁହଁର ଭାବ ବହୁଳ ଚାହାଁଣି, ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବାର ଭଙ୍ଗୀ, ଆଉ ଲମ୍ବା ପଞ୍ଜାବୀର ଶୁଭ୍ରତା ସାଙ୍ଗକୁ ଏଇ ବାଟା ଚପଲ ହାଲକର ଅତି ସାଧାରଣ ବେଶ ଭୂଷାର ଉଦାର ବୁଦ୍ଧିବୋଧ ମୋତେ ବାନ୍ଧିଦିଏ ଭାରି

ଭଲ ଲଗେ । ଦେଖେଇ ହବାର ଢଙ୍ଗ ନାହିଁ, ବଡଲୋକର ଅହଙ୍କାର ନାହିଁ । 'ମାମୁଲି' ଭିତରେ ମହାର୍ଘ ମନବୃତ୍ତିର ଯେ ସହଜ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ— ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିପାତରେ ହୃଦୟକୁ ଅଭିଭୂତ କରିଦିଏ ।

ହସି ଉଠିଲା ବିଭୂତି : ତୁମେ ଆଜି କ୍ଷିପ୍ର ହେଇଚ ନା କଣ ପଲ୍ଲବିକା ! ବିହାସ ସଙ୍ଗେ ଝଗଡା କରିଛ ?

ହଠାତ୍ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୋଇଗଲା ପଲ୍ଲବିକା । ନାଁ, ନାଁ, ମୁଁ କଣ ସବୁ କହିଚାଲିଛି ଭିବାର୍ଥ କରି ଦେଖନ୍ତୁ ନାହିଁ । ବିହାସ ବାବୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୋର କିଛି ହେଇ ନାହିଁ, କି ହବାର ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଦୟା ଉପରେ ତାଙ୍କର ମନ ମୁତାବକ କରି ନିଜକୁ ଗଢୁଛି, କହି କିପରି ଟିକିଏ ଅସହଜ ଭଙ୍ଗୀରେ କଣେଇକରି ଚାହିଁ, ପଲ୍ଲବିକା ଉଠି ଠିଆ ହେଲା । କହିଲା ଆପଣ ବସନ୍ତୁ ମୁଁ ଚା' ଆଣେ ।

ନାଁ, ଚା' ନୁହେଁ, ଆଜି ବରଂ ମୁଁ ଟିକିଏ ସରବତ ଫେଟେ ।

କଟକକୁ ଫେରିକି ଫେରିଲା ପରେ ଆପଣ ଖୁବ୍ ଘରୁଆ ହେଇ ଉଠିଛନ୍ତି ତ ? ପଲ୍ଲବିକା କହିଲା, କବି ମାଡ୍ରେଇ ଯିବେ ଣ ।

ନାଁ, ନାଁ, ମୋର ଆଜି ଟିକିଏ ବଜାର କରିବାର ଅଛି । ପ୍ରତିମା କାନେ କାନେ କରି କହିଥିଲା ଟିକିଏ ସଅଳ ଫେରିବାକୁ ।

କାହିଁ, ପ୍ରତିମା ଝିଆକୁ ନେଇକରି ଅସିଲେ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ନାହିଁ ତ ?

ବେଶ୍ ଅଛି ଅଛି ।

କେବେ ସାଙ୍ଗରେ ?

କାହିଁକି ନୁହେଁ ?

ପ୍ରତିମା ଅପା କିଛି ଭାବିବେ ମନରେ ?

କଣ ଭାବିବେ ! ତୁମେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଥିବା ଭିତରେ ପ୍ରତିମାର ଭାବିବାର କଣ ଥାଇପାରେ ?

ପଲ୍ଲବିକା ହଠାତ୍ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଗଲା । କହିଲା ତାହେଲେ ମୁଁ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଆସେ ।

ପିନ୍ଧିଛ ତ ।

ଉହୁଁ ଏଇ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ଯିବି ।

ବେଶ୍ ପିନ୍ଧିଆସ ଶୀଘ୍ର ।

ଏଇ ଆସୁଛି କହି ପଲ୍ଲବିକା ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା । ଆଉ ଦୀର୍ଘ ଅଧଘଣ୍ଟା ଧରି ସାଜି, ସୁଜି ଟଙ୍କ—ମକ ହୋଇ ଯେତେବେଳେ ବିଭୂତ ସାମନାରେ ଠିଆହେଲା କଣ ଗୋଟାଏ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବନାରେ ଏଣୁ ତେଣୁ କଣ ସବୁ ଚିନ୍ତାକରି କପାଳ ଟିକିଏ ଅସ୍ୱସ୍ତି ବୋଧକଲା ବିଭୂତ ।

ସ୍ୱାମୀର ଅଫିସ ଫେରିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁ ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା ପ୍ରତିମା । ଦୁଆର ମୁହଁରେ ରିକ୍ସାରୁ ବିଭୂତ ଆଉ ପଲ୍ଲବିକାକୁ ସାଙ୍ଗ-ସୁଙ୍ଗ ହୋଇ ଓହ୍ଲାଇବା ଦେଖି ତା' ମନ ଭିତରେ କଣ ହୋଇଗଲା । ଓଃ ପଲ୍ଲବିକା ଘରେ ଯାଇଁ ଆଡ୍ଡା ମରା ହେଉଥିଲା ଏତେବେଳଯାଏଁ ? କିନ୍ତୁ ସେ ବାହାରେ କିଛି ପ୍ରକାଶ କଲା ନାହିଁ । ଦୁଆର ମୁହଁକୁ ଆସି ପାଛୋଟି ନେଇଗଲା ପଲ୍ଲବିକାକୁ ।

ପଲ୍ଲବିକା ସେଇମିତି ଅଛି । ସେଇମିତି ସୁନ୍ଦର ଆଉ ସୁକୁମାର । ବର୍ଷକ ତଳେ ସେ ଯେମିତି ଦେଖିଥିଲା ଅବିକଳ ଠିକ୍ ସେଇମିତି । ବରଂ ବର୍ଣ୍ଣଟା ଆହୁରି ଟିକିଏ ଉଜ୍ଜଳ ହୋଇଛି ଘଷି-ମାଜି । ଇସ୍, କେତେ ସ୍ନୋ-ପାଉଡର ମାଖେ ପଲ୍ଲବି ! ଆଜି ବି' କେତେ ମାଖିଛି । ଏଇଠିକି ମୋର ପାଖକୁ ଆସିବା ପାଇଁ କେତେ ସାଜ-ସଜ୍ଜା ଢଙ୍ଗ-ଢାଙ୍ଗ । ପ୍ରତିମା ଭାବିଲା, ଅଥଚ ସେ ନିଜେ··· । ସେ ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ମଝିରେ ବାଧା ଦେଲା ବିଭୂତ । ଚା' ଟା ବସାଅ, କିଛି ଜଳଖିଆ ମୁଁ ଆଣେ । କହି, ସେ ପୁଣି ଘର ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲା ଛକ ଉପର ଗୁଡ଼ିଆ ଦୋକାନକୁ ।

ତୁମେ ଏମିତି କାହିଁକି ହେଇଛ ପ୍ରତିମା ଅପା ? ଏ କି' ରୂପ ତୁମର ? ଷ୍ଟାଇଲ୍ ନାହିଁ, ମୁଣ୍ଡରେ ତେଲ ନାହିଁ, ଶାଢ଼ୀଟା ଏତେ ମଇଳା କଣ ହେଇଚି ତୁମର ? ପଲ୍ଲବିକା ସ୍ତବ୍ଧ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନର ମନକୁ ମନ ଉତ୍ତର କହି ବସିଲା ପୁରୁଷ ପୁଅକୁ ଥରେ ହାତ ମୁଠାରେ ପାଇଗଲେ ଏ ସବୁ କରିବାକୁ ଦରକାର ପଡ଼େ ନାହିଁ ନା ?

ନାଁ, ସେ କଥା ନୁହେଁ, ପ୍ରତିମା କହିଲା ବେଲ ନାହିଁ । ଝିଅଟାର ଗୁହ ମୁତ ନେଇ ଦିନରାତି ଧାନ୍ଧି ହେବାକୁ ପଡୁଛି ସ୍ନୋ-ପାଉଡର ଲଗେଇ ସାଜି-ସୁଜି ବସିବି କେତେବେଳେ । ତାପରେ ଇଏ ସେସବୁକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଏତେ ବଡ଼ଲୋକର ଝିଅ ତୁମେ ! କେତେ ଗେଲବସରରେ ବଢ଼ି-ଥିଲ...ସବୁ ଚୁରମାର ହେଇଗଲା ନାଁ ।

ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ ମନ ହେଉଥିଲା ପ୍ରତିମାର । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ପଲ୍ଲବିକାର ଏଇ ମନ୍ତବ୍ୟଟା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପାଟି ଫିଟାଇବାକୁ ଯାଇଁ କିଏ ତା' ମୁହଁରେ ତୁଣ୍ଡି ବାନ୍ଧିଦେଲା । ଗୋଟାଏ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବେଦନାର ବ୍ୟଥାରେ ହୃତପିଣ୍ଡ ତାର କଂପି ଉଠିଲା ।

ଛନ୍ଦା କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ପ୍ରତିମା ଧାଇଁ ଯାଇ କାଖେଇ ପକେଇଲା ।

ଗୋଟାଏ ଧାଈ ରଖୁନ କାହିଁକି ? ପଲ୍ଲବିକା କହିଲା । ଝିଅଟା ପାଇଁ ତୁମର ରୂପ-ଯୌବନ ସବୁ ଅଦିନରେ ସତ୍ୟାନାଶ କରିବ ନାଁ କଣ !

ଇଶ୍ ! କଣ ସବୁ କହି ଯାଉଛୁ ପଲ୍ଲବିକା, ପ୍ରତିମା ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲା, ଆଚ୍ଛା ନାଚୁଣୀ ଟୋକୀ କି ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଛନ୍ତି । ବିଭୁତିକୁ ଆଚ୍ଛାକରି ଦପଦ ଶୁଣାଇ ଦେବାପାଇଁ ମନେ ମନେ ଶପଥ କଲା ପ୍ରତିମା ।

ଜଳଖିଆ ନେଇ ବିଭୁତି ଆସିଲା ବାହାରୁ । ତାର କୋଳକୁ ଛନ୍ଦାକୁ

ଟେଇ ଦେଇ ପ୍ରତିମା କରି ବସିଲା ସେ' ।

ପଲ୍ଲବିକା କହିଲା, ଏ ଟିକକ ଘରେ ଚଳୁଛ କେମିତି ? ଏଠି ନିଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ ହେଇ ଯାଉଛି ଲୋ ମା ! ଗୋଟାଏ ବଡ଼ଘର ଦେଖି ନଉନ ।

ନେବି ବଡ଼ ଘର ଗୋଟାଏ ସୁବିଧାରେ ମିଳିଲେ ହବ ସିନା ? ବିଭୂତି କହିଲା, ତା' ଛଡ଼ା ଟଙ୍କା !

ଟଙ୍କା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିବାରର ଦୈନ୍ୟକୁ ପଲ୍ଲବିକା ପାଖରେ ବିଭୂତି କହୁ, ପ୍ରତିମା ଏହା ଚାହୁଁ ନଥିଲା । କଥା ମଝିରେ ବାଧା ଦେଇ କହିଲା, ବଡ଼ ଘରଟାଏ ଆମର ହବ କଣ ? ଏଠି ତ ନାଚ ତାମସାର ଆଡ୍ଡା ହେଉନି ଯେ ସହରଯାକର ଲୋକ ଆସି ହୈ ହୈ କରିବେ ।

କଥାଟା ଗାର ପରି ଯାଇଁ ଲାଗିଲା ପଲ୍ଲବିକା ଛାତିରେ । ପ୍ରତିମାର ଇଏ ଆକ୍ଷେପ ଆଉ ଅପମାନ !! ମନେ ମନେ ଜଳି ଉଠିଲା ପଲ୍ଲବିକା । ଆଚ୍ଛା ପ୍ରତିମାଠୁ ଏ ଅପମାନର ପ୍ରତିଶୋଧ ସେ ନେବ ।

ସେ' ଖାଇସାରି ତର ତର ହେଲା ପଲ୍ଲବିକା ଯିବାକୁ । କହିଲା ରିକ୍ସାଟା ବାହାରେ ଠିଆ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଏକା ଚାଲିଯିବି ।

ଏକା ଯାଇ ପାରିବ ? ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

ହଁ ଏକା ବେଶ୍ ଯାଇ ପାରିବି । ଆମ ଘରଆଡ଼େ ଦିନେ ଯିବ ପ୍ରତିଅପା, ନମସ୍କାର, ମୁଁ ଯାଉଛି କହି ଚଞ୍ଚଳ ପଦ କ୍ଷେପରେ ଘର ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲା ପଲ୍ଲବିକା !

ତାର ଆଡ଼େ କିଛିକ୍ଷଣ ଚାହିଁ ରହି ପ୍ରତିମା କହିଲା···ଏଇ ତେବେ ରାମଦାସ ବାବୁଙ୍କର ଝିଅ ପ୍ରିୟା ଆଉ ତୁମର ଅନୁଗତା ଛାତ୍ରୀ ପଲ୍ଲବିକା ।···

କେମିତି ଲାଗିଲା, ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

ମତେ ଲାଗିଲା, ପ୍ରେତିନୀ ହେଇ ଲାଗିଛି ତୁମକୁ । ମତେ ଗୁଣିଆ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ କି' କେଜାଣି···

କଥାର ମର୍ମ ବୁଝିପାରି ହୋ, ହୋ, କରି ହସି ଉଠିଲା ବିଭୂତି ।

ରାତି ଆଠଟା ହେଲାଣି । ଆଚ୍ଛା ଝିଅଟିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଲ, ଆଜି ଏବେ ଆଉ ବଜାର ଯିବ କି ନାହିଁ କହିଲ ? ପ୍ରତିମା ପଚାରିଲା ।

ରାନ୍ଧା ବଢ଼ା ଜଞ୍ଜାଳ ନାହିଁତ ? ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

ନାଁ, ଆସି ରାନ୍ଧିବି ।

ଉହୁଁ, ଏତେ ରାତିରେ ବଜାରୁ ଫେରି ଆଉ ରାନ୍ଧା । ଡ଼ନ କେବି-ନ୍‌ଟରେ ଖାଇ ଆସିବା ।

ହଉ ଚାଲ !! କେତେଦିନୁ ମାଛ ମାଂସ ଜମା ଖାଇନ ତୁମେ ପ୍ରତିମା କହିଲା । ଚାଲ, ଆଜି ଖାଇ ଆସିବ ଚାଲ ।

ଶାଢ଼ୀ ପାଲଟିବନି ?

କାହିଁକି ? ଏଇତ ପିନ୍ଧିଛି, କବି ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଚିହ୍ନିବେ ମ, ଚାଲ, ଚାଲ ।

ନାଁ ନାଁ ଭଲକରି ଗୋଟାଏ ଶାଢୀ ପିନ୍ଧ । କଟକ ବଜାର, କେତେ ରକମର ଜଣା ଶୁଣା ଲୋକଙ୍କର ଭେଟ ହେବ କି କଣ•• ଏଇ ମଇଳା ଶାଢ଼ୀଟା•••

ନାଇଁ ମ ସେକଥା ନୁହଁ, ଶାଢୀ ଆଉ ଅଛି କୁଆଡ଼ି !! ଦି ଖଣ୍ଡ ଧୋବା ଘରେ ପଡ଼ିଛି । ଏ ଖଣ୍ଡିକ ଆଜି ହାତରେ ସାବୁନ ଦେଇ ଧୋଇ ଶୁଖେଇ ପିନ୍ଧିଛି । ଏ ବର୍ଷ ଟାଯାକ ଶାଢ଼ୀ କିଣିନ ଖଣ୍ଡିଏ ।

ସାଁ ? ବିଭୂତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଚମକି ଉଠିଲା । ତୁମର ତେତେ ଅଭ

ଶାଢ଼ୀ ନାହିଁ ?

କୁଆଡୁ ଆସିବ ?

ବାହାବେଳେ, ଶାଢ଼ୀ, ଗହଣା, ସବୁର ଅଭିମାନରେ ଘୁରି ଯାଉଥିଲ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ, ଭୁଲି ଗଲଣି ପରା ।

ବାସ୍ତବିକ୍ ଯେ ଦୁଃଖଟା ମୋର ଆଉ ଏତେ ଟିକିଏ ମନେ ନାହିଁ ପ୍ରତିମା । ଗୋଟାଏ ଜିଦ୍‌ରେ ସବୁ ଛାଡ଼ି ଆସିବାକୁ କହିଲି ଅଥଚ ବର୍ଷକ ଭିତରେ ଅଧଲିକର ରୂପା ଜିନଷ, କି ଦି' ଟଙ୍କାର ଗୋଟାଏ ମିଲ୍ ଶାଢ଼ୀ କିଣି ତୁମକୁ ଦେବାର ମୋର ସାମର୍ଥ୍ୟ ହେଉନାହିଁ । ପୁଣି ପୂଜାଟା ପାଖେଇ ଆସିଲାଣି···

ପୂଜାକୁ ତୁମର ବ'ତ ଲୁଗା କାମିଜ କରିବ । ଆଉ ଛିଅଟା ପାଇଁ···

ହଁ, ହଁ, ଛନା ପାଇଁ ଦି' ଗଜଟା ସିଲ୍କର ଫ୍ରକ୍ ।

ଦ, ଲୁଗଟା କଣ ହେବ ? ଖଣ୍ଡେ ଅଗେ କରନ୍ତି । ଜନା ଆସିଲେ ମୁଁ ହାତରେ ତା ପାଇଁ ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ଫ୍ରକ୍ କରିଦେବି ।

ହଉ ବାହାର । ମୁଁ ରିକ୍ସା ଡାକେ ।

ରିକ୍ସା କଣ ହେବ । ପ୍ରତିମା କହିଲା, ମେଧୁଗ୍ରା ବଜାର ତ ଏଇଠି । ଚାଲି ଚାଲି ଚାଲନା, ମିଛରେ ଅଠଣା ଦଶଣା ନେଇଯିବ ଇଏ ।।

ତୁମେ ହସାଉ ନହେଇଥିଲେ କଣ ଯେ ହୋଉଥାନ୍ତା ମୋ ପ୍ୟାର, ବିଭୂତି କହିଲା, ମତେ ଡାହେଲେ ଛନାକୁ ଦିଅ ମୁଁ ଧରେଁ ।

ନାଁ, ତୁମେ କାନ୍ଧେଇ ପାରିବନି । ତୁମର ଅଭ୍ୟାସ ନାହିଁ ।

ମୋ ଦେହରେ ଆଞ୍ଚ ନ ବାଜିବାକୁ ସଦାବେଳେ ତୁମର ଏ କି ସତର୍କତା ପ୍ରତିମା । ପୁଁ ଯନ୍ତ୍ର ମୋର ବରଂ ତୁମପାଇଁ ନେବା ଦରକାର, ତୁମେ ସେଇ ସବୁ କରିବସ ମୋ ପ୍ରତି ।

ଟିକିଏ ହସିଲା ପ୍ରତିମା । ଏତେ ଦିନକେ ପ୍ରତିମା ମୁହଁରେ ହସ

ଦେଖିଲା ବିଭୂତି । କି ସୁନ୍ଦର ମାନେ ଏଇ ହସ ପ୍ରତିମା ମୁହଁକୁ । ଗୋଲାପର କଅଁଳ ପାଖୁଡ଼ା ପରି ନରମ ଦୁଇଟି ଓଠ ତାର···କି ସୁନ୍ଦର ଆଉ ସତେଜ । କି ଅପୂର୍ବ ଆଉ ସ୍ନେହ ସ୍ନିଗ୍ଧ···

ବିଜୁଳି ଆଲୁଅର ରୋସଣିରେ ଦ୍ୱୈଧୁଷ୍ଟ ବଜାର ଛକଟା ଆଲୋକମୟ । ଚାଲୁ ଚାଲୁ ରାସ୍ତା ଉପରେ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଯାଗାରେ ଠିଆ ହୋଇ ବିଭୂତି କହିଲା, ପ୍ରତିମା...

କଣ ?

ଆଗରେ ସେ ଯେଉଁ ଫିଟନ ଗାଡ଼ିଟା ଠିଆ ହୋଇଛି...

ହଁ ହଁ ସେଇଟାତ ଆମର । ବୋଉ ଆସିଚି ନା କଣ ବଜାରକୁ ?

ବୋଉ କଣ ଏକା ଆସିଥିବେ ବାପା ନିଶ୍ଚୟ ।

ହୁଁ, ହୋଇପାରେ, ପ୍ରତିମା ନିରୁଦ୍‌ବେଗ ଗଳାରେ କହିଲା ଆମର ଚାଲ ଏଇ ବାଟେ ବାଟ କାଟି ଚାଲିଯିବା ।

କାହିଁକି ତୁମ ବାପା ହାକିମ ବୋଲି କଣ···କଟକର ରାସ୍ତା ଗୁଡାକ ତାଙ୍କ ଅକ୍ତିଆରରେ ନା କଣ ? ଚାଲ ଏଇ ରାସ୍ତା ଦେଇ !

ବୋଉ ଦେଖିବ ଯଦି···

ଦେଖୁ, ବିଭୂତି କହିଲା, ଏଇତ ପାଖ ମନୋହରୀ ଦୋକାନରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ବାପା ବୋଉ ଦୁହେଁ କଣ କିଣୁଛନ୍ତି ।

ଚଟ କରି ଟିକିଏ ଗୃହଁ ଦେଇ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ନେଲା ପ୍ରତିମା । ମୁଣ୍ଡର ଓଢ଼ଣୀଟା ଟିକିଏ ଟାଣିଦେଲା ବେଶୀ । କିନ୍ତୁ ସବୁ ସତର୍କତା ତାର ପଣ୍ଡ ହେଲା ! ଅକ୍ଷୟବାବୁ ଆଉ ସୁମିତ୍ରା ଉଭୟଙ୍କର ନଜର ପଡ଼ିଲା ପ୍ରତିମା ଉପରେ···ଆଉ ପ୍ରତିମା କୋଳରେ ଘୁମନ୍ତ ସେଇ କନକ ପିଉଳା ଶିଶୁ କନ୍ୟାଟି । ଦେଖି ନ ଦେଖିଲା ପରି ଭଙ୍ଗୀ କରି ମୁହଁ ବୁଲାଇ ନେଲେ ଅକ୍ଷୟବାବୁ, କିନ୍ତୁ ସୁମିତ୍ରାଦେବୀ, ସେ ପାରିଲେ ନାହିଁ ନିଜକୁ ସଂଯତ କରି । ପାଗଳଙ୍କ ପରି ଛୁଟି ଧାଇଁ ଆସିଲେ ପ୍ରତିମା ପାଖକୁ । ଆସି ଝାମ୍ପି ନେଇ-

ଗଲେ ଛନ୍ଦାକୁ ପ୍ରତିମା କୋଳରୁ ।

ରାଗରେ ଥର ଉଠି ଛୁଡାହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ । ଏ ପରିସ୍ଥିତିର ସେ କିପରି ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ ସେଇକଥା ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିନେଲେ ।

ସୁମିତ୍ରା, ଛନ୍ଦାକୁ ନେଇ ଆଗେଇ ଯିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଗମ୍ଭୀରହୋଇ ଉଠି କହିଲେ, ବଜାରଟା ଉପରେ ମୋଟେ ନଜରଗେଇଲେ କଣ ଚଳିବ ନାହିଁ ? ସେ ଆଉ ଟିକିଏବି ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଯାଇଁ ଫିଟନ ଭିତରେ ବସିଲେ । ଫିଟନ ଭିତରକୁ ବି ସୁମିତ୍ରା ନେଇ ଧାଇଁଲେ ଛନ୍ଦାକୁ । କିନ୍ତୁ ରାସ୍ତା ଉପରେ ବଳ୍ଭୁତ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ହୁଏତ ସେଓ ଭଉସ୍ଙ୍କୁ ଦୋଷ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅବୋଧ ଶିଶୁ ଛନ୍ଦା, ସେ କି ସର୍ବନାଶ କରିଛି ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କର ? କଣ ପାଇଁ ତା ପ୍ରତି ଏତେବଡ଼ ଏକ ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ ଆଉ ବିଦ୍ରୂପ । ନାଁ, ଏ ଅପମାନକୁ ସେ କଦାପି ବରଦାସ୍ତ କରିବନାହିଁ । ଆଉ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ବି ବିଳମ୍ବ ନକରି ବିଦ୍ୟୁତି ଧାଇଁଗଲା ଫିଟନ ପାଖକୁ । ଧାଇଁଯାଇ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ହାତରୁ ଛଡେଇ ଆଣିଲା ଛନ୍ଦାକୁ ।

ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ ଦେହ ଆହୁରି ତାତି ଉଠିଲା ।

କିନ୍ତୁ ରାସ୍ତାର ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ସୁମିତ୍ରା ଆଉ ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ବରେ ପ୍ରତିମା—ଉଭୟଙ୍କ ଆଖିରୁ କେବଳ ଝର ଝର ହୋଇ ବହିଗଲା ଅଶ୍ରୁର ଉଜାଣି ବନ୍ୟା ।

ଭାରତ ସରକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଦେଶର ଉତ୍କୃଷ୍ଟ କବିତା ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଦେବା କଥା ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇଛନ୍ତି । ରାହାସ ବିଜ୍ଞାପନର ସେଇ କଟିଙ୍ଗ୍‌ଟା ନେଇ ଆସି ବିଭୂତି ଘରେ ହାଜର । ବିଭୂତିର କବିତା ବହିଟାର ଗୋଟାଏ ନର୍ଭୁଲ ସଂସ୍କରଣ କରି ପଠାଇବାକୁ ହେବ ପନ୍ଦରଦିନ ଭିତରେ ।

ସବୁ ଶୁଣି ବିଭୂତି କହିଲା, ମୋର ଏ ସବୁ କରିବାକୁ ବେଳ ନାହିଁ । ଉତ୍ସାହ ବି ନାହିଁ ।

ମାନେ ? ରାହାସ ବିସ୍ମୟ ରୁକ୍ଷ ଗଳାରେ କହିଲା, ତୋ ମୁଣ୍ଡ ଖରାପ ହେଇ ଯାଇଛି ନାଁ କଣ ?

ହେଇ ନାହିଁ । ହେଇ ଯିବା ଉପରେ ।

କାହିଁକି ? କଥା କଣ ?

କଥା ଆଉ କଣ ? ବିଭୂତି ଶୁଷ୍କ ଗଳାରେ କହିଲା, ଅଭାବ, ଅଭାବ । ଦିନରାତି ଦରିଦ୍ର ସଂସାରର ତେଲ-ଲୁଣର ଚିନ୍ତା । ଏ ଭିତରେ କବିତାଟା ଗୋଟାଏ ନିର୍ଲଜତା-!..

ଧୁତ୍‌, ଏଇଟା ଗୋଟାଏ ଜଣେ କବିର କଥା – ତେଲ-ଲୁଣ ଅଭାବରୁ ଦୈନ୍ୟ ନାହିଁ କାହାର ? ସେଥି ବୋଲି 'ପ୍ରତିଭା' ଜନନୀଟାର ତଣ୍ଟିଚିପି ମାରି ଦବୁ କାହିଁକି ?

ମୁଁ ମାରିଦବା କଥା କହୁନାହିଁ । ଆପେ ମରିହିବ ସେ ।

ନାଁ, ତା ମୁଁ ହେବାକୁ ଦେବି ନାହିଁ ।

ତୁ କିଏ ? ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

ଦୁନିଆ ଭିତରେ ଜଣେ । ଚନ୍ଦ୍ରହାସ କହିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଦୁନିଆ ତୁ ନୁହଁ ।

ଦୁନିଆ ମତେ ଆଉ ମୋ ପରି କେତେଜଣଙ୍କୁ ନେଇ ସୃଷ୍ଟି କଣ ତୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବୁ ?

ଅସ୍ୱୀକାର ମୁଁ କରୁନି । କିନ୍ତୁ, ଦୁନିଆ ତତେ ଆଉ ତୁମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ହେଲେବି, ଆଜି ଦୁନିଆ ଭିତରେ ତୁମେ ହଜି ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଯାଇଛ । ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଆଜି ଆଉ ନାହିଁ ତୁମର । ଦୁନିଆ ଆଜି ତୁମଠୁ ବଡ଼ । ତୁମର ଗଢ଼ା ଦୁନିଆ, ଆଜି ତୁମ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଛି ।

ବୁଝିଛି ! ଚନ୍ଦ୍ରହାସ କହିଲା, କିନ୍ତୁ ତାର ସେଇ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟର ସ୍ପର୍ଦ୍ଧାକୁ କବ୍‌ଜା ବି ତ କରି ଯାଇପାରେ । ତାର ଔଦ୍ଧତ୍ୟକୁ କରାଯାଇ ପାରେ ଶାସନ···

ଶାସନ ମୁଁ କରିବି ? ସେ ଗର୍ବ ଆଉ ଅହଙ୍କାର କରିପାରେ ଧିଲବାଲି । ତୋକେ-ପ୍ରତିଦଣ୍ଡେ ଜ, ଏ ଯୁ ଲଢ଼ୁଛୁ ଭାଗ୍ୟ ସହିତ ବଞ୍ଚିବାପାଇଁ ତାର ଶକ୍ତି କାହିଁ ଦୁନିଆର ଔଦ୍ଧତ୍ୟକୁ ଶାସନ କରିବ ?

ହଠାତ୍ ତୁ ଏପରି ଭାଜି ପଡ଼ୁଛୁ କାହିଁକି ବିଭୂତି ? ଚନ୍ଦ୍ରହାସ କହିଲା, ତୁ କବି, ତୁ ତରୁଣ କବି ! ତୋର ଆଶା ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ତୁ ଆଶାବାଦୀ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

କବିତାର ହରଫରେ ଆଉ କବିତା ବହିର ମୁଦ୍ରଣ ସମାରୋହ ଭିତରେ ଆଶାର ସେ କଳ୍ପନା କଳ୍ପନାକୁ ବେଶ୍ ରଙ୍ଗଦେଇ ଫୁଟେଇ ତୋଳାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଜୀବନର ବାସ୍ତବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ଆଶାର ପରିକଳ୍ପନା ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଉପହାସ । କହି ଟିକିଏ ରହିଯାଇ ପୁଣି କହିଲା ବିଭୂତି, ମୁଁ କବି ବୋଲି କେବଳ ନୁହେଁ ଦୁନିଆରେ ତରୁଣ ମାତ୍ରେଇ ଆଶାବାଦୀ,

ଆଉ କବିତା ଲେଖି କାଗଜ କଲମରେ କବି କହେଲେ ବି ପ୍ରତ୍ୟେକ ତରୁଣର ଅନ୍ତର୍ଲୀନ କବିତ୍ୱ ଜନ୍ମଗତ । କିନ୍ତୁ କହ ଦେଖି, ତୋ ଦେଖାନ୍ତରେ, କେତେ ଜଣ ଯୁବକ ତରୁଣ ଜୀବନର ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷାକୁ ସାର୍ଥକ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ? କେତେଜଣ ଦେଖି ପାରୁଛନ୍ତି ସୁଖି ଜୀବନର ସ୍ୱପ୍ନ ! ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରେମର ରଙ୍ଗିନ୍ ଦୁନିଆ ନେଇ ଗଢି ପାରୁଛନ୍ତି କଳ୍ପନାର କୋଣାର୍କ ?

ଯୁକ୍ତି ମୁଁ କରିବାକୁ ଆସି ନାହିଁ । ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ତର୍କରେ କରି ହୁଏ ନାହିଁ । ନିଜର ଦାବୀକୁ ଜାହିର କରିବା ପାଇଁ ଦୁନିଆ ଭିତରେ ବଳିଷ୍ଠ ପଦକ୍ଷେପରେ ଆଗେଇ ଯିବାକୁ ହେବ । ସୁହାସ କହିଲା, ତୁ କବି କିନା ! ଟିକିଏ ଅଭିମାନୀ !! ଅଭିମାନ କରି ପଛେଇଗଲେ ହବ ନାହିଁ । ତତେ କେହି ଆଣି ଦେଇ ଯିବେନି । ତୋ ମାନବିକତାର ଅହଙ୍କାରକୁ ତତେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଫୁଟେଇ ଦେଖେଇବାକୁ ହେବ ।

ମାନବିକତାର କି ଅହଙ୍କାର ? ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

କାହିଁକି ? ତୋ ପ୍ରତିଭାର ।

ପ୍ରତିଭାର ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଅହଙ୍କାର ଅଛି ଓଡ଼ିଶା ଦେଶର ଲୋକ ସମାଜରେ ?

ଖୁବ୍ ଅଛି ।

ହଁ ଅଛି ନିଶ୍ଚୟ, ବିଭୂତି ଉପହାସ କଣ୍ଠରେ କହିଲା··· ହାକିମ ଅକ୍ଷୟ ବାବୁ ସେଇଥି ପାଇଁ ମତେ ଘରକୁ ଡାକିନେଇ ସେଦିନ ପଚାରିଥିଲେ, ବିଭୂତି ତୁମ କବିତ୍ୱର ଅହଙ୍କାର କଥା ଭାବିଲା ବେଳେ ଥରେ ତୁମ ଅଭାବର ଦୈନ୍ୟ କଥା ଭାବି ଦେଖିଛ ? ପାଠ ପଢିବାକୁ ଆସି, ମେସ୍ ଚାର୍ଜ ଦେଇ ନପାରି, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖରେ ହାତ ପତେଇ ଟଙ୍କା ଧାର ନେବାର ନିର୍ଲଜତା··· କହୁ କହୁ ବିଭୂତି ଗୋଟାଏ ତପ୍ତ ଉତ୍ତେଜନାରେ ଉନ୍ମାଦ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ବେଶ୍ ତ ! ସୁହାସ କହିଲା, ମନେ ରଖିଚୁ ଯଦି ସେ ଅପମାନଟା ତାଙ୍କୁ ଠିକ ତୋର ଦେଖେଇ ଦେବା ଉଚିତ··· ଯୁ ହାତ ଧାର ମାଗେ ସେଇ

ହାତର କଲମ ମୁନରେ ସତ୍ୟ କବିତା ପାଇଁ ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କଠୁ ବଳ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଗୁଣି, ମାନୀ ଧନୀର ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ ଗ୍ରନ୍ଥ ଛାପିବା ହଜାର ହଜାର ଟଙ୍କା ।

ଏଥର ଟିକିଏ ହସର ଆଭାସ ଫୁଟିଲା ବିଭୂତିର ଓଠରେ, କହିଲା, ତୋର ଏ ସବୁ କଥା କେବଳ ଯାହା କ୍ଷଣିକ ସାନ୍ତ୍ୱନା । ସୁଖ ବା ଶାନ୍ତିର ଚିରସ୍ଥାୟୀ ଅବଲମ୍ବନ ନୁହେଁ ।

ସାନ୍ତ୍ୱନାଇତ ଦରକାର । ସୁହାସ କହିଲା, ଅନ୍ତରରେ ସେଇତ ମଣିଷର ଆଗେଇ ଯିବାର ଶକ୍ତି, ବଡ ହେବାର ପ୍ରେରଣା ! ମଣିଷ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଖୋଜି ପାଇଲେ, ଶାନ୍ତି ଆଉ ସୁଖର ପଥ ଖୋଜି ନେଇ ପାରେ ବିଭୂତି । ଭୁଲିଯା ନାଁ । ପ୍ରତିମାକୁ ତୁ ପାଇଛୁ । ସେଇ ତୋ ଜୀବନର ମସ୍ତବଡ ସାନ୍ତ୍ୱନା । ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ ଶୁଭେଚ୍ଛାର ଶାନ୍ତି···ସେ ତୁ ଆଜି ନହେଲେ ବି ଦିନେ ନାଁ ଦିନେ ଆଦାୟ କରି ନେଇ ପାରିବୁ । କହି ସୁହାସ ଉଠି ଠିଆ ହେଲା । କହିଲା ଚାଲ୍ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ମାଳଞ୍ଚର ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ପାଖକୁ । ଯାଇ ତୋ ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ କବିତା ବହିଟାରେ ଦରକାରୀ ସଂଶୋଧନ କିଛି କରି ନିଖୁଣ ସଂସ୍କରଣରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ।

ହଉ ଚାଲ କହି ବିଭୂତି ଆରପାଖ ଘରକୁ କାମିଜ ପିନ୍ଧି ଆସିବା ପାଇଁ ଚାଲିଗଲା ।

ପ୍ରତିମା ଝିଅକୁ ଆପତାଇ ଶୁଆଇ ଦେଉଥିଲା । କହିଲା, ବାପାଙ୍କର ସେଇ ଅପମାନ କଥାଟା ତୁମେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁଲିନ !

ବ୍ରାକେଟ୍ ଦେହରୁ କାମିଜଟା କାଢ଼ି ପିନ୍ଧୁ ପିନ୍ଧୁ ଟିକିଏ ଦର ଦର ହସ ହସି କହିଲା ବିଭୂତି, ଏ ଘରେ ତୁମେ କାନ ପାତି ସବୁ ଶୁଣୁଥିଲ ନାଁ ଭଲ ?

ମୁଁ ନ ଶୁଣିବ ବୋଲି ତୁମେ ଚାହୁଁଥିଲ ନାଁ କଣ ? ପ୍ରତିମା ଟିକିଏ ଅଭିମାନ ସ୍ୱରରେ ପଚାରିଲା ।

ନାହିଁ, ତା ନୁହେଁ ଯେ, ଶୁଣି ବା ତୁମର ଲାଭ କଣ ? ଅଯଥା ମନ ଭିତରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଏମ୍ତ ତେଣୁ··କହୁ ବିଭୂତି ବାହାରକୁ ଆସିବାକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଉଛି, କହିଲା ପ୍ରତିମା ପାନ ନବ ନାଇଁ ?

ଖାଇଛ ? କାହିଁ ଦିଅ ।

ପାନ ଅଛି ଗୁଆ ନାହିଁ ରାହାସ ଆସି ସେତେବେଳ ବସିଲେ ଗ୍ଲୁ' କି ଝଣ୍ଡେ ପାନ କିଛି ଦେଇହେଲା ନାହିଁ । ଗପରେ ବସିଗଲେ ତୁମେ ତ ଏକାବେଳେ ସବୁ ଭୁଲିଯାଅ ।

ଗ୍ଲୁ' ଦେଲ ନାହିଁ ?

ଦୁଧ କଣ ଅଛି ?

କିଛି ତ ନାହିଁ ଆଉ ଧେବାକୁ ମନ କରୁଥିଲ କାହିଁକି ?

ଶୁଣିପାରିଲା ରାହାସ । ଦାଣ୍ଡପଟ ଘରୁ ପାଟିକରି ଡାକିଲା, ଆରେ କଣ ପୁଣି ଲଗେଇଚ୍ ସେ ଘରେ । ରାହାସତ ଘରର ପିଲା । ନ ହେଲା ପଛେ ଗ୍ଲୁ' ପାନ! ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀଙ୍କ ମନର ଆଦର ତ ଅଛି । ସେଇ ମୋର ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା । ତା ଛଡ଼ା ମୋ ଖାଁଖାଁ ମିସେସ୍‌ଙ୍କୁ ତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରି ଗଡ଼ାଉଛ ଅଭ କଣ··?

ଖାଁଖାଁ ମିସେସ୍ ? ପ୍ରତିମାର ଭୂରୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ରୂପେ କୁଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଆସିଲା...

ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି କହିଲା ବିଭୂତି, ପଲ୍ଲବିକା··ଓ ମିନସ୍ ପଲ୍ଲବିକା···

ଓଃ··· ପ୍ରତିମା ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ କରି ହସି ଉଠିଲା ।

ବିଭୂତି ଅନେକବେଳୁ ଅଫିସକୁ ଚାଲି ଯାଇଛି ।

ସକାଳୁ ଗାଧୁଆ ପାଧୁଆ ସାରି ନେଇ ପ୍ରତିମା ରନ୍ଧାବଢ଼ାରେ ଲାଗିଯାଏ । ପ୍ରଥମେ ଚା' ତା ପରେ ଭାତ ଡାଲି-ତରକାରୀ, ଯୁ' ଦିନ ଯେମିତି । ତର ତରରେ ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇ ଦେଇ ବିଭୂତି ଅଫିସ ଯାଏ । ତା ପରେ ଛୁଆକୁ ନେଇ ଆରମ୍ଭହୁଏ ପ୍ରତିମାର ଧୁଆ-ପୋଛା ଖୁଆ-ପିଆ ଶୁଆ-ବସା । ଏ ଜଞ୍ଜାଳ ସରୁ ସରୁ ବାରଟା ବାଜିଯାଏ । ଛୁଆକୁ ଶୁଆଇ ଦେଇ ପ୍ରତିମା ସେଇ ଶୁଖିଲା ଭାତ ଦିଇଟା ନେଇ ଖାଇ ବସେ । ଦି ଗ୍ରାସ ଗୁଣ୍ଡା ଯାହା ଇଚ୍ଛାହେଲା । ନ ଖାଇଲେ ବି ବଳେଇ କରି ଖୋଇବାକୁ କେହି ନାହିଁ । ସେ ଆଉ ଆଗର ଅଲିଅଳି ପ୍ରତିମା ନୁହେଁ । ଯୁ' ପ୍ରତିମା ଖାଇଲା କି ନ ଖାଇଲା ଜଗିବସି ଦେଖିବାପାଇଁ ଦି-ଦିଇଟା ପୂଜାରୀ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ ରହୁଥିଲେ ଆଉ ଯୁ' ଝିଅର ମନକଥା ବୁଝିବାପାଇଁ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ପରି ସୋହାଗିନୀ ମା ଦଶ ଦଶଥର ଆଦର ଯତ୍ନ କରି ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁଷି କୋଳକୁ ନେଇ ଗୁମାନ ଭାଙ୍ଗୁଥିଲେ ।

ଆଜି ଖାଇ ବସିଲାଠି, ଶୁଖିଲା ଭାତରେ ଗୋଡ଼ି ଦେଖି ଦରଖିଆ ହୋଇ ଭାତ ଥାଳି ପାଖରେ ବସି କଣ ଝୁରୁ ଝୁରୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ପ୍ରତିମା ମନରେ ଅତୀତ ଦିନର କେତେ ଅଭୁଲା କଥା ଭାସି ଉଠୁଥିଲା । ତା ଆଖି ଲୁହରେ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା ।

କେତେବେଳଯାଏଁ ସେ ସେମିତି ବସି ରହିଛି କେଜାଣି ହଠାତ୍

ଦାଣ୍ଡପଟ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଝିଙ୍କିରି କଏ ଖଡ ଖଡ କଲା ।

କଏ ? ପ୍ରଥମା ସେଇ ଖାଇ ବସିଲାଠୁ ତୁଣ୍ଡ ଶୁଖେଇ ପଚାରିଲା । କିଏ ?

କିଛି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ପୁଣି ସେଇ ଝିଣ୍ ଝଣ୍ ଶବ୍ଦ ।

ହାତଧୋଇ ପ୍ରଥମା ଉଠିଗଲା ଦୁଆର ଖୋଲିବାକୁ । ଦୁଆର ଖୋଲି ଦେଇ ସେ ଯାହା ଦେଖିଲା•••ସେଥିରେ ବୁଦ୍ଧି ବିବେକ ସବୁ କୁଆଡ଼େ ତାର ହଜେଇଗଲା । ଏ କିଏ ? ବୋଉ !?

ସୁମିତ୍ରା ସେଇ ଦୁଆରମୁହଁରେ ଭୋ-ଭୋ ହୋଇ କାନ୍ଦି ପକେଇଲେ ।

ଆଉ ପ୍ରଥମା, କାନ୍ଦିଲା ନାହିଁ କି ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିଲା ନାହିଁ । ଆକସ୍ମିକ ହିମ ଶୀତଳ ସ୍ତବ୍ଧତାରେ ସେ ଯେପରି ବରଫ ପରି ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ହୋଇ ତଳେ କସ୍ତୁଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ଦୀର୍ଘ ଦେଢବର୍ଷ ପରେ ପୁଣି ଥରେ ଅଲଅଳ 'ପ୍ରେମା'କୁ କୋଳ ଉପରେ ଜାକି ଧରିଲେ ସୁମିତ୍ରା ! ତାଙ୍କର କୋମଳ ମାତୃ ହୃଦୟଟି ଗୋଟାଏ ଅସହ୍ୟ ବେଦନାରେ ଫାଟି ଚୌଚିର ହୋଇଗଲା ।

କିଛିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଘରର ସେଇ ଚଟାଣ ଉପରେ ଚାରିଟି ଆଖିରୁ ଧରି ଶ୍ରାବଣ ପରି ଝରିପଡ଼ିଲା ଅଶ୍ରୁର ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ଧାରା । କଥା ନାହିଁ, ଅଭିମାନ କି ଅଭିଯୋଗର ସୂତ୍ର ନାହିଁ, କେବଳ ଜନନୀର ସୁକୋମଳ ବକ୍ଷ ଦେଶରେ ଅକଳ୍ପ ସ୍ନେହ କାଙ୍ଗାଳ କନ୍ୟାଟିର ଟିକିଏ ସକରୁଣ ଆଶ୍ରୟର ଆଶ୍ୱାସନା, ଏତିକି ଯା ! ଏତିକିରେ, ଦୀର୍ଘ ଦେଢବର୍ଷର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ଅଭିଯୋଗ ସବୁ ଯେପରି ନିମିଷକ ଭିତରେ ହଜେଇଗଲା । କେବଳ ଘରଟି ଭିତରେ ସ୍ନେହ-ମୟୀ ଜନନୀର କୋମଳ ନିଶ୍ୱାସ ମାଟି ଘରର ଦୀନ ଦରିଦ୍ର ସହାରକୁ କରି ଦେଲା ଅମୃତମୟ !!

କେତେବେଳକୁ ଝିଅର ହାତ ଧରି ସୁମିତ୍ରା ଆସିଲେ ଭିତର ପଟ

ଘରନ୍ତୁ ।

ଛନ୍ଦା ଶୋଇଛି ।

ତଳେ ଖଣ୍ଡେ ଛିଣ୍ଡା ଖପ ଉପରେ, ଦରଛିଣ୍ଡା ସତରଞ୍ଜି । ତା ଉପରେ ପଡ଼ି ହୋଇଛି ଖଣ୍ଡେ ସଫା ଚଦରକନା । ଠାଏ ଠାଏ କଳା ଆଉ ହଳଦିଆ ଦାଗ ଲାଗିଛି । ତାର ଉପରେ ମୋଡ଼-ମୋଡ଼ ହୋଇ ଶୋଇଛି ଛନ୍ଦା । ପେଟ ଉପରେ ଛିଣ୍ଡା ଫଟା ଶାଢ଼ୀରୁ ବକଟେ ·····

ପୁଣି ଥରେ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ଭରି ଆସିଲା । ଏଇଆ ଥିଲା ମୋ କପାଳରେ ଦେଖିବାକୁ ଲୋ ପ୍ରେମା । କେତେ ଗେଲବସରରେ ବାପ ବଢ଼ାଇଥିଲା । ତୋର ପୁଣି ଏ ସନ୍ତାନମାନ ଅବସ୍ଥା । କୋହରେ ସୁମିତ୍ରା ଯେମିତି ଫାଟି ପଡ଼ିଲେ । ଏ ଅସହ୍ୟ ବେଦନାର ଜ୍ୱାଳାକୁ ସେ କେମିତି ଲୁଚାଇ ରଖିବେ ?

ଝିଅଟିକୁ ଆଉଜି ପ୍ରତିମା ଗୋଡ଼ ନଠି ଠିଆହୋଇ ସେଇମିତି, ଶୁଣିଯାଉଛି । ଶୁଣିଯିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ କରିବ ସେ ।

ତଳେ ବସିପଡ଼ି ସୁମିତ୍ରା ଘୁମନ୍ତ ଛନ୍ଦାର ସ୍ନିଗ୍ଧ ଗଣ୍ଡରେ ଚୁମା ଦେଲେ । କେତେବେଳୁ ଶୋଇଲାଣି କଲେ ?

ଏଇ ନାଁ ଉଠିବ । ଉଠାନ୍ତୁ । କେତେବେଳୁ ତ ଶୋଇଲାଣି । ତୋର ପରା ପାଉଳା ନାହିଁ । ଗୁଉଁ ଗୁଉଁ ଉଠୁଥିବ ପଡ଼ିକେ—ପହରକେ ।

ଛନ୍ଦା ମିଟ୍ ମିଟ୍ କରି ଚାହିଁଲା ।

ଉଠିଲଣି ଲୋ । ସୁମିତ୍ରା କୋଳକୁ ଟେକିନେଲେ ଛନ୍ଦାକୁ ।

ନୁଆ ମୁହଁ । ଛନ୍ଦା ଜୁଳୁ ଜୁଳୁ କରି ଚାହିଁ ରହିଲା ।

କାହାପରି ହୋଇଛି କହିଲୁ ? ସୁମିତ୍ରା ମନକୁ ମନ କହିଲେ ଏ ତ ଠିକ୍ ତାଙ୍କରି ନାକ—କପାଳ, ଆଖି ସବୁ ଗୋଟିପଣେ ଆଣିଛି ଲୋ···

କାହାର କହିଲୁ ? ବାପାଙ୍କର ନାଁ । ପ୍ରତିମା କହିଲା, ମୁଁ ସେଇ କଥା କେତେ କହିଲାଣି···ଇଏ କହିଲେ···ମୋ ଉପରୁ ଅକ୍ଷରୁ କାଟୁକର

ଶାସନର ପାଲା ଶେଷ ହୋଇ ନାହିଁ । ଛନ୍ଦା ରୂପରେ ମୋ ଘର ଭିତରେ ସେ ମତେ ଜବ୍ଦ କରିବାକୁ ଆସି ଜନ୍ମ ନେଇଛନ୍ତି ।

ଶଶୁରଙ୍କର ହେଇ କେମିତି ଏତେ ବଡ କଥାଟା କହିଲେ କେଜାଣି ବଭୂତ । ସୁମିତ୍ରା କହିଲେ... ଶଶୁର ଜୁଆଇଁ ବହିଙ୍କି ବହେଁ... ଏମିତି ଏକ ଚାଳିଆ କିଦ୍‌ଖୋର...

ଛନ୍ଦା ଟିକଏ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

କଣ ଖାଇବାକୁ ଦେ ସୁମିତ୍ରା କହିଲେ । ବାହାରେ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ସବୁ ଥୁଆ ହେଇଛି ନେଇ ଆ...

କଣ ମ ସବୁ ? ପ୍ରତିମା ପଚାରିଲା ।

ଏଇ ହରଲିକସ...ଚିନି ସୁଜି-ଫୁଜି କଣ...ରାମାକୁ ଡାକୁନୁ ।

ରାମା ଆସିଚି କି ?

ଆସିବାକୁ ମୋତେ ମନ୍ ନଥିଲା । ମୁଁ ଅରେ ଦେଢ଼ଶ ଟଙ୍କା ଦେଇ ପଠେଇଥିଲି ଯେ ... କଣ ସବୁ ତାକୁ କହିଲେ କେଜାଣି ବାଭି... ଫେର ଯାଇଁ ମୋ ପାଖରେ ଯୁଁ କନ୍ଦା-କଟା...

ନାହିଁ, ମତେ ତ ସେକଥା କିଛି କହି ନାହାନ୍ତି, ପ୍ରତିମା କହିଲା ।

ରୁ' କଥାଟା ତତେ କହନ୍ତି ଯେ, ଏଇଟା କହିଆନ୍ତେ । ସୁମିତ୍ରା, ନିଜେ ଅଗଣା ମଝିରେ ଠିଆହେଇ ଡାକିଲେ ରାମା, ରାମା, ଗାଡ଼ି ଭିତରୁ ଜିନିଷପତ୍ର ସବୁ ନେଇଆ ଭିତରକୁ ।

ଜିନିଷପତ୍ର କିଛି କମ ଆସି ନ ଥିଲା । ଦି ବସ୍ତା ସରୁ ଚାଉଳ, ଅଧବସ୍ତା ଡାଲି, ଚିନି, ଗୁଡ଼, ଦଶଟିଣ ହରଲିକସ୍, କାଓପେକ୍‌ଟେଟ୍ ଔଷଧରୁ ଦି ବୋତଲ, ଗ୍ରାଇପ୍ ଓ୍ୱାଟର, ଶାଢ଼ୀ ଦଶଖଣ୍ଡ, ଧୋତି ଚାରିଖଣ୍ଡ, ଟ୍ରଙ୍କ, ବାଲ୍‌ଟି, କଂସାବାସନ, ଥାଳି, କଡେଇ, କପ୍, ପ୍ଲେଟ, ଗ୍ଲାସ ଆଉ ରେକାବ । ସ୍ନୋ ଆଉ ପାଉଡର, ତେଲ ଆଉ ଏସ୍‌ନେସ୍...

ଏସବୁ ଏତେ କଣିଲ ବୋଉ ? ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରତିମା ପଚାରିଲା ।

କାହିଁମ କଣ ? ଏଇତ କେତେଟା ଜିନଷ । ଫିଟନ୍‌ରେ ଜାଗା ହେଲନ । କାଲି ପଅର ଆଡ଼କୁ ଆହୁଅରେ ପଠେଇ ଦେବ ;

ନାଁ...ନାଁ, ଆଉ ଦରକାର ନାହିଁ ।

ଦରକାର କଣ ନାହିଁ ମ ? ସୁମିତ୍ରା ଆକଟିଆ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ ସେଇତ ଦରମା—ସେଥିରେ ଚଳୁଥିବ ସବୁ କେମିତ । ତେବେ ହୁଁ, ରଖିବ ସବୁ କୁଉଠି ? ମାଟିଘର ? ମୂଷା, ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଜନ୍ତାଙ୍କ ଦାଉରେ ତ...

ବଡ ମୂଷା ଏ ଘରଟାରେ, ପ୍ରତିମା କହିଲା । ରାତିସାକ ଧଡ଼ଧାଡ଼୍ ଟିକିଏ ହେଲେ ଶୁଆଇ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ;

ଗୋଟାଏ ଭଲଘର ନବାକୁ କହୁନ୍ତୁ ।

ହୁଁ, ଭଲଘର ? ପ୍ରତିମା ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲା ଏଇ ଘର ଦାମ ତ ପଚଶ ଟଙ୍କା ।

ହଠାତ୍ କଥାର ସୁଅ ବଦଳିଗଲା । ହଇଲେ ପ୍ରେମା... ସୁମିତ୍ରା ଅନୁଯୋଗରେ କହିଲେ, ଝିଅ ବେକଟା ଲଗଲା କାହିଁକି କଲେ ? ହାତରେ ପଛେ କଜାର କାଚ ଦେଲ ବେକରେ ରୂପାର ହେଲେ ଗୋଟାଏ ଚେନ୍ ଗଢ଼େଇ ଶାଶୁ ଶଶୁର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ?

କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ପ୍ରତିମା ।

ଆଉ ଶୁ, ଭୁବ ଏମିତ କାହିଁକି ହେଉଛୁ

ମତେ ପରୀ ଏଇ ଛଦା ହେଲାଦିନଠୁ କେମିତ ପାତଳା ପତଳା ଝାଡ଼ା ହଉଛୁ । ସେତେ ଔଷଧ ଖାଇଲଣି...

କି ଔଷଧ ଖାଉଛୁ ?

କଣ ଗୋଟାଏ ଶିଶି ଏ ଆଣି ଦେଇଥିଲେ ।

ଗୋଟାଏ ଶିଶି ଆଉ କହୁଚୁ କେତେ ଔଷଧ ! ଗ୍ଲୁଲ ଗ୍ଲୁଲ ରୁ ମୋ ପାଖକୁ ଛ'ସାତ ମାସ । ଦେହର ଯତ୍ନ ନଉନୁ । ଏ ଝାଡ଼ାଟା ଭାରି ଖରାପ ରୋଗ । ସୁମିତ୍ରା କହିଲେ ଏ ସାନ ଝୁଆଟା ବେଲକୁ ମୋର, ସେଇମେତି

ହୋଇଥିଲ, ଦେଖିନୁ । ମରୁ ମରୁ ବଞ୍ଚିଲି । କେତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ । କେତେ ପଥିପାଞ୍ଚନ କେତେ ଡାକ୍ତର କବିରାଜ ସବୁ ଭୁଲିଗଲଣି ନା ?

ନାଇଁ ମ ଭୁଲିଯିବ କାହିଁକି । ପ୍ରତିମା ଜିନଷଗୁଡ଼ାକ ପ୍ରତି ଲୋଲୁପ ଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ କରି କୁ'ଘରେ କେମିତି ସବୁ ସଜେଇ ରଖିବ ଭାବି ଠିକ୍ କରୁ କରୁ କହିଲା—ଟଙ୍କା ଏତେ କାହିଁ ଡାକ୍ତର କବିରାଜ କରିବାକୁ । ହଉ ହଉ ଯା ହବ ।

ଯା' ହବ କଣ ମ ? ବାପାଙ୍କୁ ଦେନି ମୁଁ ଘରୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ଆସିବ କହିବାକୁ ।

ବାପା କଣ ଅସିବେ ?

ଆସିବେନି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବେ ?, ଯେତେହେଲେ ତ ବାପ । ଗୋଟାଏ କଥାକୁ କେତେଦିନ ଧରି ବସିବେ । ସେଦିନ ସନ୍ତ୍ରରେ ସେମିତି ଟିକିଏ ରାଗିଯାଇଁ ଛନାକୁ ନ ଧରି ଫିଟନ୍ ରେ ଯାଇଁ ବସିପଡ଼ିଲେ ସିନା... ଘରେ ଯାଇ ମୁଁ ହାରି ମାରି ହେଉଛନ୍ତି ! କହିଲେ ବୁଆଟା ବାସ୍ତବିକ ମୋର ତ କିଛି ଦୋଷ କରିନି । ମୋ ରାଗଟା ମୋର ସତ୍ୟାନାଶ କରିବ ଦନେ...

ସତେ ? ପ୍ରତିମାର ସେମିତି ବିଶ୍ୱାସ ହେଲ ନାହିଁ ।

ଖାଲି ସେତିକି ? ଆଉ କଣ ପଚାରିଲେ ଜାଣୁ ? ଛନା ତ ତୁମରି ପରି ଗୋରା ହେଇଛି...କିନ୍ତୁ ଦେଖିବାକୁ କାହାପରି ? ମୁଁ କହିଲି ମତେ କଣ ଭଲକରି ଦେଖିବାକୁ ବି ତୁମେ ଦେଲ । ରାଗରେ ତ କିଆଁ ବାଣ ହେଇଗଲ, ଦେଖିବାକୁ ତର କାହିଁ ? ଭାବୁଛି ଏଇଥର ନେଇଯିବ ଘରକୁ । କଟେରୁ ସେ ତ ବୁଢ଼ାଟାକୁ ଭୁଲି ଆସନ୍ତି... ଟିକିଏ ଦେଖେଇ ଦେଇ ଆଣି ଛାଡ଼ି ଦେଇଯିବ । ତତେ ବି ନେଇଯାଇ ଥାଆନ୍ତି ଯେ - ହେଲେ ବାବୁଜିଙ୍କି କହିନି । ଅବାଗିଆ ଲୋକ । କଣ ଓଲଟା ବୁଝିବେ ଯଦି...

ନାଁ ନାଁ ମୁଁ ଯିବନି । ତୁ ଅସିବୁ ତ କହୁଛ ବାପାଙ୍କୁ ନେଇ ପ୍ରତିମା

ଗୋଟାଏ ପ୍ରବଳ ଉତ୍ତେଜନାକୁ ଲୁଚିରଖି କହିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଛୁଆକୁ ନେଇଯିବ କିନା । ମୋ ପାଖରେ ତ କାହିଁକି ଅଚହ୍ନା ବାରୁନ୍ତି, କାନ୍ଦୁନ୍ତି ତ ।

କାନ୍ଦେନି ମ । ଗାଡ଼ିରେ ଖାଲି ତୋରପର ଚଙ୍ଗ ଚଙ୍ଗ ହେଇଉଠି ଗୋଡ଼ହାତ ବାଡଉଥିବ । ନଇଲେ କନ୍ଦାକଟା କିଛି ନାହିଁ ।

ନାଇଁ କାନ୍ଦବନି, ଆଣ ହରଲିକସ୍ ଦେ । ଖୁଆଇ ଦିଏ । ବାବୁଲି କେତେବେଳକୁ ଅଫିସରୁ ଫେରନ୍ତି ?

ତାଙ୍କର ଫେରୁ ଫେରୁ ରାତି ଆଠଟା ଅଫିସରୁ । ଅଫିସରୁ ଟିଉସନକୁ ଯିବେ, କ୍ଲବରେ ଯାଇଁ କାଗଜ ପଢ଼ିବେ ତା ପରେ ଯାଇଁ ଆସିବେ ।

ସେତେବେଳଯାଏଁ ଘରଟା ଭିତରେ ତୁ ଏକା···

ଆଉ କଣ କରିବ ? କୁନ୍ଦନ ସେ ଆସିଲାବେଳକୁ ରନ୍ଧାବଢ଼ା ସରି ଆସିଥାଏ···

ସଞ୍ଜବେଳୁ ଶୋଇପଡ଼ୁ ?

ବସି ବସି ଆଉ କଣ କରିବ ? କହି ପ୍ରତିମା ହରଲିକସ୍ କରି ଦେଲା । ଝିଅକୁ କୋଳରେ ଶୁଆଇ ପିଆଇ ଦେଇ, ସୁମିତ୍ରା ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ । କହିଲେ ପ୍ରମା ରହୁ ତୋ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ଏଗୁଡ଼ାକ ଧୁଆଧୋଇ କରିଦେବ । ମୁଁ ଡାକ୍ତର ତାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ଛୁଆକୁ ଦେଖେଇ ଆଣିବି । ଘଣ୍ଟା ବାଜିଗଲାଣି ନାଁ ?

ହୁଁ, ହେଇଯିବ । ପ୍ରତିମା ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର ମୁହଁକୁ ବୋହୁକୁ ବଳେଇ ଦବାକୁ ଆସି କହିଲା କାନ୍ଦବନି କଣ ?

ନାହିଁ ମ କାନ୍ଦବନି । ବୁଢ଼ାବର ପାଖକୁ ଯାଉଛୁ··· ଦେଖୁନୁ କେମିତି କୁଲୁ କୁଲୁ କରି ଅନଉଛି କହି ସୁମିତ୍ରା ଯାଇଁ ଫିଟନରେ ବସିଲେ । କୋଚୁଆନ ଗାଡ଼ି ଚଲାଇଲା ।

ପ୍ରତିମା କନିଷ୍ଠପତ୍ର ଥୁଆଥୋଇରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲା । ଅଫିସରୁ ଫେରି
କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଚମକି ଉଠିବ ବିଭୂତି । ପ୍ରତିମା ଭାବିଲା···କୁଆଡ଼ୁ, ଆସିଲା
ଏସବୁ ଯଦି ପଚାରିବେ ? କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ?

ସେଇ ଉତ୍ତରଟା ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ସଞ୍ଜ ବିତିଟାକୁ ରାତି ସାତଟା
ହୋଇଗଲା କିନ୍ତୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ କିଛି···

ଧପ ଲାଗିଲା ।

ଚଉଁରା ମୂଳେ ସଞ୍ଜବଳିତା ଦେଇ ପ୍ରତିମା ଓଳଗି ହେଲା । ପ୍ରଭୁ···
ବାପାଙ୍କ ରାଗକୁ ଶାନ୍ତ କର । ସ୍ୱାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି ଦିଅ । ମୋ ସୁଖର ସଂସାର ମତେ
ଗଢ଼ିବାକୁ ଦିଅ । ଦେବତା ମୋ ଛୁଆକୁ ଦୀର୍ଘଜୀବୀ କର ।

ବାହାରେ ଘୋଡ଼ାଟାପୁର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା ।

କିଏ ? ବୋଉ ଫେରିଲା ନା କଣ ? ପ୍ରତିମା ଧାଇଁ ଗଲା ଦୁଆର
ମୁହଁକୁ ।

ନେ ଲୋ, ନେ ତୋର ବଜାରୁଣୀ ଝିଅକୁ । ଏତିକି ଚଙ୍ଗ-ଚଙ୍ଗି
ଛଟ-ପଟି ଏ ଘଣ୍ଟେକ । ଦୋକାନଯାକର କନିଷ୍ଠ ଟାଣି ଓଟାରି ନାକେଦମ
କରିଛି ମତେ । ସବୁ ନେଇ ପିନ୍ଧିବାକୁ ଲୋଭ···

ଆ, ପ୍ରତିମା ଡାକିଲା ଝିଅକୁ ସୁମି ତାଙ୍କ କୋଳରୁ । କାନ୍ଦିଲା ନାଇଁ
ବୋଉ ?

କାନ୍ଦ ? କାଇଁ ମ କି କାନ୍ଦ । ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖି ତ ଖପ୍ କରି ଡେଇଁ
ପଡ଼ିଲା । ବୁଢ଼ାର ହଣାକୁ ଭିଡ଼ି···ଘଣ୍ଟେ ପଠ ଝୁଙ୍କି । ଅଜା ନାତୁଣୀ ଦୁହିଙ୍କର
ଖଦ-ନାଦରେ ତ ପାଣି ଗଳିଲା ନାହିଁ ଲୋ···

ଇଲୋ' ଏ ତ କଣ ଆଉ ଓହ୍ଲଉନି ତୋ କୋଳରୁ ? ଅଜାଘର
କୋଠାର ମଉଜ ପାଇଗଲୁ କି ଟୋକି ? କହି ପ୍ରତିମା ଟାଣିନେଇଗଲା ଛୁଆକୁ ।
ବୋଉ, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଚମକି ଉଠିଲା ପରି କହିଲା ପ୍ରତିମା···ଏ କଣ କଲେ ?

କାଇଁ ମ କଣ ?

ଏ ହାର ? ଏ ସୁନା ଖଡୁ...

ହୁଁ... ଦେଖୁଚ ତ, ଆଉ କଣ ?

ଏ ସବୁ କାଇଁକ ମ ?

କଣ’ ମ କାହିଁକି ? ସୁମିତ୍ରା କହିଲେ, ଆଉ ଏକ ଝଙ୍କା ତା ଅଜା ଦେଇଚି । କହି ସୁମିତ୍ରା ପାଞ୍ଚଟା ଶହେଟଙ୍କିଆ ନୋଟ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଲେ ପ୍ରତିମା ହାତରେ । କହିଲେ, ଆ, ମୁଁ ଯାଉଛି । ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି । ସେ କଚେରିରୁ ଫେରିବାକୁ ମୁଁ ଯାଇଁ ପହଞ୍ଚିଗଲି । ଗୋଡ ହାତ ନ ଧୋଇ ଗୁ’ ଜଳଖିଆ କିଛି ନ ଖାଇ ଅପୁରୁବ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ନେଇ ବସିଗଲେ । ଏଠୁ ଫେରିଲେ ସବୁ ଦେବ । କହି ସୁମିତ୍ରା ଯାଇଁ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ବସିଲେ ।

ବାପାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ଡାକି ଆଣିଲୁନି ବୋଉ, କେତେ ଦିନ ହେଲା ଦେଖିନି...

ଆସିବେ ଲୋ । ସେ ରାତି କଣ ପୁରା ଗଲାଣି । କହୁ କହୁ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ଗଳା ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଆସିଲା ।

ଛୁଆକୁ କାଖରେ ଧରି ସଜଳ ନେତ୍ରରେ ଚାହିଁରହିଲା ପ୍ରତିମା ସେଇ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ।

ଅଂଧାର ଭିତରେ ଗାଡ଼ି ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଗଲା ।

କଏ ? ପ୍ରେମା !

ଏଁ…ଚମକି ଉଠିଲା ପ୍ରତିମା । ତମେ…

ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର ମୁହଁଟାରେ ଏମିତି ଛିଡ଼ା ହେଇଚ କାହିଁକି ? ବିଭୂତି କହିଲା ଆଜି ଟିକିଏ ବେଶୀ ଡେ଼ରି ହେଇଗଲା । ଅନ୍ଧାରଟାରେ, ଘରେ କିରାସିନ ନାହିଁ ନା କଣ ?

ନାଇଁ ମ ଅନ୍ଧାର କଥା ନୁହେଁ । ବୋଉ ଆସିଥିଲା ଯେ ପ୍ରତିମା ଈଷତ ଗଳାରେ କହିଲା ।

ବୋଉ ? ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଉଥିଲା ବିଭୂତି । ହଠାତ୍ ଯେମିତି ଖୁଲରେ ତାଇକର ମୁଣ୍ଡ ବାଜିଲାପରି ଚମକି ଉଠି କହିଲା କୁ' ବୋଉ !

କେଜାଣି କାହା ବୋଉ ! ପ୍ରତିମା ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା । ବିଭୂତି ଆସିଲା ପଛେ ପଛେ । ଆସି ଏପାଖ ଘରେ ଦେଖିଲା ରମା କଣସବୁ ରଖିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । କିରେ, ରମା ଯେ, ବିଭୂତି ପଚାରିଲା—ଏସବୁ କଣ ରେ…

ରମା ଗୋଟାଏ ଭୟର ଆତଙ୍କରେ ତଟସ୍ଥ ହେଇ ଛିଡ଼ାହେଲା ।

କେତେବେଳୁ ଆସିଲଣୁ ।

ରମା ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ ।

ଯା, ଯା ରାତି ଅନେକ ହେଲଣି ।

ନିଃଶବ୍ଦରେ ରମା ଚାଲିଗଲା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ । ସେ ଯେପରି

କେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ବିପଦରୁ ପରିତ୍ରାଣ ପାଇଲି ।

ତାପରେ, ବିଭୂତି ସେଇ ଅଗଣାରେ ଠିଆହୋଇ ପଚାରିଲା—

କଥାଟା କଣ ଟିକିଏ କହିବ ?

କବି ତୁମେ । କଳ୍ପନାରେ ନାହିଁ ନଥିଲା ଜିନିଷକୁ ଆଖିରେ ଦେଖିପାର, ବୁଝିପାରୁନ ଘଟଣାଟା କଣ ? କହିଲି ତ ବୋଉ ଆସିଥିଲା ।

ତାପରେ···

ତାପରେ ଆଉ କଣ, ଏସବୁ ଜିନିଷପତ୍ର ଆଣିଥିଲା । ସେଇ ଗୁଡ଼ାକ ହାମା ସଜାଡ଼ି ସୁଜାଡ଼ି ରଖୁଥିଲି । ଜାଗା ତ ନାହିଁ, କୁଉଠି କଣ ରହିବ ?

ମାନେ ତୁମେ କହିବାକୁ ଚାହଁ···ଏଇ ଅବସ୍ଥା ଚାଲିଲ, କେତେଟା ହ୍ଟେଲକ୍ସ ଡବା, ଆଉ ସେରେ କେତେ ଡାଲି, ଚିନି, ତେଲ ଲୁଣ ରଖିବାକୁ ତ ଯାଗା ନାହିଁ, ଆଉ ଯଦି ହାକିମ ସାହେବଙ୍କର କୋଠାଟା କୁଢ଼ନ ଉଠି ଆସିବ ତାହେଲେ ଏ ଘର ଭିତରେ ସେଇଟା ପଶିବ କୁହଠି ? ଏଇ ତ···

କେଜାଣି ? ପ୍ରତିମା ଛୁଆକୁ ଘର ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିବା ଭଙ୍ଗା ତକ୍ତ ପୋଷଟା ଉପରେ ବସେଇ ଦେଇ, ତା ଆଗରେ ନୂଆ କିଣା ହୋଇ ଆସିଥିବା ସାଲୁଲଏଡ଼ର ଖେଳଣା କେତେଟା ରଖିଦେଇ ବିଭୂତିର ଗୋଡ ଧୋଇବାକୁ ପାଣିଢାଳ ଆଣିବାପାଇଁ ବାହାରିଲା ।

ବାଟ ଓଗାଳି ଠିଆହେଲା ବିଭୂତି । ଶୁଣ,

କଣ ? ପ୍ରତିମା ଚମକି ଉଠିଲା ।

ଏସବୁ ତୁମେ ରଖିଲ କାହିଁକି ?

ଫେରେଇ ଦିଅନ...

ମୁଁ କାହିଁକି ଦେବି ? ତୁମେ ଦେଉନ ।

ମୁଁ ଦେଇପାରିବି ନା ।

ଦେଇପାରିବନି ?

ନାଁ...

ତୁମକୁ ଦେବାକୁ ହେବ ।

ନାଁ, ମୁଁ ଦେଇପାରିବି ନାହିଁ, ପ୍ରତିମା ଦୃଢ଼ ଗଳାରେ କହିଲା ।

ତୁମେ ଆଜି ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ନାଁ... ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କର ଝିଅ ?

ମୁଁ ଉଭୟ ।

ନାଁ, ଉଭୟ ହୋଇ ତୁମେ ରହିପାରିବନି । ତୁମକୁ ଦୁଇଟାରୁ ଗୋଟାକୁ ବାଛିବାକୁ ହେବ ।

ମୋ ପାଇଁ ସେ ବାଛିବାର ବେଳ ସରିଯାଇଛି, ପ୍ରତିମା କହିଲା ।

ମାନେ ?

ମାନେ, ତୁମେ ଜାଣ । ମୁଁ କବିର ହାତ ଧରିଛି ବୋଲି ମୁଁ କବି ନୁହେଁ ।

ମୋ କବିତ୍ୱଟା ତାହେଲେ ତୁମର ଘୃଣାର କଥା ।

ତୁମ କବିତ୍ୱଟା ମୋ ଜୀବନର ଗୋଟାଏ ଅଂଶର ଦରକାରି ଜିନିଷ ହୋଇପାରେ... କିନ୍ତୁ ମୋ ସଂସାରର ସବୁ ଜିନିଷଟା କେବଳ ତୁମର କବିତ୍ୱ-ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଗୃହୀ ନୁହେଁ ।

ତୁମର ସାଂସାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ବିସ୍ତୃତ କରି ଦେଖିବା ପାଇଁ ମୁଁ ନିଜକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟିପାରେ ନା ପ୍ରତିମା । ମୁଁ କବି, ଆଉ ମୋର ବାହାର ଭିତର ସ୍ୱରଆଡ଼ି କବିତ୍ୱରେ ଭରା । ତା ଭିତରେ ତୁମର ସଂସାରକୁ ଖାପ ଖୁଆଇ ଚଳାଇ ନେଇ ନ ପାରିଲେ, ତୁମେ ଚାଲି ଯାଇପାର ।

କୁଆଡେ ?

ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କର ଦଶତାଲା କୋଠା... ଧରି ଠିଆ ହେଲା

ସେଠୁ ତ ମୁଁ ଆସିଛି... ଉଠିଲା ଛନ୍ଦା...

ତାହାହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ... କୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିବାକୁ ହାତ ବଢ଼େଇଲା...

ହାଣ କାହିଁକି ?

ଘଟେ ତ ଥିଲି ସେଠି ।

ସେ ଥିବାର ସୂତ୍ରଟାକୁ ତୁମକୁ ଭୁଲିବାକୁ ହବ ପ୍ରତିମା । ଆଉ କାହିଁକି...ତା ତୁମେ ଜାଣ...

ସବୁଦିନେ ସବୁ କଥାକୁ କଣ ଧରି ରଖାଯାଏ ?

ଏଇ ଦି ବର୍ଷ ଗଡ଼ିଲା, ଦଶଟା ହରଲିକସ ବୋତଲ, ଆଉ କିଛି ଚନା, ଡାଲି ତେଲ, ଲୁଣର ମୋହରେ କଣ ତୁମେ ଭାବିଛ ତୁମ ବାପାଙ୍କର ସେ ବେଆଦବ ଅପମାନର କଥାକୁ ମୁଁ ଧରି ନ ବସି ଭୁଲିଯିବି ? କହି ରାଗରେ ଗମ ଗମ ହେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ ବିଭୂତି । ଛନ୍ଦା କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ଛନ୍ଦାକୁ କୋଳକୁ ଟେକି ନେବାକୁ ଯାଇଁ ବିଭୂତି ଆଖିର ରାଗରେ ଜଳି ଉଠିଲା । ଅରେ, ଏ ସବୁ କଣ ? ପ୍ରତିମା...ପ୍ରତିମା ? ବିଭୂତିର କଣ୍ଠ-ସ୍ୱର ଝଣ ଝଣ କରି ଉଠିଲା—

ପ୍ରତିମା ? ବିଭୂତି ଚିତ୍କାର କରି ଡାକିଲା, ଏ ସବୁ କଣ ମୁଁ ପଚାରୁଛି ପରା ? ଛନ୍ଦା ବେକରେ ଏ ସୁନାହାର, ତା ହାତରେ ଏ ସୁନାଖଡ଼ୁ, ଏ ଫ୍ରକ...ଏ ଖେଳଣା...ଏ ସବୁ ! ଏ ସବୁ କାହିଁକି ? କଣ ପାଇଁ ? କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ?

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତୁମକୁ ଅପମାନ ଦେବା... ପ୍ରତିମା ନାଗୁଣୀ ସାପ ପରି ଗର୍ଜି ଉଠିଲା ।

ନିଶ୍ଚୟ, ନିଶ୍ଚୟ, ତା ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ ? ଅପମାନ ଦେବା ଛଡ଼ା ଆଉ କି ମତଲବରେ ଏ ସବୁ ଦିଆହୋଇଛି ଶୁଣେ ? ପୁଣି ପାଁ ଶ' ଟଙ୍କାର ତୋଡା !! ମୋ ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ ଆଉ ବିଦ୍ରୂପ କରିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଏ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ, ଅସଭ୍ୟ ବାବୁଙ୍କର ?

କାନ୍ଦି ଫିରେଇ ଦେହନ...

ମୁଁ କାହିଁକି ଦେବି ? ତୁମେ ଦେଲେ ଟାଣି କାଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ
ମୁଁ ଦେଇପାରିବି ନା । ରି ଜନନ୍ତି । କାଢ଼ି...
ଦେଇପାରିବନ ?

ଫେର୍ପାଡ଼ିଲି ପ୍ରତିମା ଉପରକୁ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରାଗରେ ।

ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲି ନାହିଁ ପ୍ରତିମା । କହିଲି ଦବାର ତ କ୍ଷମତା ନାହିଁ... କବିତ୍ୱର ଅହଙ୍କାର···

କଣ କହିଲ ? ବାଘ ପରି ଫେରି ଗର୍ଜିଲି ବିଭୂତି ? କଣ କହିଲ ?

ଠିକ କହୁଛି...

ଦବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ ?

ହଁ, ନାହିଁ ତ···

ସଟଅପ୍ । ବିଭୂତି ରାଗରେ ଥରି ଉଠିଲି । ବେଶ୍ ନାହିଁ ଯଦି···ମୁଁ ଚାଲିଲି···ଯୁ ଦିନ ହେବ···ସେଇଦିନ ତୁମ ମୁହଁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିବି···କହି ଝଡ ପରି ଘର ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲି ।

ଶୁଣ···ପ୍ରତିମା କାନ୍ଦି ଉଠିଲି, ଶୁଣ···

ନାଁ...

ପ୍ରତିମା ହାତ ଧରି ପକେଇଲି ବିଭୂତିର । ଗୋଡ଼ତଳେ ବସି ପଡ଼ିଲି ମତେ କ୍ଷମା କର ।

ନାଁ···ମତେ ଯିବାକୁ ଦିଅ ।

କୁଆଡ଼େ ?

ନିବାଟ ପୃଥିବୀ ପଡ଼ିଛି । ବିଭୂତି ଆଖିରେ ଅପ୍‌ଶୋଷର ଲୁହ । କବିତ୍ୱ ତାର ଆହତ । ସେ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରି ଉଠିଛି । ଛାଡ଼ ।

ନାଁ ପ୍ରାଣର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ବିଭୂତିର ପାଦ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲି ପ୍ରତିମା···

ନାଁ···ନାଁ···ମତେ ଯିବାକୁ ହବ । ମୁଁ ଯିବ ।

ବେଶ୍ ଚାଲି...ପ୍ରତିମା ଛୁଆକୁ ଧରି ଠିଆ ହେଲି···ଚାଲି ··

ଗୁହା ଧରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲି ଛୁଆ...

ବିଭୂତି କୋଳକୁ ନେଇ ପଡ଼ିବାକୁ ହାତ ବଢେଇଲି···

ଆଗୁ ଚହିଁଲା ଛୁଟା ରହିଲା ବିଭୂତ । ଛନ୍ଦା ! ତା କବିତ୍ୱର ସାର୍ଥକତା !!

ପ୍ରଥମା କୋଳରୁ ଛନ୍ଦାକୁ ଟାଣି ନେଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପିଲଟି ପରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ବିଭୂତ ।

ଅଫିସ୍‌ର ସମସ୍ତେ ଚାଲିଗଲେଣି । ପାଞ୍ଚଟା କୋଡ଼ିଏ । ବସିଛନ୍ତି କେବଳ ବଳଭଦ୍ର । ଟେବଲ୍ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି ଗୋଟାଏ ନାଲି ଫିତା ବନ୍ଧା ଫାଇଲ୍ । ଚାହିଁଛନ୍ତି ସେ କାନ୍ଥ ଦେହରେ ଝୁଲୁଥିବା କାଲେଣ୍ଡରର ଆଡ଼କୁ । କେମିତି ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଆଉ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଭାବ...

ବଳଭଦ୍ର ବାବୁ ? ପଛ ପଟୁ ମୁଲାଏମ କଣ୍ଠରେ ଡାକଲେ ବିପ୍ରଚରଣ । ଏ କଣ, ଆଜି ଯେ ଆପଣଙ୍କର ଘରକୁ ଫେରିବାରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ !! ରୋଜ ଚାରିଟା ବାଜୁ ନ ବାଜୁଣୁ ଯିଏ ଗୋଡ଼ ଟେକି ଘଣ୍ଟାକୁ ଚାହିଁ ଛୁଟିର ମିନିଟ ଗଣେ ସେ ଆଜି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବସି ରହିଛି ଯେ...

ହଁ, ହଁ, ଯିବାକୁ ହେବ । ବଳଭଦ୍ର ପାଖ ଚୌକିଟାକୁ ଟିକିଏ ଆଗେଇ ଦେଇ କହିଲେ...ବସନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କର କାମ ସରିଲାଣି ?

ମୋର ତ ରୋଜ ଦ ଘଣ୍ଟା ଡେଉଟି ଖଟା ! ତା ଛଡ଼ା ଘରକୁ ନ ଯାଇଁ ଏଇ ଅଫିସରେ ଶୋଇବାର ହୁକୁମ ମିଳିଗଲେ, ମୁଁ ବିନା ଦରମାରେ ସରକାରଙ୍କ ଘରେ ପହରା ଦିଅନ୍ତି, କହି ବିପ୍ରବାବୁ ଚୌକି ଉପରେ ବସିବାର ଉପକ୍ରମ କଲେ ।

କାହିଁକି ଆଜି ଆପଣଙ୍କର ଜହରଲାଲ ବିଡ଼ି, ଆଣନ୍ତୁ ଟେଣ୍ଟେ ଫୁଙ୍କିବା...

ହଁ, ବିଡ଼ି ? ପକେଟରେ ହାତ ପୂରାଇ ବିଡ଼ି କଥା କାଢ଼ୁ କାଢ଼ୁ କହିଲେ ବିପ୍ରବାବୁ, ବିଡ଼ି କେବେଠୁ ଚଳେଇଲେ ଆପଣ ? ବୋଧହୁଏ

ପିଲାଛୁଆଙ୍କୁ କଟକ ଆଣିଲା ପରଠୁ ନାଁ...

କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ବିଭୂତି ଖଣ୍ଡେ ବିଡ଼ି ନେଇ ଲଗେଇଲା ।

ଅନର୍ଗଳ କହି ଚାଲିଲେ ବିପ୍ରଚରଣ । ମୋର ଏଇ ବିଡ଼ି ବି ଜୁଟେନ୍ତି ନେହି ଦିନେ ଦିନେ ବିଭୂତିବାବୁ, ଆମ ବସା ଛକ ଉପରେ କାଳିଆ ପାନ ଦୋକାନୀ ପାଖେ ହିସାବ ବର୍ଷ ନ ଥିଲେ ଏ ବିଡ଼ିଟା ବି ଧାରବାହିକ ମିଳୁ ନ ଥାନ୍ତା ! କେଉଁଠାଏ କଣ ବିଡ଼ି ସେ ଘରକୁ ପଠାଇ ଦିଏ । ଦଶ ପନ୍ଦର ଟଙ୍କା ବାକି ଧାର ତାର ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି । ତେବେ ଆପଣଙ୍କର ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଝିଅ—ସ୍ତ୍ରୀର ସଂସାର, ଅଭାବଟା ଏତେ କିଛି ଅନୁଭବ କରୁ ନ ଥିବେ...

ହୁଁ...ବିଭୂତି ଧକାଇ ବିଡ଼ି ଟାଣି କହିଲା, ଅଭାବ ବିଶେଷ କିଛି ନୁହେଁ, କେବଳ ରାତି ଓଳିଟା ଏକପ୍ରକାର ଉପାସ ଶୋଇବାକୁ ପଡ଼ୁଛି...

ଏଇ ଭିତରେ ସେଇଟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି ? ବିପ୍ରବାବୁ କହିଲେ, ଆପଣଙ୍କ ଶଶୁରଘର ତ ମସ୍ତ ଧନୀ ଲୋକ ; ପରବାଏ କଣ ?

ମୋ ଶଶୁର ବଡ଼ଲୋକ ନ କହି, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ୍ ଧନୀଘର ଝିଅ ବୋଲି କହିଥିଲେ ଆଉରି ବଡ଼ ସାନ୍ତ୍ୱନା ମିଳିଥାନ୍ତା ! କହି ବିଭୂତି ଟିକିଏ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଉଠିଛିଡ଼ା ହୋଇ କହିଲା ଚାଲନ୍ତୁ , ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ମାରୁଆଡ଼ିପଟି ଆଡ଼େ ଯିବେ ।

ହଁ, ସେଠିକି ନ ଗଲେ ମୋର ନ ଚଳେ । କେବଳ ଦ'ପଇସାର ଦଲାଲି ପାଇଁ ନୁହେଁ, କିଛି ମଉଜ ଆଉ ମଜ୍‌ଲିସ ପାଇଁ ବି ମୋର ସେଠିକି ଦଣୀଅ ଅଭିସାରଟା ଏକପ୍ରକାର ଝୁଟିନ ବନ୍ଧା ।

ଅଫିସ ଭିତରୁ ବାହାର ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଆସୁ ଆସୁ ବିଭୂତି ଅବାକ୍ ହୋଇ ଚାହିଁଲା ବିପ୍ରଚରଣଙ୍କୁ ! ଏ ମୂହଁକୁ ସେ ଯେପରି ଆଜିଯାଏ ଭଲକରି ଚାହିଁ ଦେଖି ନ ଥିଲା । ମୁଣ୍ଡବାଳ ପାତି ଖୋଲ ହୋଇଯାଇଛି,

କପାଳ ଉପରେ ଗହୀରିଆ ଗହୀରିଆ ରେଖାର ଦାଗ, ମୁହଁରେ ପନ୍ଦର ଦିନର ଖାଲରୁବାଲରୁ ଦାଢ଼ି । ବିଡ଼ି ଟାଣି ଟାଣି ଓଠଟା ଅଙ୍ଗାରପରି କୁତ୍ସିତ-କଳା ; ଦେହରେ ଖାଉଁଝାଳପକା ମାର୍କିନକନାର ହାଫସାର୍ଟ ଖଣ୍ଡେ । ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଗୋଟାଏ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ଜୀବ !! ଅଥଚ, କିଛି ମଉଜ ଆଉ ମଜଲିସ ପାଇଁ ନିଶୀଥ ଅଭିସାର କଥା ଗୋଟାଏ କଣ କହିଲେ ବିପ୍ରବାବୁ---କ'ଣ ସେଇଟା ? ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ମନକୁମନ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ବିଭୂତି । ଅଉ ଭାବିଲା...

ବିଭୂତିଙ୍କ ନୀରବ ଦେଖି କହିଲେ ବିପ୍ରଚରଣ, ବଡ଼ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠିଲେ ସେ ବିଭୂତି ବାବୁ । କିଏ ଲେଖକ, ମୋ କଥାର ଅର୍ଥ ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ ନା କଣ ? ନିଶୀଥ ଅଭିସାର କଥାଟାର ଆଉ ଟିକିଏ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବି ନାଁ କଣ ?

ନାଁ, ନାଁ, ଦରକାର ନାହିଁ, ବିଭୂତି କୁଳୁ କୁଳୁ ଟିକିଏ ଦର ଦର ହସା ହୋଇ କହିଲା...କଥାଟାର ବାଖ୍ୟା ଦରକାର ନୁହେଁ...ଆପଣଙ୍କର ଏ ଚେହେରା ସହିତ ନିଶୀଥ ଅଭିସାର ଶବ୍ଦଟାର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ କେଉଁଠି ସେଇ କଥା ଖୁବ ଦେଖୁଛି ।

ଖୁବ ଦେଖିଲେ...ମୋ ଚେହେରା ଭିତରେ ଆପଣ ପୁରା ଆଉ ସାକାର ମାତାଲ ଓମର ଖୈୟାମର ଗୋଟାଏ ଚମତ୍କାର ରୂପାନ୍ତର ଦେଖିବେ ନିଶ୍ଚୟ ବିଭୂତି ବାବୁ । ଆଉ କିଛି ପ୍ରେରଣାର ଇନ୍‌ସ୍ପିରେସନ ବି ପାଇବେ ଆପଣଙ୍କ ଲେଖା ପାଇଁ ।

ହୋ-ହୋ କରି ହସିଉଠିଲା ବିଭୂତି । କହିଲା, ନିଶୀଥ ଅଭିସାର ଯେବେ ଆପଣଙ୍କ ଚେହେରାଟା ସେଇ ମାରୁଆଡ଼ି ପଟି ପାଖରେ ଦେଖିଲେ କେବଳ ପ୍ରେରଣା ପାଇବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଟିକିଏ ମଉଜ ବି ପାଆନ୍ତି ଆଉ ସେଇ ମଉଜରୁ କିଛି ଅନୁଭୂତି ବି ମିଳନ୍ତା, ଲେଖାରେ ଟିକିଏ ମୌଳିକତାର ଛାପ ଦେବା ପାଇଁ ।

ବେଶ, ବେଶ, ଅଳ୍ପ ଚାଲନ୍ତୁ ନା, କିନ୍ତୁ ଏକେବାରେ କଡ଼ାକଣ୍ଠି

ମାର୍କା ଖଇ । କଟକଟାକୁ ଡ୍ରାଇ ଏରିଆ କରି ଦେଇ ଆମ ସରକାର ଏ ଭୋକିଲା ପେଟକୁ ଆଉରି ଶୁଖିଲା ସାହାଯ୍ୟ କରି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ସୁରି ? ବିଭୂତି ଟିକିଏ ଚମକିଲା ପରି ହୋଇ କହିଲା, ମାରୁଆଡ଼ି-ପଟିରେ ଦେବଲୋକର ସେ ମନ୍ଦାକିନୀ ଧାରାର ଢେଉ ବହିଲା କେମିତି ?

ଢେଉ ବହିବାରେ ବାଧା କଣ ? ଚୌଧୁରୀ ବଜାରରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ନଳା-ନାଳର ଅଭାବ ତ ନାହିଁ, ରହସିଆ ଗଳାରେ କହି ଆଉରି ଝଣ୍ଟେ ବିଡ଼ି ଧରେଇବାକୁ ବିଭୂତିଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କରି ନିଜେ ଝଣ୍ଟେ ଲଗେଇଲେ ବିପ୍ର-ଚରଣ । ଲଗେଇ ସାରି କହିଲେ ତାହେଲେ ଚାଲ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଢେଉର ଜଳ ମର୍ମରଟା ଶୁଣି ଆସିବା ।

ମନ୍ତ୍ର ମୁଗ୍ଧ ପରି ଅନୁସରଣ କଲା ବିଭୂତି । ତା ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଜଦଣର ଉତ୍ତେଜନାର ଝଡ଼ ବହି ଚାଲିଲା ।

ବାହାର ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ରେ ବହି ଖୋଲି ବସିଛି ପଲ୍ଲବିକା । ସନ୍ଧ୍ୟା ଛ'ଟା ବେଳକୁ ବିଭୂତିର ଆସିବା କଥା, କିନ୍ତୁ ଆସେ ନ'ଟା ବାଜିଲାଣି ତେବେ ବି ବିଭୂତିର ଦେଖା ନାହିଁ, ତାହେଲେ ଆଜି ଆଉ ସେ ଆସିବେନି ବୋଧହୁଏ । ଗୋଟାଏ ତପ୍ତ ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ନିକ୍ଷେପ କରି ପଲ୍ଲବିକା ଚାହିଁଲା ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା ଫର୍ଦ୍ଦେ ନେଳି କାଗଜକୁ । ସେ କାଗଜରେ ଲେଖା-ହେଇଛି କେତୋଟି କବିତାର ଧାଡ଼ି । ପଲ୍ଲବିକା ଜୀବନର ପ୍ରଥମ କବିତା ! ଗଲା ମାସେଧରି ସେ ଏଇ କବିତା ଲେଖିବାର ଗୋପନ ଅଭ୍ୟାସ କରି ଏତେଦିନକେ ଯଶସ୍ୱୀ ହୋଇଥିଲା । ତା ସାର୍ଥକ କଳ୍ପନାର ଅପୂର୍ବ ଭାବ ପ୍ରକାଶକୁ ସେ କାଲି କଲମରେ ସୁନ୍ଦରଭାବରେ ପରିସ୍ଫୁଟ କରି ଧରି ବସିଥିଲା ବିଭୂତିକି ଦେଖେଇବାପାଇଁ । କବି ବିଭୂତି, ତା ନିଭୃତ ମନର ସ୍ୱପ୍ନଦ୍ୱୀପର ତରୁଣ ବିଭୂତି କିନ୍ତୁ ଆସିଲା ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ପ୍ରବଳ ଅଶାନ୍ତିରେ ଉନ୍ମାଦିନୀଙ୍କ ପରି ପଲ୍ଲବିକା ଉଠି ଠିଆହେଲା । ଆସିଲା ଦାଣ୍ଡଦୁଆର ମୁହଁକୁ । ରାସ୍ତା ଉପରେ ବିଜୁଳିବତୀର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରୋଷଣି । ଲୋକବାକଙ୍କର ଯା-ଆସ ଗହଳି କମି ଆସିଲାଣି । ପବନରେ ମହୁଲିଆ ଶୀତର ହେମାଳ । ଦେହର ଲୋମ ଟାଙ୍କୁରି ଉଠୁଛି । ମନ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ କେମିତି ମଧୁର ବିହ୍ୱଳତାର ଉତ୍ତେଜନା । ପଲ୍ଲବିକା ଆକାଶ ଆଡେ ଚାହିଁଲା । ପଞ୍ଚମୀର ବଙ୍କା ଜହ୍ନ ଲୁଚିଯାଉଛି ହାଲୁକା ମେଘର ଝାଲରି ତଳେ । କବି ଆଜି ଆସିବେନି — ?

ଗଲା ସେପାଖୁ ଧଡ଼ ଧଡ଼ ହେଇ ଆସିଲା ଗୋଟାଏ ରିକ୍ସା ।

ଚହକ୍କି ଉଠିଲା ପଲ୍ଲବିକା । ରିକ୍ସା ଆସି ଠିଆହେଲା ଦୁଆର ମୁହଁରେ ।
ଗୋଟାଏ ସାଂଘାତିକ ପତନର ବିପଦରୁ ନିଜକୁ କୌଣସିମତେ ବଞ୍ଚେଇ ନେଇ ନେଇ ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇ ପଡ଼ିଲା ବିଭୂତି । କିନ୍ତୁ ଗୋଡ଼କୁ ଠିକ୍‌କରି ଛିଡ଼ା ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ନିଜକୁ ଶକ୍ତ କରି ଛିଡ଼ା କରାଇବାର ସମସ୍ତ କ୍ଷମତା ଯେପରି ଆଜି ତାର ଅବଲୁପ୍ତ । ତାର ଚେତନା ଆଉ ସାମର୍ଥ୍ୟ ସବୁ ଯେପରି ଗୋଟାଏ କି ତୀବ୍ର ମାଦକତା ଭିତରେ ଅବଲୁପ୍ତ !!

କଣ ହୋଇଛି ଆପଣଙ୍କର ? ପଲ୍ଲବିକା ଦୁଆର ମୁହଁରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇ ଯାଇଁ ବିଭୂତିକି ଜାବୁଡ଼ି ପକେଇଲା ।

କିଛି ନାଇଁ, ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ବିଭୂତି, ମତେ ଟିକିଏ ପାଣି ଦେଇପାରିବ ?

ଚାଲନ୍ତୁ ଘର ଭିତରକୁ ।

ହଁ ଚାଲ । ଏ ରିକ୍ସାବାଲାକୁ କିନ୍ତୁ ଦଶଣା ଖଣ୍ଡେ ପଇସା ··

ବିଭୂତି ମୁହଁରୁ କିପରି ଗୋଟାଏ କଟୁ ଦୁର୍ଗନ୍ଧର ଆଭାସ ପାଇଲା ପଲ୍ଲବିକା ! କଥାରେ ମାତାଲାମିର ବାଚାଳତା । ପଛାଘର ଭିତରକୁ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଧରି ନେଇଗଲା ବିଭୂତିକୁ । ନେଇ ଶୁଆଇ ଦେଲା ପଲଙ୍କ ଉପରେ । ରିକ୍ସାବାଲାକୁ ଦଶଣା ଦେଇ ବିଦାୟ କରିଦେଇ ସେ କାଚ ଗ୍ଲାସରେ ପାଣି ଆଣି ପିଆଇ ଦେଲା । ମୁହଁକୁ ପୋଛିଦେଲା ଓଦା ରୁମାଲରେ···

ନାଁ, ନାଁ, ତୁମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହବନାଇଁ ପଲ୍ଲବିକା । ମୋର କିଛି ହୋଇ ନାଇଁ, କହି ହଠାତ୍ ଖଟ ଉପରେ ଉଠିବସି କହିଲା ବିଭୂତି, ମୋର ଆଜି ଷ୍ଟିଉସନକୁ ଆସିବାରେ ଖୁବ୍ ଡେ଼ରି ହୋଇଗଲା ପଲ୍ଲବିକା । କିଛି ମନେକରି ନାହିଁ ତ ? ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ଏଥିପାଇଁ ସୁହାସଠାରୁ କ୍ଷମା ମାଗିନେବି ।

ସୁହାସ ? ସୁହାସ ବାବୁ କଣ ସବୁ ! ଟଙ୍କା କେତୁଟା ଦେଉଛନ୍ତି ବୋଲି କଣ, ମୋର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ନାହିଁ ।

ନାଁ, ନାଁ, ମୁଁ ସେ କଥା ଅସ୍ୱୀକାର କରୁନ ପଲ୍ଲବିକା । ତୁମପରି ଗୁଣୀ ପାଇବା ତ ଯେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷକର ଏକ ଗର୍ବର କଥା, କହି ବିଭୂତି ଖଟ ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇ ବସିଲା । ତା ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ଖଣ୍ଡିଏ ନେଳି କାଗଜ ଉପରେ ।

ଏଇ ଶୁଭ ଦୃଷ୍ଟିପାତର ଅମୃତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ ପଲ୍ଲବିକା ଯେମିତି ରୁନ୍ଧି ବସିଥିଲା । ସଲ୍ଲଜଭଙ୍ଗୀରେ ଆଗେଇ ଦେଇ କହିଲା···ଏଇଟାକୁ ଟିକେ ସଂଶୋଧନ କରିଦେବେ ?

ତୁମେ ଲେଖିଛ ? ବିଭୂତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପଚାରିଲା···

କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ପଲ୍ଲବିକା । କେବଳ ତୃପ୍ତି ନେଇ ବସିରହିଲା ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲା ପଠନରତ ବିଭୂତିକୁ । ତାର ମାତାଲାମି ରୂପ ଆଜି ଏଇ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଦେଖିଲା ସେ । ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ଅସି ବିସ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି କପାଳ ଉପରେ ! ଆଖିର ଡୋଳା ଭିତରୁ ବାହାରୁଛି ଅପୂର୍ବ ଏକ ରକ୍ତାଭ ଜ୍ୟୋତି ମୁହଁର ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଭାବ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଆତ୍ମସମାହିତ ଶ୍ରୀ !! କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ଆଜି ବିଭୂତି !! ପଲ୍ଲବିକାର ଦେହ ଚଞ୍ଚଳ ରୋମାଞ୍ଚିତ ହୋଇଉଠିଲା ଗୋଟାଏ ଉତପ୍ତ ଭାବାବେଶରେ !! ବିଭୂତିର ମଧୁର ସାନିଧ୍ୟ ଆଜି ତା ମନପ୍ରାଣକୁ ଯେପରି ଉଚ୍ଚାଟ କରି ତୋଳିଲା । ସେ ନିଜକୁ ଆଉ ସଂଯତ କରି ରଖିପାରିଲା ନାହିଁ । ଧରି ପକେଇଲା ବିଭୂତିର ହାତକୁ ଏକ ପ୍ରବଳ ଉତ୍ତେଜନାରେ, ତୁମର ଆଜି କଣ ହୋଇଛି ବିଭୂତି ବାବୁ—

ନାଁ, ନାଁ, କିଛି ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡଟା ଟିକିଏ କେମିତି ଧରିଛି ।

ଆଖି ଇମିତି ଲାଲ କାହିଁକି ? ପଲ୍ଲବିକା ପଚାରିଲା ।

ମନଟା ଭଲ ନାହିଁ, ବିଭୂତି କହିଲା, କେମିତି ଗୋଟାଏ ଅଯାଚ୍ୟ ବ୍ୟଥା...ଠିକ୍ ତୁମର ଏଇ କବିତା ଭିତରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିଥିବା ଚକ୍ରାନ୍ତ ବେଦନାପରି !

ଧଇଁବାଳାରୁ ଗଣ୍ଡ ଲାଲ ହୋଇଉଠିଲା । ଓଠ ଥରି ଥରି ଉଠିଲା, ଉଦ୍ଭୂତ ମନର କି ଅବ୍ୟକ୍ତ ଉନ୍ମାଦନାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାପାଇଁ, ଯେମିତି ସେ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଉଠିଲା ।

କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଉଠି ଠିଆହୋଇ ପଡ଼ିଲା ବିଭୂତି । କହିଲା ମୁଁ ଆଜି ଯାଏଁ ପଲ୍ଲବିକା । ମୋର ଯଥେଷ୍ଟ ଆଜି ତୁମେ କରିଛ । ତୁମ କବିତାକୁ ମୁଁ ନେଇଯାଉଛି । କାଲି ସକାଳେ ସଂଶୋଧନ କରି ରଖିବି ।

କେତେ ନାହିଁ କେତେ ଭୁଲ ଅଛି, ପଲ୍ଲବିକା ଲାଜ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଗଳାରେ କହିଲା··ସେ କଣ ଆପଣଙ୍କ ହାତରେ ସଂଶୋଧନ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ?

ଭୁଲ୍ ? ଭୁଲକୁ ନେଇତ ଠିକ୍ ! ଯେମିତି ଅନ୍ଧାରକୁ ନେଇ ଆଲୁଅ । ପଙ୍କ ଭିତରୁହିଁ ପଦ୍ମର ଜନ୍ମ ସମାରୋହ. ପଲ୍ଲବିକା ! ତୁମର ଭୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁଦିନ ଫୁଲ ହୋଇ ଫୁଟି ଉଠିବ; ସେଇଦିନ ତ ମୋ କବିତାର ହେବ ସାର୍ଥକତା । ସେଦିନଟିର ଅପେକ୍ଷାରେ ରୁହ ।

ମୁଁ ଯେ ଆଉ ପାରୁନାହିଁ କବି । ପଲ୍ଲବିକା ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ପୁଷ୍ପକଳିକା ପରି ଢଳି ପଡ଼ିଲା ବିଭୂତିର ଛାତି ଉପରକୁ ।

ଗୋଟାଏ ବୁଲେଟର ନିର୍ମମ ସ୍ପର୍ଶ ବାଜିଲା ପରି ଚମକି ଉଠିଲା ବିଭୂତି । ତାର ମୁଣ୍ଡ ଭିତରୁ ମଦର ଉଦଗ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଯେପରି ନିମିଷକ ଭିତରେ କୁଆଡେ ଉଭେଇଗଲା । ତା ହୃତପିଣ୍ଡ ଭିତରୁ କିଏସେ ଯେମିତି ତା ପ୍ରାଣଟାକୁ ହାତରେ ଟାଣିନେଇଯିବାକୁ ବସିଛି । ଉଃ । ଗୋଟାଏ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରି ସେ ବାହାରି ଆସିଲା ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ।

ଖାଲି ରକ୍ସାଟାଏ ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ପାଖରେ ପଇସା ନାହିଁ । ବିଭୂତି ଚାଲି ଚାଲି ଚାଲିଲା । ଗୋଡ ଏଣେ ତେଣେ ପଡୁଛି । ନିଶାର ମାତ୍ରା କଟିନି । ପେଟଭିତରୁ ଉଠୁଛି ଗୋଟାଏ ତୀବ୍ର କଟୁ ଗନ୍ଧ । ଛାତି ଭିତରଟା ଜଳୁଛି । ମୁଣ୍ଡର ଶିର ସ୍ନାୟୁ ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହେଉଛି...ଆଖି ସାମନାର ପୃଥିବୀଟା ଯେମିତି ଦୂରକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଛି । ରାସ୍ତାଟା ମାଟି ତଳକୁ ତଳକୁ ହୋଇ ଯାଉଛି ଧସି । ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ବାଟ ସେ ଯିବ କେମିତି ?

ରାତି ଏଗାରଟା ଉପରେ ହେବ କି କେଜାଣି । ଏତେ ରାତିକରି ଘରକୁ ଫେରିବା ଏ କଟକ ରହଣି ଭିତରେ ଆଜି ପ୍ରଥମ । ପ୍ରତିମା କଣ ଜଗି ବସିଥିବ ?

ନବସିଥିଲେ ବି ତାର ପରବାଏ ନାହିଁ । ପ୍ରତିମା ପାଖରେ ତାର ଦରକାର କଣ ? ବେଶ୍ କରି ମାଂସ ପରଟା ସେ ଖାଇ ନେଇଛି । କେବଳ ଆରାମରେ ଟିକିଏ ଶୋଇବା ଦରକାର । ଟିକିଏ ବେଶି ପିଇ ଦେଇଛି । ଶୋଇପଡ଼ିଲେ ନିଶାର ମାତ୍ରା କଟିଯିବ । ବେଶ୍ ଫୁର୍ତ୍ତି ଲାଗିବ କାଲି ସକାଳକୁ ! ମଦ ଭିତରେ ବାସ୍ତବିକ ଅଛି ଗୋଟାଏ ସର୍ବଦୁଃଖଭୁଲା ମାଦକତା !! ବିଭୂତି ଭାବିଲା— ଯଦି ତା ପାଖରେ ପଇସା ଥାଆନ୍ତା— ତାହେଲେ ରୋଜ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଟିକିଏ କରି ବିପ୍ରବାବୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ···

ଏଣୁତେଣୁ କେତେ କଅଣ ଭାବି ଭାବି ଘର ପାଖକୁ ଆସି, ଦୁଆର ଘାଟରେ ପ୍ରତୀକ୍ଷମାଣା ପ୍ରତିମାକୁ ଦେଖି ସେ ଚମକି ଉଠିଲା । କଣ କହିବ

କିଛି ଭାବିପାରିଲା ନାହିଁ । ତା ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ସବୁ ଯେପରି ଗୋଳମାଳ ହୋଇଗଲା । ପାହାଚ ଉଠିବାକୁ ଯାଇ ଟପ ତଳେ ପଡ଼ ପଡ଼ ହେଉ ହେଉ କୌଣସିମତେ ସମ୍ଭାଳି ନେଲା ନିଜକୁ । ବାଉଳା ହୋଇ ଧାଇଁ ଆସିଲା ପ୍ରତିମା । ଆସି ଧରି ପକେଇବାକୁ ହାତ ବଢ଼ାଇଲା, କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ରୂଢ଼ ଅବଜ୍ଞାରେ ହାତକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ବିଭୂତି । ଯାଇଁ କାମିଜଟା ତରତରରେ କାଢ଼ି ଘରର ଅଲଗୁଣି ଉପରେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ଛନ୍ଦା ପାଖରେ ।

ପ୍ରତିମା ଏସବୁ ଦେଖି ଅବାକ୍ ହୋଇଗଲା । କାଲି ରାତିଠୁ···ସେଇ କିନଫପନ ନେଇ ଝଗଡ଼ା ପରଠୁ ବିଭୂତି ପଦଏ ହେଲେ କଥା କହି ନାହିଁ ତାକୁ । ଝଗଡ଼ା ପରେ ରାତିରେ ପଦ୍ଧବା ଖାଇବାକୁ ବସିଲା ଥାଳି ପାଖରେ ଗୁଣ୍ଡାଏ କି ଦଗୁଣ୍ଡା ନେଇଛି କି ନାହିଁ ଉଠି ଚାଲିଗଲା···ପେଟ ଭଲ ନାହିଁ ବୋଲି ବାହାନା କରି । ସକାଳେ ଉଠି ଯାହା ଖାଲି କପେ ଚା' ଖାଇଥିଲା ସେତିକି, ଅଫିସ ଗଲାବେଳକୁ ସମୟ ହୋଇଯିବାର ଆଳ ଦେଖାଇ ଆଳକଯାକ ଖାଡ ସେଇମିତି କୃଷ୍ଣ ଦୂର୍ଗା ନ କରି ଉଠି ଚାଲି-ଗଲା । ଆଉ ରାତି ବାରଟାକୁ ଫେରି, ନଖାଇ ନପିଇ ଯାଇଁ ଶୋଇଲାଣି ମୁହଁରେ ହାତ ଘୋଡ଼େଇ !! କଣ କରିବ ଏଥିରେ ପ୍ରତିମା, କିଛି ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ । ପାଖକୁ ଯାଇଁ ଡାକିଲା ଆସୁନ ଖାଇବ—

ପ୍ରଥମଥର ଶୁଣି ନ ଶୁଣିଲାପରି କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ବିଭୂତି । ଏଥର ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ବସି ଡାକିଲା ପ୍ରତିମା—ଏ କଣ, ଅସି ନଖାଇ ଶୋଇଲ କାହିଁକି ? ଉଠ, ନ—

ନାଁ, ମୁଁ ଖାଇବି ନାହିଁ ।

ଉଠ, ମୋ ରାଣ—ପ୍ରତିମା ହାତ ଧରି ଟାଣିଲା ବିଭୂତିର ।

ଆରେ, ମୁଁ ମନା କରୁଛି ପରା । ମୁଁ ଖାଇ ଆସିଛି—

କୁଆଡ଼ୁ ? ପ୍ରତିମା ପଚାରିଲା ।

ଆମ ଅଫିସ୍‌ର ବିପ୍ରବାବୁଙ୍କ ଘରେ

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ କି କୁତ୍ସିତ ଗନ୍ଧର ଆଘ୍ରାଣ ପାଇଲା ପ୍ରତିମା : କଣ ଖାଇଆସିଛ ମ ?

ପରଟା ଆଉ ମାଂସ—

ହଉ ପଛେ, ହଠ ଅଦ୍ଧ ଖଣ୍ଡାଏ । ପ୍ରତିମାର ସ୍ୱର ଥର ଥର ।

ନାଁ, ନାଁ, ମତେ ବିରକ୍ତ କରନା !

ମୁଁ କଣ କଲି କି ? ତୁମକୁ ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଛି ? ପ୍ରତିମା କାଇଁ କାଇଁ ହେଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ଏ କଣ ? ଉଠି ବସିଲା ଶେଯ ଉପରେ ବିଭୂତି । ରାତି ଅଧରେ ଗୋଟାଏ ନବରଙ୍ଗ ଲାଗିଛି । ବାପ-ମାଙ୍କର ଅଲିଅଳ ଝିଅ ବୋଲି ଆଜିର, ଲୁହ ଝରି ପଡ଼ୁଛି ନାଁ ଅଉ କିଛି କଥା ଅଛି !!

ପୁଣି ସେଇ କଟୁ ଉତ୍କଟ ଗନ୍ଧ । ପ୍ରତିମା କହିଲା, ଏ କଣ ସବୁ ତୁମେ ଖାଇ ଆସିଛ ? ଗନ୍ଧରେ ନାକ ଫାଟିଯାଉଛି ?

ମୋ ଇଚ୍ଛା ମୁଁ ଯାହା ଖାଇଆସିଲି ତୁମ ବାପର କଣ ଗଲା ?

ମୋ ବାପର କଣ ଗଲା ବୋଲି କଣ ମୁଁ କହୁଛି ?

ତେବେ । ବିଭୂତି କଠିନ ଗଳାରେ କହିଲା, ଉଠିଯାଅ ମୋ ସାମନାରୁ ।

କୁଆଡ଼େ ଉଠିଯିବି । ତୁମଛଡା ଆଉ ମୋର କିଏ ଅଛି ?

ଜାଣିଥିବ ତୁମେ । ବିଭୂତି ରାଗରେ ଥରି ଉଠିଲା । ଉଠିବ ଏଠୁ, ନାଁ ନାହିଁ ।

କୁଉଥିପାଇଁ ତମର ମୋ ଉପରେ ଏତେ ରାଗ, ଶୁଣେ ?

ମୁଁ ତ ରାଗିନି, ବିଭୂତି କହିଲା ।

ମୁଁ ଯଦି ଦୋଷ କରିଛି ମତେ କ୍ଷମାଦିଅ । ପ୍ରତିମା ବିଭୂତିର ହାତ ଧରି ପକେଇ କହିଲା, ମୁଁ କାଲି ଯାଇଁ ବୋଉକୁ ସବୁ ଜିନିଷ

ଫେରାଇ ଦେଇ ଆସିବି ।

ନାଁ, ଫେରାଇ ଦେଇ ଆସିବ କାହିଁକି ? ଦେଢବର୍ଷ ହେଲା ବିଭା କରି, ତୁମ ସଂସାରକୁ ମୁଁ ଯୁ ଦିଅ-ମନ୍ଥରେ ଭସାଇ ପାରି ନ ଥିଲି—କେବଳ ସାମାନ୍ୟ ଦେଖିବା ଆଳରେ ଆସି...

ନାଁ, ନାଁ, କଥାରେ ବାଧାଦେଲା ପ୍ରତିମା, ଏଇଥରକ ପାଇଁ ମତେ କ୍ଷମାକର ।

ଦୋଷ ତ ତୁମେ କିଛି କରିନ ? ଦୋଷ ମୋର । ବିଭୂତି ସ୍ତବ୍ଧ ଗଳାରେ କହିଲା ।

ଦୋଷ ତମର କାହିଁକି ହବ ? ପ୍ରତିମା କାତର ଗଳାରେ କହିଲା ..ଦୋଷ ମୋ ଭାଗ୍ୟର ।

ତମର ଭାଗ୍ୟଟାକୁ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଛି ସବୁଦୋଷ ପାଇଁ ଦାୟୀ ମୁଁ । କହି ବିଭୂତି ପୁଣି ଶୋଇବାର ଉପକ୍ରମ କଲା...

ପ୍ରତିମା କିଛିକ୍ଷଣ ନୁପ୍‌ଚାପ୍ କରି ବସିଲା । ତାପରେ ସବୁଦିନପରି ଲଣ୍ଠନ ଟିକେ କମେଇ ଦେଇ ବିଭୂତିର ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଆସି ବସିଲା । ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ହାତ ରଖିଲା ପାଦ ଉପରେ...

ନାଁ, ନାଁ, ମୋର ଘସା-ମଜା ଦରକାର ନାଇଁ ।

ଶୁଣି ନ ଶୁଣିଲାପରି ପ୍ରତିମା, ବିଭୂତିର ଗୋଡ଼ ଉପରେ ତା ଶୀତଳ କୋମଳ କର ସଞ୍ଚାଳନ କଲା...

ଆଃ, ଛାଡ, ବିଭୂତି ଝଟକାଇ ଦେଲା ଗୋଡ଼ ଦଟାକୁ ।

କିନ୍ତୁ, ପ୍ରାଣର ସମସ୍ତ ମମତା ଦେଇ ଚାପି ଧରିଲା ପ୍ରତିମା । ବିଭୂତିର ଏ ଅଭଦ୍ର ପଦର ଅଶ୍ରଦ୍ଧା ଛାଡ଼ ସେ ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ବିଭୂତି ବିନା ଯେ ତାର ସବୁଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର । ସେ ଫୁଲି ଫୁଲି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ତା ଛାତି ଯେପରି ଫାଟିଗଲାପରି ଲାଗିଲା । ବିଭୂତିର ପାଦ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ କଚାଡ଼ି ସେ ପାଟି କରି ଉଠିଲା... ମତେ କ୍ଷମାକର । ଏ ଭୁଲ ମୁଁ ଆଉ କେବେ କରିବ ନାହିଁ ।

ରାତ୍ରିର ହିମ ଶୀତଳ ସ୍ତବ୍ଧତାର ପ୍ରହରଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ଧାର ଘର ଭିତରେ ଗଡ଼ି ଚାଲିଲା ।

ବହିଚାଲିଲା ପ୍ରତିମାର ଅସରନ୍ତ ଲୁହର ଧାରା ଶ୍ରାବଣ ।

କିନ୍ତୁ ବିଭୂତି ! ଅଚେତନ ନିଦ୍ରାର ନିଶୁପ୍ତି ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଯାଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା...କାହାର ?

ଅଶ୍ରୁମୟୀ ପ୍ରତିମାର, ନାଁ ପଲ୍ଲବିକାର ହାସ୍ୟ ଚଞ୍ଚଳ ମୁଖପଦ୍ମର !!

ରାତିସାରା ଆଖିପିଛୁଳା ପଡ଼ିନି । ଗୋଡ଼ହାତ ଝାଳପଡ଼ୁଛି ଦୁର୍ବଳତାରେ । ଦି'ଦିନ ହେଲାଣି ପେଟକୁ ଭାତମୁଠାଏ ଯାଇ ନାହିଁ । ଛିଡ଼ା ହେବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଉଛି । ଆଖିରୁ ବାହାରୁଛି ଜୁଳୁଜୁଳା ପୋକ । କାନମୁଣ୍ଡାଟା ଝାଁଏ ଝାଁଏ ହେଉଛି । ଶୋଇଲାରୁ ଉଠିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ, ତେବେ ବି ପାହାନ୍ତାପହରୁ ଉଠି ପ୍ରତିମା ଘରର ବାସିକାମ ସାରି ଚୁଲିରେ ଡଳକା ଦେଇ ଗୁ' କରି ବସିଲା । ସେଇ ଗୁ' କରି ବସିଲାଠି ଗଲା ଦି ଦିନ ଧରି ଏଇ ଘରେ ବିଭୂତିର ଆଉ ଆଉ ଦେଇ ଯା-ଆସ କରିବା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା ପ୍ରତିମାର !! ପୁରୁଷ ଜାତି ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ! ତା ଭଲ ପାଇବାଟା ଜଣା ଏତିକି ନିର୍ମମ ! ଟିକି ଏମୁହଁ ଶୁଖିଲା ଦେଖିଲେ ଯୁ' ବଉଳି ଅଥୟ ହେଇ ଉଠୁଥିଲା··· ସେ ଦି ଦିନ ହେଲାଣି କ' ଗୁର କଥାଟାକୁ ଧରିବସି ଏମିତି ପରାଇତର ଭାବ ଅଜେଇ ଦେଇଛି ତାକୁ । ମୁହଁକୁ ବି ଟିକିଏ ଚାହୁଁନି । ପଶୁର ଜି ପ୍ରଦେ କ··· କଣ ଖାଇଲାଣି ପ୍ରତିମା···

ପୁଣି କୋହ ଛୁଟିଲା ପ୍ରତିମାର । ହୃଦୟକୁ ମଥିତ କରି ଛୁଟିଲା ଅବୁଝା ବେଦନାର ଝଡ଼···

କିନ୍ତୁ କିଛିକ୍ଷଣ । ଆପେ ଆପେ ଲୁହପୋଛି ମନକୁମନ ବୁଝେଇଲା ପ୍ରତିମା । ପୁରୁଷ ପୁଅର ରାଗ ! ଆପେ ଆପେ ମଉଳିଯିବ । କବି ପ୍ରକୃତି, ଟିକିଏ ଏକବାଗିଆ । ସେଇ କଥାକୁ ବେଶୀ ଗୋଳେଇଘାଣ୍ଟି ଲାଭ ନାହିଁ, କଳି ବଢ଼ିବ । ତା'ଠୁ··· ଚୁପ୍ ରହିଗଲେ ଆପେ ଆପେ ନରମିଯିବ ମନ···

ପ୍ରତିମା ଉଠି ଠିଆହେଲା । ଚା' ଛଣା ଆଣି ଚା' ଗୁଣିଲା କପ୍‌ରେ । ଟ୍ରେ ଉପରେ କପ୍ ରଖି, ତରତରରେ ଆସିଲା ଶୋଇଲା ଘରକୁ । କିନ୍ତୁ ଏ କଣ ? ବିଭୂତି କାହିଁ ?

ଏତିକି ଟିକିଏ ଅଣଓସାରିଆ ଘର । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଘରକୁ ତନ୍ନ ତନ୍ନ କରି ଚାହିଁଲା ପ୍ରତିମା । ତଳେ ଶୋଇଛି ଛନା । ଏତେବେଳ ହେଲାଣି ଉଠିନି । ଶୋଇଛି, ଶୋଇଥାଉ । ତା ଘରକାମ ଆଗେ ସରୁ । କୁଆଡେ ଗଲା ବିଭୂତି ? ଚା କପ୍‌କୁ ରଖି, ପ୍ରତିମା, ଦାଣ୍ଡଘର ପଟ ଦେଖିବାକୁ ଯାଉଛି—ହଠାତ୍ ଦୁଆର ବନ୍ଧ ପାଖରେ ଖଣ୍ଡେ ନେଳି କାଗଜ ଉପରେ ତା ନଜର ପଡ଼ିଲା । ନଇଁପଡ଼ି ଉଠାଇ ନେଇ ଯାହା ଦେଖିଲା, ତା ଦେହରେ ଯେମିତି ନିଆଁ ଲାଗିଗଲା । ଭିତରେ ଭିତରେ ତାହେଲେ ଏତେ କଥା ? ପଲ୍ଲବିକା ସାଙ୍ଗରେ ଗୁପ୍ତ ପ୍ରେମ ? କବିତାରେ ଏଇ ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲେଖିଛି ପଲ୍ଲବିକା...। ଛି, ଛି, କି ନିର୍ଲଜ୍ଜ ବେହିଆଣୀ ? ବିବାହିତ ସ୍ୱାମୀ ପାଖକୁ ଏମିତି କବିତା ଲେଖିବା ଆଗରୁ ତାର ମରଣ ହେଲା ନାହିଁ—

ଥରେ ନୁହେଁ ଦୁଇଥର ନୁହେଁ, ଦଶ ବାରଥର ସେଇ ଦୁଆର ବନ୍ଧ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ପଢ଼ିଲା ପ୍ରତିମା । ପଢ଼ୁ ପଢ଼ୁ ଚୋଟାଏ କି ଟନ୍ ଅନୁଶୋଚନାର ମନସ୍ତାପରେ ତାର ସମସ୍ତ ନାରୀପ୍ରାଣ ବିଦ୍ରୋହ କରି ଉଠିଲା ।

ଏତିକିବେଳେ ତା ମନେପଡ଼ିଲା ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ କଥା । ବାପାଙ୍କ ଅବାଧ ହୋଇ ସେ ଯେ କେତେ ଭୁଲ କରିଛି—ସେଇଆ ଭାବି ତା ଆଖି ଲୁହରେ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା ।

ବାହାର ପଟେ ଚଟି ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ବିଭୂତି ଦାଣ୍ଡକୁ ଯାଇଥିଲା, ଫେରିଲା ବୋଧହୁଏ । ନେଳି କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକୁ ପ୍ରତିମା ଲୁଚାଇ ଦେଲା ବ୍ଲାଉଜ ଭିତରେ । କହିଲା— ଚା' ପରା ଥୁଆ ହୋଇଛି ।

ହେଉଥାଉ । ବିଭୂତି କହିଲା, ମୁଁ କାମିଜ ପିନ୍ଧି ଗଲାବେଳେ

ସ୍ୟୁଟ ପକେଟରୁ ଖଣ୍ଡେ ନେଳି କାଗଜ ଖସିପଡ଼ିଛି ଏଠି ପାଇଛ ?

କି ନେଳି କାଗଜ ?

ଗୋଟାଏ କବିତା ।

କାହାର ?

ଏବେ ଜବାବ-ସୁଆଲ କରିବା କଣ ଦରକାର ତୁମର ? ପାଇଚ ଯଦି ଦିଅ ମତେ ।

ହଁ, ପାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଦେବି ନାହିଁ ।

କାହିଁକି ?

ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ ପଲ୍ଲବିକାର ଏମେତି କବିତା ଲେଖି ତୁମକୁ ଦବାକୁ କେମିତି ସାହସ ହେଲା ।

ଡାକି ଉଠିଲା ବିଭୂତି ; କହିଲା ଏପରି ଭାବରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାର ସାହସ ତୁମର କେମିତି ହେଲା ।

ମୋ ସାହସ ସହିତ କଣ ପଲ୍ଲବିକାର ସାହସ ତୁଳନା ହବାର କଥା ?

କାହିଁକି ନ ହେବ ? ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

ତାହେଲେ ମୁଁ ଯାହା ତୁମ ପାଖରେ ଦାଣ୍ଡର ଆଉ ଦଶଟା ନାରୁଣୀ ଟୋକୀ ବି ସେଇଆ···

ହେଇପାରେ । ମୋ କବିତ୍ୱଟା ଦୁନିଆ ପାଇଁ । ତାକୁ ତୁମେ କେବଳ ଏକୁଟିଆ ହାତମୁଠାରେ ରଖିବାକୁ ଚାହିଁଲେ ମୁଁ ତାହା ବରଦାସ୍ତ କରିପାରିବି ନାହିଁ ।

ବେଶ୍, ତୁମ କବିତ୍ୱଟା ପଛେ ହଉ ଦୁନିଆ ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଆଉ ତୁମର ଚରିତ୍ର ?

ବିଭୂତି ଟିକିଏ ଇତଃସ୍ତତଃ ହେଲା । ହଠାତ୍ କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ । ଟିକିଏ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲା ମୋ ଚରିତ୍ର

ବୋଇଲେ ତୁମେ କଣ କହୁଚ ?

ମୁଁ କହୁଛି, ତୁମର ପ୍ରେମ··· ତୁମର ସ୍ନେହ, ତୁମର ସଂସାର··· ପ୍ରତିମା ନାଗୁଣୀ ସାପ ପରି ରାଗରେ ଫୁଲଉଠି କହିଲା କବିତୃଷା ତୁମର ସତ୍ତାର ବିକାଶ ପାଇଁ ନା ପାପର ବ୍ୟଭିଚାର ପାଇଁ ?

କଣ ସବୁ ଯା' ତା' କହିଯାଉଛ ପ୍ରତିମା ? ବିଭୂତି କହିଲା, ତୁମେ ଅନେକ ଆଗେଇ ଯାଇଛ ଦେଖୁଛି ?

ଆଗେଇ ଯାଇଛି ମୁଁ, ନାଁ ତମେ ? ପ୍ରେମ ତୁମ ଆଗରେ ଗୋଟାଏ ପଣ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲେ ମୁଁ ଜୀବନରେ ଏତେବଡ ଭୁଲ୍ କରି ନ ଥାନ୍ତି କେବେହେଲେ ।

କି ଭୁଲ ତୁମେ କରିଛ ଶୁଣେ ?

କି ଭୁଲ୍ କରିଛି ତା ତୁମେ ଖୁବ୍ ଭଲକରି ଜାଣ । ବାପାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ବଡଲୋକର ଦୁନିଆକୁ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ କରି ମୁଁ ତୁମକୁ ବିବାହ କରି-ଥିଲି କାରଣ କଣ ଜାଣ···ମୁଁ ଭାବିଥିଲି, ତୁମେ କବି, ଆଉ ତୁମର କବିତ୍ୱ ଭିତରେ ଅଛି ପ୍ରେମର ଏକ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଆଦର୍ଶ···ଯାହା ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଟଙ୍କା-ପଇସାର ବଡ଼ଲୋକ ଅହଙ୍କାର ଠାରୁ ବଳି ବିରାଟ ଆଉ ମୂଲ୍ୟବାନ କିନ୍ତୁ...କହୁ କହୁ ପ୍ରତିମା ହଠାତ୍ ରହିଗଲା ।

ବିଭୂତି ଯେପରି ଚାବୁକର ପ୍ରହାର ଖାଇଲା ପରି ବୋଧକଲା । କହିଉ-ଥାଏ କହି ପକେଇବାକୁ··· କି, ସେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ, ସେ ପବିତ୍ର···!! କିନ୍ତୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ତା ପାଟି ଫିଟିଲା ନାହିଁ । ପ୍ରତିମା ଉପରେ କୁହୁଡି ଯେପରି ଜମି ଉଠିଛି ଅଭିମାନର ସ୍ତୂପ । ଅନ୍ୟ ଦିନ ହୋଇଥିଲେ ସେ ନିଜର ଦୋଷ ନ ଥିଲେ ବି ପ୍ରତିମାକୁ ହସି ହସି ମାଗିଥାନ୍ତା କ୍ଷମା । ବିଜୟିନୀର ଗୌରବ ଦେଇଥାନ୍ତା ପ୍ରତିମାକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ । କିନ୍ତୁ ଆଜି, ଆଜି ଯେତେ ଦୋଷ ତାର ଥିଲେ ବି, ସେ ପ୍ରତିମାର ଔଦ୍ଧତ୍ୟକୁ କେବେହେଲେ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତାର ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ବିଦ୍ରୂପ କରି ପ୍ରତିମା ସେଦିନ କହିଛି ଯୁ' କଥା···

ଏଥି କଥା ପରେ ପ୍ରଥମା ପ୍ରତି ତା' ହୃଦୟର ଆଉ କୌଣସି ଦୟାର ବଗ୍ରର ନାହିଁ । ସେ ଆଘାତ ପାଇଛି । ତାର କବିତ୍ୱ ଆହତ ହୋଇଛି । ତା ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ଦୟା ଦେଖାଇ ଅକ୍ଷୟବାବୁ ଦେଇଛନ୍ତି··· ଛନ୍ଦାକୁ ସୁନାର ଖଡୁ ! ଏତେ ବଡ ଉପହାର ଆଉ ଅପମାନକୁ ସେ କଦାପି ଭୁଲିଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଅପାରଗତା ଆଉ ଅସାମର୍ଥ୍ୟର ଏ ଅନୁଶୋଚନାର ଜ୍ୱାଳାକୁ ସେ କିପରି ଉପଶମ କରିବ ? କଣ ଦେଇ ଶାନ୍ତ କରିବ . ଏ ଦାବି ଦାନ୍ତ? ସୁରା, ନାଁ ପଲ୍ଲବିକାର ପ୍ରେମ-ପତ୍ର ? କିଏସ୍ ଦବ ତାକୁ ଶାନ୍ତି ? କିଏସ୍ ଦେବ···

ଗୋଟାଏ ଗୁଢ଼ପଟା ଉତ୍ତେଜନାରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇଉଠି ବିଭୂତି ପଳେଇ ଆସିଲା ବାହାରକୁ ।

ମୋ କବିତାଟା ଦେଖିଲେ ?

ହଁ, ଦେଖିଛି ।

କାହିଁ, ସଂଶୋଧନ କରିଛନ୍ତି ? ପଲ୍ଲବିକା ପଚାରିଲା ଲାଜ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଗଳାରେ ।

ସଂଶୋଧନ କରିବାର ସେଥିରେ କିଛି ନାହିଁ ପଲ୍ଲବିକା । କଣ୍ଟାର ରୁକ୍ଷତା ଭିତରେ ଗୋଲାପ ଫୁଲର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପରି, ଭୁଲ୍ । ଆଉ ଭ୍ରାନ୍ତିର ଦୋଷ ତ୍ରୁଟି ଭିତରେ ତୁମ ମନର ଭାବ ପ୍ରକାଶ··ମତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଛି ।

ଭଲ ଯଦି ଲାଗିଛି, ତା ହେଲେ ଉତ୍ତର ? କଟାକ୍ଷ ହାଣି ଚାହିଁଲା ପଲ୍ଲବିକା ।

ହଁ, ହଁ, ଉତ୍ତର ମୁଁ ଦେବି । କେଉଁ ସମୟରେ ତୁମେ ଉତ୍ତର ପାଇବ ପଲ୍ଲବିକା । ମତେ ଟିକିଏ ଭାବିବାକୁ ଦିଅ । କହି···ବିଭୂତି ପଚାରିଲା, ଗଲା ତିନି ଚାରିଦିନ ଧରି ପଢ଼ାପଢ଼ି କିଛି ହେଉନି । କଣ ବୁଝିବାକୁ ଅଛି କାଢ଼··

ନାଁ, ଆପଣଙ୍କର ମନ ଭଲ ନାହିଁ, ଚାଲନ୍ତୁ ଆଜି ସିନେମା ଦେଖି ଆସିବା । କହି···ଉତ୍ତରକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ପଲ୍ଲବିକା ଉଠି ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ ଆଉ ପ୍ରାୟ ଦଶ ମିନିଟ ଭିତରେ ସାଜ ସୁଜ ସେ ଯେପରି ଭଙ୍ଗୀ କରି ଆସି ସାମନାରେ ଠିଆ ହେଲା, ବିଭୂତି ଦେଖି ଏକାବେଳେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ।।

ମୋ ମୁହଁକୁ କଣ ଏମିତି ଅନେଇ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଆପଣ ? ପଲ୍ଲବିକା ପଚାରିଲା ।

ହଁ ଚାହିଁ ଦେଖୁଛୁ, ବିଭୂତି କହିଲା, ଚାହାସ ବାସ୍ତବିକ ଭାଗ୍ୟବାନ ।

ପୁଣି ସେଇ ଚାହାସ···ପଲ୍ଲବିକା ଆଉ କଣ କହି ଆସୁଥିଲା, ହଠାତ୍ ବାହାରେ ମଟରର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା ।

କହୁ କହୁ ଚାହାସ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲାଣି, ବିଭୂତି କହି ଆଗେଇଗଲା ଦୁଆରଆଡେ । କିନ୍ତୁ ପଲ୍ଲବିକାର ମୁହଁ ଗୋଲାପି ହୋଇ ଉଠିଲା । ତା ଛାତି ଭିତରଟା ଧଡ଼ ଧଡ ହେଲା ।

କିରେ, ବିଭୂତି, ଚାହାସ କହିଲା, ମୁଁ ତୋ ଘରୁ ହୋଇ ଆସିଲି । କୁଆଡ଼େ ସବୁ ବାହାରିଛ ନାଁ କଣ ? ଚାହାସ ପଲ୍ଲବିକାର ସଜ୍ଜିତ ବେଶ ପରିପାଟୀ ଆଡେ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲା ।

ହଁ, ଯିବାର ଟିକିଏ ଥିଲା··· କହି ବିଭୂତି ପଲ୍ଲବିକା ଆଡେ ଚାହିଁଲା । କିନ୍ତୁ ପଲ୍ଲବିକା ହଠାତ୍ ଓଲଟି ପଡ଼ି କହିଲା ନାଁ··· ତାଙ୍କର ଯିବା କଥା ନୁହେଁ । ମୁଁ ଟିକିଏ ବାହାର ଥିଲି ସୁନା ଅପା ଘରକୁ ।

ହୁଁ, ଚାହାସ କପଟ ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲା, ଆଚ୍ଛା ମୋ ସଙ୍ଗରେ ଟିକିଏ ଆସ୍ତ ବିଭୂତି । କଥା ଅଛି । କହି, ସେ ବିଭୂତିର ହାତ ଧରି ନେଇ ମଟରରେ ବସେଇ ସିଧା ପ୍ରତିମା ପାଖକୁ ଆସିଲା ।

ଏଇ କେତେ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ପ୍ରତିମା ରୂପର ଯେପରି ଅଦ୍ଭୁତ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ସକାଳ ଦଶଟାବେଳୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ଝାଡ଼ା । ତିନିଦିନ ଧରି ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ସୂତିକା ରୋଗର ପ୍ରକୋପ ଯେପରି ସହସ୍ର ଗୁଣ ବଢ଼ିଯାଇଛି । ଚାହାସ କହିଲା, ମୁଁ ସକାଳ ନ'ଟାରେ ଆସିଥିଲି । ଶୁଣିଲି ତୁ ଗଲା ତିନିଦିନ ଧରି ଘର ସହିତ ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଛିନ୍ନ କରିଛୁ । କଲୁ ବେଶ୍ ଭଲୁ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିମାଙ୍କ କଥା ଭାବି ଦେଖିଛୁ ? କବି ହୋଇ ତୁ ଗୋଟାଏ ଏମିତି ଅବିବେକୀ ।

ତଳେ ଗୋଟାଏ ଛିଣ୍ଡା ମସିଣା ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା ପ୍ରତିମା । ତାକୁ ଜର ବି ଆସିଛି, ଦେହ ହାତ ତାତିରେ ଝାଇ ଫୁଟୁଛି ।

ସୁହାସ କହିଲା... କଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛୁ ?

କଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ? ବିଭୂତି ଶୁଷ୍କ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ।

ଡାକ୍ତର ?

ପାଖରେ ପଇସା କାହିଁ ।

ତାହେଲେ, ପ୍ରତିମା କଣ ମରିବ ?

ମୁଁ କଣ କରିବି ? ବିଭୂତି ନିର୍ମମଙ୍କ ପରି କହିଲା ।

ତୁ କଣ କରିବୁ ? ସୁହାସ ରୁକ୍ଷ ଗଳାରେ ପଚାରିଲା, ପ୍ରତିମାଙ୍କ ଦୋଷ କଣ ?

ଘରୁ ଉଚ୍ଛେଦନ ହେଲା ଗୁଡ଼ ଗୁଡ଼ ହୋଇ ବୁଲିବା କଥା ଯେତେବେଳେ ଶୁଣିଛୁ, ସେତେବେଳେ ସବୁ କଥାତ ପଚାରି ବୁଝିଥିବୁ...ବିଚାର କରୁନୁ...

ଖୁବ୍ ବିଚାର କରି ଦେଖିଛୁ । ଅଭାବରେ ସ୍ୱଭାବ ନଷ୍ଟ ହେଇନି କେବଳ, ତୋ ବିଚାର ବୁଦ୍ଧି ବି ଲୋପ ପାଇଛି । ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ ଘରୁ ଜିନିଷ ପତ୍ର ଆସିଲା । ନାତୁଣୀକି ସେ ସୁନାହାର ସୁନା ଖଡ଼ୁ ଦେଲେ... ଏଥିରେ ଏମିତି ଅକ୍ଷମଣୀୟ ଅପରାଧଟାଏ କଣ ହୋଇଗଲା । ତା ଛଡ଼ା ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରତିମା ବା କାହିଁକି ଦାୟୀ ହେବେ । ଜିନିଷ ପତ୍ର ଫେରାଇଦେବା କଥା । ସେ କଥା କଣ କୁ' ହିଅ ପାରେ ? ତୋ ବାପା-ବୋଉ ପ୍ରତିମାଙ୍କ ପ୍ରତି ଯୁ' ସବୁ ଅଶୋଭନୀୟ ବ୍ୟବହାର କରିବା କଥା ତୁ ମତେ କହୁଥିଲୁ · ସେଥି-ପାଇଁ ତୁ କଣ ତୋ ବାପା ବୋଉଙ୍କର ସ୍ନେହର ଦାନକୁ କେବେ ପାଦରେ ଠେଲିଦେବା କଥା ଭାବି ଦେଖିଛୁ ? ମଣିଷଟିର ଏଇ ବିଚାର ବୁଦ୍ଧି ନେଇ ତୁ କବିତ୍ୱର ଅହଙ୍କାର ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁ ? ଛି··ଛି · ସୁହାସ ହଠାତ୍ ଉଠି ଠିଆହେଲା, କହିଲା ମୁଁ···ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କୁ ପାଇଁ କହି ଆସିଛି । ପ୍ରତିମାକୁ ସେ ଆସି ନେଇଯିବେ କିଛିଦିନ ପାଇଁ । ତା ନ ହେଲେ, ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଜୀବନ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇଯିବ । ପ୍ରତିମାଙ୍କର ଏ ପୃଥକା ରୋଗ , ତୋ ଅମଣିଷ

ଛନ୍ଦା । ତାର ଯତ୍ନ କିଏ କରିବ ? ସାମର୍ଥ୍ୟ ନଥିଲା ତ, ପ୍ରତିମାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲା କାହିଁକି ? କେବଳ କବି ହୋଇଗଲେ ହେଲାନାହିଁ··କବିତ୍ବଟାକୁ ସାଂସାରିକ ଜୀବନ ଯାପନର ସୁଖ ଦୁଃଖ ଭିତରେ ଉଦାର ଆଉ ମହନୀୟ କରି ବଞ୍ଚାଇ ରଖିପାରିଲେ ତେବେ ଯାଇଁ ତାର ସାର୍ଥକତା । ଖାଲି ଯଦି ପଦ୍ୟ, ଭୁଲ ଯଦି ବୁଝେ, ଅଭାବରେ ମତିଭ୍ରମ ଯଦି ଘୋର ଘଟେ ତାହେଲେ ସେ କେବଳ ତୋ କବିତ୍ବ ପକ୍ଷରେ ଲଜ୍ଜାର କଥା ନୁହେଁ , ସାଧାରଣ ମଣିଷତ୍ବ ପକ୍ଷରେ ଯେ କେତେ ବଡ଼ କଳଙ୍କ ତା ଗ୍ ଦିନେ ବୁଝିବୁ, କହି ସୁହାସ ଘର ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲା ।······

କାଇଁ କାଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ଛନ୍ଦା ।

କୋଳକୁ ଟାଣି ନେବାକୁ ପ୍ରତିମାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।

ବିଭୂତି ସବୁ ଦେଖିଲେ, ଶୁଣିଲା, କିନ୍ତୁ ତଥାପି ଛନ୍ଦାକୁ ନେଲା ନାହିଁ କୋଳକୁ । ଶେଷକୁ ବାଧ୍ୟହୋଇ ଉଠିଲା ପ୍ରତିମା··କହିଲା, ଝିଅଟା ଏମିତି ବାହାଧରି କାନ୍ଦୁଛି— ବାପଟା ହୋଇ ଇମିତି ପଥର ହୃଦୟ ତୁମର । ସେ ଛନ୍ଦାକୁ ଟାଣିନେଲା କୋଳକୁ । କହିଲା ହଉ ପରେ ବୁଝିବ ଯେ···

ଏତିକିବେଳେ ବାହାରେ ଘୋଡ଼ାଟାପୁର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ଆଉ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ସୁମିତ୍ରା ଆଉ ଅକ୍ଷୟବାବୁ ।

ଆସି ପ୍ରତିମାକୁ ଚାହିଁଦେଇ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ପାଟି ପାଟି ହୋଇ ଲୁହ ବହିଗଲା । ପଥର ଫାଟି ଝରଣାରୁ ଏମିତି ଜଳୋଚ୍ଛ୍ବାସ ଯେ ଦୁ କୂଳ ଭସାଇ ବହିଯାଏ ସେ କଥା ଆଖିରେ ନ ଦେଖିଲେ ବିଶ୍ବାସ ହବ ନାଇଁ ।

ଆଉ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ, ପଢ଼ଏ ହେଲେ କଥା ନ କହି ଗୋଟାଏ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବେଦନାର ଜ୍ୱାଳାକୁ ଘୁପିରଖି··· ଯାଇଁ କୋଳକୁ ଟେକିନେଲେ ଛନ୍ଦାକୁ । ପ୍ରତିମା କାଇଁ କାଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ଅଶ୍ରୁ ଗଦ୍‌ଗଦ୍‌ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ଅକ୍ଷୟବାବୁ, ମୁଁ ତୁମର କିଛି ଦୋଷ କରି ନ ଥିଲି ବିଭୂତି । ମୋର ପାଖରେ ତୁମ କଳା ଅହଙ୍କାରଟାକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ଯାଇଁ ତୁମେ ପ୍ରତିମାକୁ ଏପରି ଅସ୍ଥିକଙ୍କାଳଧାରୀ କରି ଦରମଲା କଲ କାହିଁକି ? ସେ ତା ବାପର ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ଅବଜ୍ଞା କରି ତୁମକୁ ବିବାହ କରିଥିଲା କଣ ଏଇ ସୁଖପାଇଁ ? ହଉ, ମୁଁ ପ୍ରତିମାକୁ କିଛିଦିନ ପାଇଁ, ନେଇଯାଉଛି କହି ଟିକଏ ରହିଯାଇ ପୁଣି କହିଲେ ପ୍ରତିମା ଉପରେ ମୁଁ ରାଗିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଝିଅର ଭଲପାଇଁ ଚିନ୍ତା ବ୍ୟାକୁଳ ପିତାର ଯେ କେତେବଡ଼ ଅଭିମାନ ସେ, ଆଶା କରିଥିଲି କବି ତୁମେ ତା ତ୍ରୁଟିପାଇଁ ଦିନେ ମୋ ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇଁ ତାକେ ନେଇ ଆସିବ । କିନ୍ତୁ ଦେଖୁଛି ମୋର ଉପରେ ଦୋଷ ଲଦି ତୁମେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବାଳିକାର ସର୍ବନାଶ କରି ବସିଛ । ଝିଅର ବାପ ତୁମେ ବି ହେଇଛ, ଦିନେ ବୁଝିବ ପ୍ରତିମା ପରି ଛୁଆର ଯଦି ଏଇମିତି ଶୁଖିଲା କଳାକାଠ ରୂପ ତୁମ ଆଖିରେ ପଡ଼େ—କି ନିର୍ମମ ପ୍ରତିଶୋଧର ଜ୍ୱାଳାରେ ତୁମ ପିତୃ ହୃଦୟ ବିଦ୍ରୋହୀ ହେଇଉଠିବ··କହି ସେଇ ଅଗଣାରୁ ବାହାରକୁ ଫେରିଗଲେ ଅକ୍ଷୟବାବୁ ।

କାନ୍ଧରେ ଛୁଆକୁ ପକେଇ, ପ୍ରତିମାର ହାତଧରି ସୁମିତ୍ରା ଡାକିଲେ ଆସ···

ଚାଲ ତୁ ଆଗରେ । ପ୍ରତିମା ବଡ଼ କଷ୍ଟରେ ଉଠି ଛିଡ଼ାହେଇ କହିଲା:—ମୁଁ ଯାଉଛି··

ସୁମିତ୍ରା ଚାଲିଗଲେ···

ପ୍ରତିମା, ଗଳାରେ ପଣତ ପକେଇ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ସ୍ଥାଣୁପରି ଛିଡ଼ା ହେଇଥିବା ବିଭୂତି ପାଦ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ଉଠି ଠିଆହେଇ କହିଲା··ମୁଁ ଯାଉଛି, ବାପାଙ୍କ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରିବ । କାଲିଠୁ ଯାଇଁ ସେଇଠି ଖାଇ ଅଫିସକୁ ଯିବ । ମୋ ଦେହତ ଏମିତି ହେଲା · ତୁମେ

ଏକାଡ଼ିଆ ଲୋକ, କୁଆଡ଼କ ଦେଖିବ ? କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ତା ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା···

ବିଭୂତି ଆଖିରେ ବି ଲୁହ ରହିଲା ନାହିଁ । ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—ତୁମେ ଯାଉଛ ପ୍ରତିମା ? କିନ୍ତୁ ମୁଁ କ'ଣ କରିବି ? ମୋ କଥା କିଏ କରିବ ?

ଧନବାନ ହେଲ ତ ତୁମ କଙ୍କାଳରୁ ତୁମେ ମତେ ବଞ୍ଚିତ କରୁଛ ? ମୁଁ ଆଉ ତୁମର କିଏ ? କହି ଟୋକାଏ ଲୁହକୁ ଆବେଗକୁ ଲୁଚିରଖି ପ୍ରତିମା ବାହାରି ଆସିଲା ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ।

ପାହାଚ ପାଖରୁ ହାତଧରି ଓହ୍ଲେଇ ନେଇ ସୁମିତ୍ରା ଦେଇ ଫିଟନ୍‌ରେ ବସେଇଲେ ପ୍ରତିମାକୁ ।

ଗାଡ଼ି ଚାଲିଲା ।

ପ୍ରତିମା ଟିକିଏ ଆଗକୁ ଝୁଙ୍କିପଡ଼ି ଆତୁରରେ ବ୍ୟାକୁଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲା···ଘରର ଝରକା ଆଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ଦେଖିପାରିଲା ନାହିଁ ବିଭୂତିକୁ !!

ଦେଖିପାରିଲା ନାହିଁ···ତା ଆଖି ଆଗରୁ ସବୁ,···ସବୁ ଯେପରି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ତା ଦୃଷ୍ଟି ସାମନାର ବିରାଟ ପୃଥିବୀ ଯେମିତି ରାତ୍ରିର ଗହଳ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ବୁଡ଼ି ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଗଲା ।

ମୁହଁରେ ପଣତ ଦେଇ ସେ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ବିପ୍ରଚରଣ । ବିଭୂତି ଯେ ଏମିତି ଏକ ଦୁରନ୍ତ ମାତାଲ ହୋଇ ଉଠିବ, ସିଏ ସେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବି ଭାବି ନ ଥିଲେ । ଖାଲି ମାତାଲ ନୁହେଁ ···ଚରିତ୍ରହୀନ ମାତାଲ ॥ କିନ୍ତୁ ତାର ଏ ଅଧଃପତନ ପାଇଁ ଦାୟୀ କିଏ ? ବିପ୍ରଚରଣ ଭାବିଲେ, ନିଜେ ଏତେ ବଡ ସନ୍ୟାସୀ ହୋଇ ବି ସେ ବିଭୂତିର ସଂସାରକୁ କାହିଁକି ଜାଳି ପୋଡ଼ି ଦେଲେ ? କାହିଁକି ?

ଆଜିକାଲି ବିଭୂତିର ଅଫିସକୁ ଆସିବାରେ ସମୟର ଠିକଣା ନାହିଁ କି ଯିବାଆସିବାର ନିୟମ ନାହିଁ । ଗଲା ପନ୍ଦର ଦିନ ଭିତରେ ସେ ମୋଟେ ତିନିଦିନ ଅଫିସକୁ ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ସଞ୍ଜବେଳକୁ ଠିକ ଆସି ହାଜର ହେଉଛି··· ମାଳତୀଆଳପଟିର ଆଡ୍ଡା ଘରେ । ସାଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ଯୁବତୀଙ୍କୁ ବି ମେ ଅନେକଥର ଦେଖିଛି । କିଏ ସେ ଯୁବତୀ ?

ଦିନେ, ରାତିରେ ଜବରଦସ୍ତ କରି ଧରିଲେ ବିପ୍ରଚରଣ । ବିଭୂତି ବାବୁ, କଣ ହୋଇଛି ଆପଣଙ୍କର ?

କାହିଁ କଣ ?

ଆପଣଙ୍କ ଅଫିସ କ୍ୟାସରୁ ଛବିଶ ଟଙ୍କା ସର୍ଟ୍ ହୋଇଛି ।

ଚମକିଉଠିଲା ବିଭୂତି । ସେ ମୁଁ ଭରିଦେବି, ହିସାବରେ କୁଆଡ଼େ କେମିତି ଭୁଲ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଭରିଦେବା କଥା ଆଉ ନାହିଁ । ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ସସ୍ପେଣ୍ଡ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଆଉ ହୁଏତ କେସ୍ ..

ଛନକା ପଶିଲ ବିଭୂତିର ଛାତିରେ । କାମଟା ଗଲା ? ଯାଉ···
ପ୍ରତିମାତ ଯାଇଛି ଆଉ କିଏ ମୋର ଦରକାର···କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ବିଭୂତିର କଣ୍ଠ ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଆସିଲା ।

କୁଆଡେ ଗଲେ ପ୍ରତିମା···

ସେ ଅନେକ କଥା ବିପ୍ରବାବୁ···। ମୋ ଭୁଲଟା ମୁଁ ଏବେ ବୁଝି-ପାରୁଛି···ତାକୁ ହୁଏତ ସଂଶୋଧନ କରିନେବି । କିନ୍ତୁ ମୋର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ! ସୁଁ ଅଜ୍ଞାନର ଦୈନ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ମୋର ଏ ଭୁଲ ହେଲା···ପ୍ରତିମାକୁ ଭୁଲ ବୁଝିବାକୁ ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହେଲି, ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କର ବଡ଼ଲୋକିକୁ ମୁଁ ସହ୍ୟ କରିପାରିଲି ନାହିଁ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ସେ ଅନୁଶୋଚନା ଆଉ ଆତ୍ମପ୍ରବଞ୍ଚନାର ପ୍ରତିକାର କେଉଁଠି ? କହିପାରିବେ ଆପଣ ମତେ, ଆପଣ ଯେ ରୋଜ ମଦ ଖାଇ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି କାରଣ କଣ ତା ପଛରେ ?, ଆପଣ ଚରିତ୍ରହୀନ ନୁହନ୍ତି···ଆପଣ ବେଶ୍ୟାସକ୍ତ ନୁହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମାତାଲ ଆପଣ କାହିଁକି ? କି ଜ୍ୱାଳାର ଦାବଦାହ ଭୁଲିବା ପାଇଁ ଏ କଦର୍ଯ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସଟାକୁ ଆପଣ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇଛନ୍ତି ବିପ୍ରବାବୁ ? ମୁଁ ଜାଣେ, ସେଇ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ···ଦାରିଦ୍ର୍ୟହିଁ ଏକମାତ୍ର କାରଣ ! ଏଇ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଆଜି ଆପଣଙ୍କ ପରି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଯୁବକଙ୍କୁ କରୁଛି ବିପଥଗାମୀ ।·ମୋ ପରି ଲକ୍ଷ କୋଟି ସୁନାର ସଂସାର ଚୁରମାର ଧ୍ୱସ୍ତ ବିଧ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ଯାଉଛି । ଏହାର ପ୍ରତିକାର କେଉଁଠି ?

ହଁ ପ୍ରତିକାର ! ପ୍ରତିକାର ଗୋଟାଏ ଖୋଜି ବାହାର କରିବା ଉଚିତ ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି କବି ଆଉ ଲେଖକମାନେ ! ଚରିତ୍ରର ଆଦର୍ଶ ଆଉ ଚିନ୍ତାର ବିପ୍ଳବ ଭିତରେ···

ବିପ୍ଳବ ? ବିଭୂତି ହଠାତ୍ ଚମକି ଉଠିଲା ମାତଲାମି ଭିତରେ । ସାମନାରେ ଅର୍ଦ୍ଧ ନିଃଶେଷିତ ସୁରାର ପାତ୍ର । ଗୋଟାଏ କଡ଼ୁ ଝିକ୍ ଗନ୍ଧର କବରୁଇ ଉଠୁଛି ସୁରା ପାଖରୁ । ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଅପରିସର ଗଳି ଭିତରେ ସରକାରଙ୍କ ଡ୍ରାଇ ଏରିଆ ଅର୍ଡିନାନ୍ସକୁ ବେପରୁଆର ଅବଜ୍ଞାରେ ଫୁତ୍କାର କରି ମୁଣ୍ଡ

ଦେଇଛି ଗୋଟାଏ ଜଣା ଶୁଣାର ଗୁଳି ଘର ବଦଳରେ । ଆଉ ସେଇ ବଦଳରେ ପରିବେଷ୍ଟନୀ ଭିତରେ ସମସ୍ତ କଷ୍ଟକ ସହରଟାକୁ ମାତାଲ କରି ତୋଳିବାର ଅଫୁରନ୍ତ ଶକ୍ତି !! ଏଇଠିତ ବିପ୍ଳବ ଆଉ ବିଦ୍ରୋହର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ । ଏଇ ଆଖି ଆଗରେ... । ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହେଲେ ବି ସେ ଏଇ ଧନୀକ ଦୁନିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାର ହକ୍ ଦାବୀ ପାଇଁ ବିଦ୍ରୋହ କରିବାରେ ପଛେଇବ କାହିଁକି ? କାହିଁକି ସେ ବଡ଼ ପାଟି କରି କହିବନି...ବଞ୍ଚିବାର ସମ୍ମାନବୋଧ ଅଧିକାର ତାକୁ ଦିଅ । ସୁଖି ସଂସାର ଗଢ଼ିବାର ହକ୍ ଦାବୀକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକର ସ୍ୱୀକାର କରୁ ଆଜିର ରାଷ୍ଟ୍ର ! ସ୍ୱୀନତ୍ୱରୁ...ଆଉ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଲାଞ୍ଛିତ ମନସ୍ତାପ ଭିତରୁ ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଗୁଳିଛି ଯୁ' ସଂଘର୍ଷ ଆଉ ସଂଗ୍ରାମ ତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ନେଉ ପୃଥିବୀର ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ । ତା ନହେଲେ...ବିଦ୍ରୋହ ଆଉ ବିପ୍ଳବ...

ବିଭୂତି ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏକ ଅଶାନ୍ତ ଝଡ଼ ପରି । ପଡ଼ି ରହିଲା ସୁରାର ରଙ୍ଗୀନ ବୋତଲ । ଆସିଲା ସେ ବାହାରକୁ, ଆସି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଠିଆହେଇ ଚାହିଁଲା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଓଡ଼ିଶା ଦେଶର ଚେହେରା ଆଡ଼େ ! ରାସ୍ତାର ମୁମୂର୍ଷୁ ବତୀ ଭିତରେ ଯେପରି ଏ ଜାତିର ନିର୍ବାଣମୁଖୀ ଜୀବନ ଶିଖା ଦୁକ୍ ଦୁକ୍ ହେଇ ଜଳୁଛି । ରାସ୍ତାର ପୂତି-ଗନ୍ଧମୟ ଆବର୍ଜନା ଭିତରୁ ଉଠୁଛି ଏ ଜାତିର ଅନ୍ତିମ ପ୍ରାଣବାୟୁର ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ । ବନ୍ୟା ବିଧ୍ୱସ୍ତ ଜାତିର ଆତ୍ମା ଛିନ୍ନ ବିଛିନ୍ନ ଏ ଦେଶର ପ୍ରାଣ... କୁମ୍ଭୁହୁତିରେ ଯେ ଏକ ଅସ୍ତୁର ହାହାକାର ପରି ଶୂନ୍ୟରେ ମିଳେଇଯିବ କିଏ ଜାଣେ ?

ତେବେ, ଏ ଦରିଦ୍ର ଦେଶରେ ସେ ଆଜି ତାର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ପାଇଁ ଲାଜପଡ଼ୁଛି କାହିଁକି ? କାହିଁକି ନିଜକୁ ଭାବୁଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ, କାହିଁକି ହେଉଛି ହତୋତ୍ସାହ ! ବଞ୍ଚୁଛି ସେ ଯେତେଦିନ, କାହିଁକି ନ କରିବ ବିପ୍ଳବ... ବିଦ୍ରୋହର ଅଗ୍ନିମନ୍ତ୍ର କାହିଁକି ପ୍ରଚାର ନ କରିବ ତା କବିତାର ଛନ୍ଦରେ । ପ୍ରତିମାକୁ ସେ ନେଇ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଗୃହିଣୀ

ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଗଳା ଯୁବଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣାରେ ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ କଣା ନେଇ...ସେ କାହିଁକି ପ୍ରଚାର କରିବେନି ବିଦ୍ରୋହର ଅଗ୍ନି-ମନ୍ତ୍ର !!

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ମଟରର ହର୍ଣ୍ଣ ବାଜି ଉଠିଲା ତା ପଛ ପଟେ !! କିଏ ? ସେ ଚମକି ଉଠିଲା...ଏ ଯେ ରାହାସ ? ଆଉ ମଟର ଭିତରେ ସେ କିଏ ପଲ୍ଲବିକା ନା... ?

ଆଉ ତା ଘରଟା ତୋର ଏଠୁ କେତେ ଦୂରରେ ବନ୍ଧୁ ? ରାହାସ ପଚାରିଲା ବିଦ୍ରୂପ ଗଳାରେ...

ମୋ ଆଉ ତା ଘରଟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତତେ ଯେ ଇତିହାସର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଶୁଣାଇଛନ୍ତି...ସେ ତ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ । ମୋଠୁ ବେଶୀ ଆଉ କଣ ଶୁଣିବାକୁ ଚାହୁଁ ତୁ...

ଠିକ ଶୁଣିବାକୁ ଆସିନି ଆଜି କିଛି ଶୁଣେଇବାକୁ ଆସିଛି । ରାହାସ କହିଲା, ତୋ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୋର ଖୁବ ଉଚ୍ଚ ଧାରଣା ଥିଲା ।

ମୁଁ ଜାଣେ ତୁ ଆଜି ମତେ କିଛି ଶୁଣାଇବାକୁ ଆସିଛୁ...ଆଉ ତା ମୁଁ ଶୁଣିବାକୁ ବି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ସେ ଏଠି ନୁହେଁ, କି ପଲ୍ଲବିକାଙ୍କ ସାମନାରେ ବି ନୁହେଁ ।

ଓଃ, ତା ହେଲେ ପଲ୍ଲବିକା ଠିକ କହିଛି ! ରାହାସ କହିଲା, ତା ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ ତୋ ଚରିତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୋର ମନ୍ତବ୍ୟଟା ଶୁଣିବାର ସାହାସ ବାସ୍ତବିକ ତୋର ନାହିଁ ...

ମାନେ ? ବିଭୂତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପଚାରିଲା ..

ମାନେ ତୁ ଅବଶ୍ୟ ବୁଝିପାରୁଛୁ । ତୋ ପ୍ରତି ମୋର ନିସ୍ୱାର୍ଥପର ବନ୍ଧୁତ୍ୱର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ପ୍ରତିଦାନ କଣ ଏଇଆ...

ବାସ୍ତବିକ ଏପରି ସାଙ୍ଘାତିକ ଭାବରେ ଭୁଲ ବୁଝିବ ତାକୁ ରାହାସ, ଯା ସେ କଳ୍ପନା କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ଭାବିଲା, ସେଇଠାରେ, ଗାଡ଼ି ଭିତରୁ, ପଲ୍ଲବିକାକୁ ଟାଣି ଆଣି ସେ ତା ସତୀତ୍ୱର ଅସଲ ରୂପକୁ ପଦାରେ ପକାଇ

ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର ଦେବ । କିନ୍ତୁ ପୁଣି କଣ ଭାବି, ନିଜକୁ ସମ୍ଭତ କରିନେଲା । କହିଲା...ମୁଁ ବୁଝିପାରୁଛି, ତୋ ମୁଣ୍ଡରେ ଏ ସନ୍ଦେହର ଭୂତକୁ କିଏ ଚଢ଼େଇ ଦେଇଛି । ହେଲେ ଏଇକ୍ଷଣି, ତାର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ମୁଁ ଯାଉନାହିଁ । ଖୁବ ଶୀଘ୍ର ଆପେ ଆପେ ତୁ ସବୁ କଥା ଜାଣି ପାରିବୁ, କେବଳ ଗୋଟାଏ ଶେଷ ଅନୁରୋଧ, ମତେ ଟିକିଏ ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ ଘରେ ତୋ ଗାଡ଼ିରେ ନେଇ ଛାଡ଼ି ଦେ । କାହିଁକି କେଜାଣି, ପ୍ରତିମାକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ମୋ ପ୍ରାଣ ଛଟପଟ କରି ଉଠୁଛି ।

ବେଶ୍ ଚାଲ୍...ବାଟରେ ପଲ୍ଲବିକାକୁ ମୁଁ ଓହ୍ଲେଇ ଦେଇଯିବି ।

ବିଭୂତି ଗାଡ଼ିରେ ଉଠି ବସିଲା । ପ୍ରଭଞ୍ଜନ ବେଗରେ ଗାଡ଼ି ଛୁଟେଇ ଦେଲା ସୁହାସ । ପଲ୍ଲବିକାକୁ ତା ଘରେ ଓହ୍ଲେଇ ଦେଇ, ସୁହାସ ଗାଡ଼ି ବୁଲଉଛି...ବିଭୂତି କହିଲା, ଯଦି କିଛି ମନେ ନକରୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଅନୁରୋଧ କରନ୍ତି ।

କଣ ?

ମୋ ଘରବାଟ ଦେଇ ଟିକିଏ ଯିବୁ ?

କାହିଁକି ?

ମୋ ପ୍ରତି ତୋ ସନ୍ଦେହର ଉତ୍ତରଟା ଦେବାକଥା ଭାବୁଛି ।

ବେଶ୍ ଚାଲ୍ ।

ଗାଡ଼ି ଆସି ଠିଆହେବା ମାତ୍ରେ ତରତରରେ ଘର ଭିତରକୁ ଯାଇଁ ବିଭୂତି ଟେବଲ ଡ୍ର ଭିତରେ ଥୁଆ ହୋଇଥିବା, ସେ ଦିନର ସେଇ କବିତା ଲେଖା ନେଲ କାଗଜଟାକୁ ନେଇ ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ ଫେରିଲା । ଆଉ ସୁହାସ ପକେଟରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଇ କହିଲା ଏଠି ନୁହେଁ ମତେ ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ ଘରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ...ବସାକୁ ଫେରିଯାଇଁ ପଢ଼ିବୁ । ତୋ ସନ୍ଦେହର ନିର୍ମୂଳ ଉତ୍ତର ଅଛି ଯାରି ଭିତରେ ।

ବେଶ୍, ସୁହାସ ଅନୁରୋଧ ରଖି, ବିଭୂତିକି ନେଇ ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ

ବସା ପାଖେ ଛୁଡ଼ିଦେଲା । ମଟରରେ ଷ୍ଟାଟ ଦେଇ ଫେରିଯିବା ପୂର୍ବରୁ କେବଳ ପଚାରିଲା ·· ଏ ଘରକୁ ପ୍ରଥମା ସେଇ ଆସିଲା ଦିନୁ··· ତୁ ବୋଧହୁଏ ପ୍ରଥମ ଆଜି ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସୁଛୁ !

ହଁ ···ବିଭୂତିର ଗଳା ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ ।

ତୁ ଯଥାର୍ଥରେ କବି, ବିଭୂତି···ନବୋଧ 'କବି···

ତା ପରେ ସେ ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାଟ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା ।

କଏ, ବିଭୂତି, ତୁମେ ଆସିଛ ? ଅକ୍ଷୟବାବୁ ପାଗଳଙ୍କ ପରି ଧାଇ ଆସି କୁଣ୍ଢେଇ ପକେଇଲେ । କୋଠିନିଧି ପାଇଲାପରି ଧାଇଁ ଆସିଲେ ସୁମିତା ଦେବୀ । ତାଙ୍କ ଆଖି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଫୁଲିଯାଇଛି । ବିରାଟ କୋଠାଟା ଘେରି କରୁଣତାର ଗୋଟାଏ ଶାନ୍ତ ଶୀତଳ ସ୍ତବ୍ଧତା !! ବିଭୂତିର ଛାତି ଭିତରଟା ଥରି ଉଠିଲା । କାହିଁ ପ୍ରତିମା ? ପାଗଳଙ୍କ ପରି ସେ ଧାଇଁ ଚଢ଼ିଗଲେ ଉପରକୁ ।

ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟ-ପଟ ହେଉଛି ପ୍ରତିମା ! ରହି ର ଗୋଟାଏ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ଆର୍ତ୍ତନାଦ, ସମସ୍ତ ଘରଟିକୁ ଅସ୍ତ୍ର ମସ୍ତ କରି ତୋଳୁଛି ପଲଙ୍କ ପାଖକୁ ବସିଛନ୍ତି ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଆଉ ପାଖରେ କିଛି ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ନର୍ସ ।

ଦୁଆର ମୁହଁରେ ପ୍ରତିମାର ସକରୁଣ ହାହାକାର ଶୁଣି ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ-ଗଲେ ବିଭୂତି !! ଏ କଣ, ପ୍ରତିମାର ଏ କି ଦଶା ! ଏ କି କରୁଣ ହାହାକାର ? ଧାଇଁଯାଇ, ଜଗୁଡ଼ି ହେଇ ପଡ଼ିଲା ସେ ପ୍ରତିମାର ଛାତି ଉପରେ । ଏ ତୁମର କଣ ହେଲା ପ୍ରତିମା··ତୁମର ଏ କି ରୂପ...ବିଭୂତି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ନର୍ସ ଆଉ ଡାକ୍ତର ଉଭୟ କିଛିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପାଖ ଘରକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲେ ।

ଛନା କାହିଁ ପ୍ରେମା, ଛନା ?

ଉତ୍ତର ଦେବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ ପ୍ରତିମାର । ସେ କେବଳ ଫୁଲି ଫୁଲି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ଏତେଦିନକେ ମନେ ପଡ଼ିଲା ଛନ୍ଦା ? ତା ଛାତି ଯେପରି ଫାଟିଗଲା ପରି ଲାଗିଲା । ମୋ ପାଖେ ସେମାନେ ତାକୁ ରଖୁ ନାହାନ୍ତି । ଆରଘରେ, ତୁମେ ତାକୁ ଟିକେ ଆଣ, ମୁଁ ଦେଖିବି ।

ପାଖଘରେ ଭିତରକୁ ଧାଇଁ ଯାଇ, କାନ୍ଧରେ ଘୁମନ୍ତ ଛନ୍ଦାକୁ ଧରି କିଛୁକ୍ଷଣ ବିମୂଢ଼ ହୋଇ ଠିଆହେଲା ବିଭୂତି । ତାପରେ ପ୍ରତିମା ପାଖକୁ ଆସି ବସିଲା ତା ଶେଯ ପାଖେ···

ମତେ ଟିକିଏ ଛନ୍ଦାକୁ ଦିଅ ତ····

ଚିତ୍ ହୋଇ ଶୋଇଥିଲା, ପ୍ରତିମା ! ତାର ଛାତି ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦେଲା ସେ ଛନ୍ଦାକୁ···

କୁଆଡ଼େ ଚାଲି ତୁମେ ଯାଉଥିଲ ? ପ୍ରତିମା ପଚାରିଲା । ମୁଁ ଏତେଥର ଚିଠି ପଠେଇଛି···ସେତେବେଳେ ତୁମେ ନାହିଁ । କେତେ ଠି ଅସି ଥୁଆହେଇଛି ତୁମର···

ଅମ ଘର ଠିକଣାରେ ଦେଇଯାଏ···ବିଭୂତି ପଚାରିଲା ।

ହୁଁ, ତୁମେତ ନଥାଅ ଚିଠି ନେଇଆସେ । ସବୁ ମୋ ମାଣ୍ଡିତଳେ ଥୁଆହେଇଛି । ତମ ଗାଁର ବୋଉଙ୍କଠୁ ଜଣ ଚିଠି-ପତ୍ର ଆସିଥିବ କି ଜଣେ ଦେଖିବାକୁ ।

କିଛି ଆସିଛି ?

ହଁ···ଦୁଇଖଣ୍ଡ । ତୁମେ, ମୁଁ ଆସିଲା ଦିନୁ ଟଙ୍କା ପଠାଇନ ? ସେମାନେ କେମିତି ଚଳୁଥିବେ କହିଲ···

ନାଁ, ନାଁ, ସେସବୁ କଥା ଆଜି ମତେ କୁହନା ପ୍ରତିମା କେତୁଟା ଦିନ ତ ନୁହେଁ କେତେ ଯୁଗ ପରେ ମୁଁ ତମକୁ ଦେଖୁଛି, ଦେଖୁଛି ପୁଣି ଏ ଶୁଷ୍କ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ରୂପରେ, ମତେ ଟିକିଏ ତୁମକୁ ସୁସ୍ଥ କରି ତୋଳିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦିଅ ତା ପରେ ସବୁ ହେଇଯିବ । ମୁଁ ସବୁ କରିବି । ଏଥର

ତୁମର ଅବାଧ୍ୟ କେବେ ହେବନି, କହୁ ବିଭୂତି ପ୍ରତିମାର ଶୀତଳ କର-ପଲ୍ଲବଟିକୁ ନିଜ ହାତମୁଠା ଭିତରେ ଧରି କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହେଇଆସିଲ୍...

ମୁଁ ଜାଣେ, ସାନ୍ତ୍ୱନାର୍ଦ୍ର ଗଲାରେ କହିଲା ପ୍ରତିମା...ଅଭାବର ସଂସାର ପାଇଁ ତୁମେ ସିନା ମୋ ଉପରେ ସେଦିନ ରାଗିଲ, ନଇଲେ ମତେ କେତେ ଭଲପାଅ ତୁମେ ।

ଭଲପାଏ ? ବିଭୂତି ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ କଣ୍ଠରେ ନିଜକୁ ଧିକ୍କାର କରି କହିଲା, ଭଲପାଏ ବୋଲି ତ ତୁମର ଆଜି ଏ ରୂପ : ଏତେଦିନ ଧରି ରୁଗ୍ଣ ମୁଁ କେମିତି ରହିଛୁ, କଣ ହୋଇ ରହିଛୁ ·· ତୁମେ କଣ କହୁ ଜାଣ ପ୍ରତିମା — ? ଅଭାବର ସଂସାର କଥା କହୁନ, ତୁମର ଖଣ୍ଡେ ଶାଢ଼ୀ ନାହିଁ, ଘରେ ତେଲ ଲୁଣ ନାହିଁ, ଛୁଆ ପାଇଁ ଫୁଡ଼୍ ନାହିଁ, ଅଥଚ··· ମୁଁ ଏ କେତେଦିନ ରାତିଦିନ ମଦଖାଇ ମାତାଲ୍ ହୋଇ ପଲ୍ଲବିକାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କେମିତି ଆଡ୍ଡା ଦେଇ ବୁଲିଛୁ ଜାଣ ? ଅଫିସ କ୍ୟାସରୁ ଟଙ୍କା ଚୋରିକରି··

ଚୋରି ? ପ୍ରତିମା ଚମକି ଉଠିଲା ।

ହଁ···ଚୋରି, ଛବିଶ ଟଙ୍କା । କାଲି ସକାଳୁ ହୁଏତ ମୁଁ ଆରେଷ୍ଟ ହୋଇଯିବି ।

ନାଁ, ନାଁ.. ସେ କଥା ମତେ ଉମେ କହନା । ମୁଁ ତୁମକୁ କୁଆଡ଼େ ଛାଡ଼ି ପାରିବିନି କହୁ, ହଠାତ୍ ଉଠି ପଡ଼ି ବିଭୂତିକୁ ଚାପି ଧରିବାକୁ ବାହାରିଲା ପ୍ରତିମା ! ଆଉ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କଣ ଗୋଟାଏ କାଁ ହେଲାପରି ଉଠିଲା ତା ଛାତି ଭିତରୁ ·· ମରିଗଲି ଲୋ ବୋଉ...ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରି ଉଠିଲା ପ୍ରତିମା ।

ଧାଇଁ ଆସିଲେ ଅକ୍ଷୟବାବୁ ଆଉ ସୁମିତ୍ରା ଦେଈ । ପାଖଘରୁ ଡାକ୍ତର ଆଉ ନର୍ସ ।

ପ୍ରତିମା ଅଚେତ ହୋଇଯାଇଛି—

ମୁହଁରେ ପାଣି ସିଞ୍ଚି ଜାନକୀଙ୍କ ପ୍ରତିମାର ଜ୍ଞାନ ଫେରାଇ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ନର୍ସ । ଡାକ୍ତର ଗୋଟାଏ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ ଦବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ...

ହାଉ-ହାଉ ଦେଖି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ଛନ୍ଦା···ଛନ୍ଦାକୁ ନେଇ ବିଭୂତି ଛୁଟିଗଲା ଝରକା ପାଖକୁ । ବାହାରେ ଶରନ୍ୟାତ୍ର ଦଶହରା ପୂଜାର ପ୍ରଶାନ୍ତ ଆକାଶ । ଆଜି ଷଷ୍ଠୀ । ଆଉ ଘଣ୍ଟାକ ପରେ ରାତି ବାରଟା ପରେ ଷଷ୍ଠୀ-ପୂଜାର ସମାରୋହ ଭିତରେ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ପୃଥିବୀକୁ ବିଜେ କରିବେ ସର୍ବଶକ୍ତିମୟୀ ଜନନୀ ଦୁର୍ଗା ତାଙ୍କର ସ୍ୱାଗତ ଆୟୋଜନ ପାଇଁ ରାତ୍ରିର ଏ ନିଶୁତି ଭିତରେ ଚାଲିଛି ଅଭିନନ୍ଦନର ପ୍ରସ୍ତୁତି···

ପ୍ରେମା ? ସ୍ନେହମୟୀ ଜନନୀର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣାଗଲା । ମନେ ଚାହିଁଲା ମା···

ବୋଉ, ପ୍ରତିମାର ଜ୍ଞାନ ଫେରି ଆସିଲା !

କଣ ମା···ଅକ୍ଷୟବାବୁ ନିଜ ପତ୍ନୀ କପାଳ ଆଉଁଷି ଦେଲେ ।

ସେ ଚୋରି କରିଛନ୍ତି ବାପା, କାଲି ଜେଲ୍ ଯିବେ । ତୁମେ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମାକର ବାପା···ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଅ ।

ଝରକା ପାଖରୁ ଧାଇଁ ଆସିଲା ବିଭୂତି ।

ବାପା, ପ୍ରତିମା ଅକ୍ଷୟବାବୁଙ୍କ ହାତ ଧରି ପକେଇ କହିଲା···କୁହ ତୁମେ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରିବତ ? ତାଙ୍କର କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ ବାପା, ସେ ଦରିଦ୍ର ଏଇ ଯା ତାଙ୍କର ଦୋଷ···

ମୁଁ ବୁଝିଛି ମା, ବୁଝିଛି । ମୋ ଭୁଲ୍ ପାଇଁ ମୁଁ ଆଜି କେତେ ଅନୁତପ୍ତ, ତା ତୁ କଣ ବୁଝିବୁ ? ବିଭୂତି, ମୋ ଦେଶର ଗର୍ବ । ଦରିଦ୍ର ହେଲେ ବି···ତା କବିତ୍ୱ ଆଜି ମୋର ଅହଙ୍କାର । ଜାଣୁ , ଭାରତ ସରକାର, ବିଭୂତିର ସେଇ 'ପ୍ରୀତି ଓ ପ୍ରତିମା' ବହିକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କବିତା ବହି ଭାବରେ ପାଞ୍ଚହଜାର ପୁରସ୍କାର ଦେବା କଥା ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେ

ବିଭୂତିଙ୍କ ସ୍ନେହରେ ଆଉଁଷି ଦେଲେ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଚମକି ଉଠିଲା ବିଭୂତି । ପାଞ୍ଚହଜାର ?

ସତେ ବାପା ? ପ୍ରତିମା ଆଖିରେ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ । କିନ୍ତୁ କ୍ଷଣିକପାଇଁ । ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ କି ଅସହ୍ୟ ବେଦନାରେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲା ପ୍ରତିମା ।

ଡାକ୍ତର ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେଲେ...

ଆଃ, କି କଷ୍ଟ, ପ୍ରତିମା ପାଟିକରି ଉଠିଲା, ବୋଉ ।

କ'ଣ...

ଛୁଆ ତତେ ଲାଗିଲା...

ତାପରେ ସବୁ ଶେଷ—

ଲେ-ଲେ-କରି କାନ୍ଦଉଠି ଘର ଭିତରୁ ପଳେଇଲେ ଅକ୍ଷୟବାବୁ ଅଉ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ ।

ଡାକ୍ତର ଆଉ ନର୍ସ ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ ନିଃଶବ୍ଦରେ ।

କିନ୍ତୁ...ବିଭୂତି, ସେ କାନ୍ଦିପାରିଲା ନାହିଁ କି ପଳେଇ ଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଛୁଆକୁ ସେଇମିତି କାନ୍ଧ ଉପରେ ଝୁଲେଇ ସେ ନିର୍ନିମେଷ ନୟନରେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲା ପ୍ରତିମା ମୁହଁକୁ...

ପ୍ରତିମା ଶୋଇଛି । କପାଳରେ ସିନ୍ଦୂର ଟୋପାଟା ସେମିତି ଦାଉ ଦାଉ ହୋଇ ଜଳୁଛି । ଓଠରେ ଲାଗିରହିଛି ସେଇମିତି ଟିକିଏ ହସର କଣିକା ! ଜୀବନଟା ସାରା ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଅନାହାରରେ କଟିଗଲା, ତେବେ ବି ଟିକିଏ କ୍ଳାନ୍ତିର ରେଖା ନାହିଁ । ସେ ଜନ୍ମ-ପତ୍ନୀ ! ଏଇ ଅନ୍ଧକାରର ଚନ୍ଦ୍ରମା ...ତାକୁ ଶୁଆଇ ଦେଇଛି ମହାନିଦ୍ରାରେ...ପରମ ଶାନ୍ତିରେ !

ମା, ଛୁଆ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

ଛ' ମାସର ଶିଶୁକନ୍ୟା ମୁହଁରେ ପ୍ରଥମ ମା' ଡାକ । କିନ୍ତୁ ଏ ଡାକ ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରତିମା ଆଉ ନାହିଁ ।

ଷଷ୍ଠୀପୂଜାର ନହବତ୍ ବାଜଉଠିଲା ଶ୍ରୀବିଜୟିନୀ ମା'ଙ୍କର

ଆଗମନ !   ଚକ୍ଷୁଦାନର ଉତ୍ସବ ସମାରୋହ ! ମାତୃତ୍ୱର ଶୁଭାଶିଷ ଢାଳି ଦବାପାଇଁ କରୁଣାର ଦୃଷ୍ଟି ମେଲି ଚାହିଁବେ ଯାବଂକମାନ ଜନନୀ !

କିନ୍ତୁ ଅଲଅଲ ଛନ୍ଦା ଆଜି ମାତୃହରା !

ଭେଁ-ଭେଁ କରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲ ବିଭୂତି । ଛନ୍ଦାକୁ ବୁକୁ ଉପରେ ଚିପିଧରି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, ଛନ୍ଦା...ମା ମୋର ! ଆଜି ତୋ ପାଖରେ ମୋର ଏଇ ଅବୁଝା କଥା ! ମନେରଖ ମା' କବିର ଝିଅ ହେଲେ ବି, ଜୀବନରେ କେବେ କୌଣସି କବିକୁ ଯେପରି ଭଲ ନ ପାଉ... କହି ଏକ ପ୍ରବଳ ଆବେଗରେ କମ୍ପିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ପ୍ରତିମାର ନିର୍ଜୀବ ଛାତି ଉପରେ ।

ସ୍ତବ୍ଧ ରାତ୍ରିର ନିଶୁପ୍ତି ଭିତରେ ନବଜାତର କରୁଣ ସ୍ୱର ଗୁମର ଗୁମରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ।

= ଶେ--ଷ =

Printed & Pobliśhed by B. B. Nayak for Dipti Novel Series at Sathi Press, Jatui